

kerkenbeleidsplan

addendum

actualisatie na evaluatie - 2025

2

Goedkeuring

Gelezen en goedgekeurd door de bisschop van het Bisdom Gent,

op datum van

.....

Handtekening bisdom

Goedgekeurd door de gemeenteraad van de gemeente Gavere,

op datum van 26 mei 2025

.....

De algemeen directeur
Serge Ronsse

.....

De voorzitter van de gemeenteraad,
Wim Malfroot

Inhoudsopgave

Goedkeuring.....	2
1. Context.....	9
1.1. Kerkenbeleidsplan.....	9
1.2. Addenda.....	10
1.3. Actualisatie.....	10
2. Inleiding.....	13
2.1. Toepassingsgebied.....	13
2.2. Werkgroepen en stuurgroep.....	13
2.2.1. Werkgroepen.....	13
2.2.2. Stuurgroep.....	14
2.3. Traject.....	15
2.4. Openbare onderzoeken 2017-2020.....	16
2.4.1. Kerkenbeleidsplan.....	16
2.4.2. Addendum 1.....	17
2.5. Openbaar onderzoek 2025.....	17
3. Situering van de kerkgebouwen.....	21
3.1. Sint-Amandus, Gavere.....	21
3.1.1. Ligging.....	21
3.1.2. Kadastrale gegevens.....	22
3.2. Sint-Martinus, Asper.....	22
3.2.1. Ligging.....	22
3.2.2. Kadastrale gegevens.....	23
3.3. Sint-Bavo, Baaigem.....	24
3.3.1. Ligging.....	24
3.3.2. Kadastrale gegevens.....	25
3.4. Sint-Petrus, Dikkelvenne.....	25
3.4.1. Ligging.....	25
3.4.2. Kadastrale gegevens.....	26
3.5. Sint-Pietersbanden, Semmerzake.....	27
3.5.1. Ligging.....	27

3.5.2.	Kadastrale gegevens	28
3.6.	Sint-Martinus, Vurste	29
3.6.1.	Ligging	29
3.6.2.	Kadastrale gegevens	30
4.	Fiche per kerkgebouw	33
4.1.	Sint-Amandus, Gavere	33
4.1.1.	Identificatie	33
4.1.2.	Beschrijving	33
4.1.3.	Eigendomstoestand	35
4.1.4.	Situering van het gebouw in de omgeving	35
4.1.5.	Beschrijving van het actueel gebruik	36
4.2.	Sint-Martinus, Asper	39
4.2.1.	Identificatie	39
4.2.2.	Beschrijving	39
4.2.3.	Eigendomstoestand	41
4.2.4.	Situering van het gebouw in de omgeving	41
4.2.5.	Beschrijving van het actueel gebruik	43
4.3.	Sint-Bavo, Baaigem	47
4.3.1.	Identificatie	47
4.3.2.	Beschrijving	47
4.3.3.	Eigendomstoestand	51
4.3.4.	Situering van het gebouw in de omgeving	51
4.3.5.	Beschrijving van het actueel gebruik	52
4.4.	Sint-Petrus, Dikkelvenne	54
4.4.1.	Identificatie	54
4.4.2.	Beschrijving	54
4.4.3.	Eigendomstoestand	57
4.4.4.	Situering van het gebouw in de omgeving	57
4.4.5.	Beschrijving van het actueel gebruik	58
4.5.	Sint-Pietersbanden, Semmerzake	62
4.5.1.	Identificatie	62
4.5.2.	Beschrijving	62

4.5.3.	Eigendomstoestand	66
4.5.4.	Situering van het gebouw in de omgeving	66
4.5.5.	Beschrijving van het actueel gebruik	67
4.6.	Sint-Martinus, Vurste	70
4.6.1.	Identificatie	70
4.6.2.	Beschrijving	70
4.6.3.	Eigendomstoestand	73
4.6.4.	Situering van het gebouw in de omgeving	74
4.6.5.	Beschrijving van het actueel gebruik	76
5.	Evaluatie van het gebruik – samenvatting	81
6.	Visie	85
6.1.	Visie op korte termijn (2025-2030)	85
6.1.1.	Gebouwen van de eredienst	85
6.1.2.	Gebouwen onttrokken aan de eredienst	85
6.2.	Visie op middellange termijn (2031-2036) en lange termijn (2037-2042)	86
6.2.1.	Gebouwen van de eredienst	86
6.2.2.	Gebouwen onttrokken aan de eredienst	86
6.3.	Evaluatiemomenten	86
6.4.	Schematische samenvatting	87
6.4.1.	Gebouwen van de eredienst	87
6.4.2.	Gebouwen onttrokken aan de eredienst	87
7.	Plan van aanpak	90
7.1.	Context	90
7.1.1.	Eigendom	90
7.1.2.	Beheer	90
7.1.3.	Subsidiëring	90
7.2.	Algemene uitgangspunten	91
7.2.1.	Duurzaam patrimoniumbeheer	91
7.2.2.	Gebruik	91
7.2.3.	Respect	92
7.2.4.	Samengevat	93
7.3.	Werkwijze	94

7.4.	Toelichting.....	94
7.4.1.	Beheersplan.....	94
7.4.2.	Bestemmingsprofiel.....	95
7.4.3.	Herbestemmingsonderzoek.....	95
7.4.4.	Cultuurogoederen.....	96
7.4.5.	Roerende goederen	96
7.4.6.	Begraafplaatsen	97
7.5.	Actieplan per kerkgebouw.....	99
7.5.1.	Sint-Amandus Gavere.....	99
7.5.2.	Sint-Martinus Asper	100
7.5.3.	Sint-Bavo Baaigem.....	102
7.5.4.	Sint-Petrus Dikkelvenne	108
7.5.5.	Sint-Pietersbanden Semmerzake	112
7.5.6.	Sint-Martinus Vurste.....	121
7.6.	Actieplan samengevat.....	130
7.6.1.	Gebouwen van de eredienst.....	130
7.6.2.	Gebouwen onttrokken aan de eredienst	131

Context

1. Context

1.1. Kerkenbeleidsplan

De conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse Parochiekerk' van 24 juni 2011 van Vlaams minister van Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed Geert Bourgeois zette de uitdaging voor de toekomst van de kerken bij alle steden en gemeenten op de kaart.

Het kerkenbeleidsplan kreeg vervolgens een decretale grond aangezien het beschikken over dergelijk plan opgenomen werd als voorwaarde voor het verkrijgen van subsidies voor onderhouds- of restauratiewerken aan beschermde en niet-beschermde kerken.

De Vlaamse overheid wijzigde deze decretale grond en nam het kerkenbeleidsplan op in het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 als een instrument voor de meerjarenplanning van de kerkelijke overheden. Sinds 1 januari 2025 dienen de meerjarenplannen van de kerkfabrieken gebaseerd te zijn op een actueel kerkenbeleidsplan.

Artikel 33/2 van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004, geeft volgende definitie voor een **kerkenbeleidsplan**:
“een kerkenbeleidsplan is een schriftelijk document dat een lokaal gedragen langetermijnvisie bevat voor alle parochiekerken op het grondgebied van de gemeente. Het is goedgekeurd en ondertekend door het representatief orgaan van de rooms-katholieke eredienst en door het gemeentebestuur. Het kerkenbeleidsplan bevat minstens al de volgende gegevens:

1° een beschrijving van de betrokken kerken, met hun cultuurhistorische waarde, hun beschermingsstatuut en hun bouwfysische toestand;

2° informatie over de eigendomstoestand;

3° de situering van elke kerk in zijn ruimtelijke omgeving;

4° een beschrijving van het actuele gebruik en de actuele functie van de betrokken kerken;

5° een onderbouwde visie op het toekomstige gebruik en de toekomstige functie van de betrokken kerken, inclusief een plan van aanpak over de wijze waarop de toekomstige invulling (eredienst, valorisatie, medegebruik, neven- en herbestemming) kan worden gerealiseerd.”

Het oorspronkelijke kerkenbeleidsplan werd op 25 juli 2017 goedgekeurd door het Bisdom Gent en op 11 september 2017 door de gemeenteraad van de gemeente Gavere.

1.2. Addenda

Het addendum 1 werd op 11 maart 2021 goedgekeurd door het Bisdom Gent en op 29 maart 2021 door de gemeenteraad van de gemeente Gavere.

Het addendum 1 bevatte een toekomstvisie op korte, middellange en lange termijn. In 2025, het scharnierjaar tussen de korte termijn en de middellange termijn, was een evaluatie van het gebruik van de gebouwen van de erediensten voorzien.

Het voorliggend addendum 2 is het resultaat van deze evaluatie, die aanleiding gaf tot een actualisatie van het kerkenbeleidsplan. Het addendum 2 focust op de wijzigingen ten opzichte van het kerkenbeleidsplan en/of het addendum 1. Het oorspronkelijke kerkenbeleidsplan en de addenda moeten als één geheel gelezen worden.

1.3. Actualisatie

De betrokken partijen gaan tijdens het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na of het plan nog actueel is en of er wijzigingen noodzakelijk zijn.

Wijzigingen maken het voorwerp uit van een nieuw addendum aan het kerkenbeleidsplan, dat de goedkeuring vereist van de bisschop van het Bisdom Gent en van de gemeenteraad.

Er zal minstens, zoals voorzien in de visie (zie punt 6) een evaluatie plaatsvinden in het volgende scharnierjaar 2031.

2

Inleiding

2. Inleiding

2.1. Toepassingsgebied

De actualisatie van het kerkenbeleidsplan omvat de volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Gavere:

- Sint-Amandus Gavere, Molenstraat/Kloosterstraat, 9890 Gavere
- Sint-Martinus Asper, Steenweg/Hulstraat, 9890 Gavere
- Sint-Petrus Dikkelvenne, Kerkstraat, 9890 Gavere
- Sint-Pietersbanden Semmerzake, Dorpstraat, 9890 Gavere
- Sint-Martinus Vurste, Gentweg, 9890 Gavere

De actualisatie van het kerkenbeleidsplan omvat tevens de volgende gebouwen die onttrokken werden aan de rooms-katholieke eredienst

- Sint-Bavo Baaigem, Baaigemstraat 352 A, 9890 Gavere
(bisschoppelijk decreet van 28 juni 2024 met effectieve uitwerking op 1 december 2024)

2.2. Werkgroepen en stuurgroep

Naar aanleiding van de actualisatie van het kerkenbeleidsplan werden de samenstelling van de kerkelijke en burgerlijke werkgroep geactualiseerd. De beide werkgroepen zijn vertegenwoordigd in de stuurgroep.

2.2.1. Werkgroepen

De kerkelijke werkgroep is samengesteld uit:

- voor de parochie Sint-Amandus Gavere: Marc De Coninck, Martin Hoste
- voor de parochie Sint-Martinus Asper: Joris Van Meirhaeghe, Paul Gruwez
- voor de parochie Sint-Bavo Baaigem: Jan Vanquaille, Antoine Schepens
- voor de parochie Sint-Petrus Dikkelvenne: Isabelle Tuypens, Carine Van Der Haegen
- voor de parochie Sint-Pietersbanden Semmerzake: Vincent De Vos, Rita Nachtergaele
- voor de parochie Sint-Martinus Vurste: Luc De Coninck, Andre De Bock

De burgerlijke werkgroep bestond tot 08/12/2024 uit:

- Denis Dierick, burgemeester
- Peter Declercq, schepen van financiën en kerkfabrieken
- Dirk Martens, schepen van cultuur en erfgoed
- Christophe De Boever, schepen van patrimonium
- Serge Ronsse, algemeen directeur
- Didier De Beck, afdelingshoofd Ruimte
- Mieke Meire, afdelingshoofd Beleving (tot 04/08/2024)

- Eveline Van Cauwenberghe, afdelingshoofd Beleving (sinds 05/08/2024)
- Sammy De Smet, deskundige Patrimonium
- Anne Lossy, deskundige Financiën

De burgerlijke werkgroep bestaat sinds 09/12/2024 uit:

- Karel Hubau, burgemeester, bevoegd voor financiën en kerkfabrieken
- Ankie D'Hollander, schepen van cultuur en patrimonium
- Nadine De Stercke, schepen van erfgoed
- Denis Dierick, gemeenteraadslid (sinds 20/01/2025)
- Serge Ronsse, algemeen directeur
- Didier De Beck, afdelingshoofd Ruimte
- Eveline Van Cauwenberghe, afdelingshoofd Beleving
- Sammy De Smet, deskundige Patrimonium
- Anne Lossy, deskundige Financiën

2.2.2. Stuurgroep

De stuurgroep bestond tot 08/12/2024 uit:

- Denis Dierick, burgemeester
- Peter Declercq, schepen van financiën en kerkfabrieken
- Dirk Martens, schepen van cultuur en erfgoed
- Christophe De Boever, schepen van patrimonium
- Serge Ronsse, algemeen directeur
- Didier De Beck, afdelingshoofd Ruimte
- Mieke Meire, afdelingshoofd Beleving (tot 04/08/2024)
- Eveline Van Cauwenberghe, afdelingshoofd Beleving (sinds 05/08/2024)
- Sammy De Smet, deskundige Patrimonium
- Anne Lossy, deskundige Financiën
- Martin Hoste, kerkfabriek Sint-Amandus Gavere
- Joris Van Meirhaeghe, kerkfabriek Sint-Martinus Asper
- Jan Vanquaille, kerkfabriek Sint-Bavo Baaigem
- Isabelle Tuypens, kerkfabriek Sint-Petrus Dikkelvenne
- Rita Nachtergaele, kerkfabriek Sint-Pietersbanden Semmerzake
- Luc De Coninck, kerkfabriek Sint-Martinus Vurste

De stuurgroep bestaat sinds 09/12/2024 uit:

- Karel Hubau, burgemeester, bevoegd voor financiën en kerkfabrieken
- Ankie D'Hollander, schepen van cultuur en patrimonium
- Nadine De Stercke, schepen van erfgoed
- Denis Dierick, gemeenteraadslid (sinds 20/01/2025)
- Serge Ronsse, algemeen directeur
- Didier De Beck, afdelingshoofd Ruimte

- Eveline Van Cauwenberghe, afdelingshoofd Beleving
- Sammy De Smet, deskundige Patrimonium
- Anne Lossy, deskundige Financiën
- Martin Hoste, kerkfabriek Sint-Amandus Gavere
- Joris Van Meirhaeghe, kerkfabriek Sint-Martinus Asper
- Jan Vanquaille, kerkfabriek Sint-Bavo Baaigem
- Isabelle Tuypens, kerkfabriek Sint-Petrus Dikkelvenne
- Rita Nachtergaele, kerkfabriek Sint-Pietersbanden Semmerzake
- Luc De Coninck, kerkfabriek Sint-Martinus Vurste

De opdracht van de stuurgroep is het opnemen van een trekkende en sturende rol bij de periodieke evaluaties.

2.3. Traject

Het volgend traject werd doorlopen om tot de actualisatie van het kerkenbeleidsplan te komen:

15/01/2024	Hersamenstellen burgerlijke werkgroep
16/01/2024	Aanschrijven centraal kerkbestuur, kerkfabrieken en bedienaar van de eredienst m.b.t.: • samenstelling kerkelijke werkgroep • afvaardiging stuurgroep
05/04/2024	Meedelen samenstelling van de stuurgroep aan de leden van de stuurgroep.
05/04/2024	Aanschrijven kerkelijke werkgroep met het verzoek om per kerkgebouw een overzicht te bezorgen van: • het actueel gebruik voor de periode 2020-2023 • de belangrijkste investeringen sinds 01/01/2020.
31/07/2024	Herinnering schrijven 05/04/2024 aan kerkfabriek Sint-Amandus Gavere en kerkfabriek Sint-Bavo Baaigem.
05/08/2024	Wijzigen samenstelling burgerlijke werkgroep.
26/08/2024	Bespreking hoofdstukken 1 tot en met 6 addendum college van burgemeester en schepenen.
28/08/2024	Burgerlijke werkgroep: • bespreking hoofdstuk 1 tot en met 6
09/12/2024	Wijzigen samenstelling burgerlijke werkgroep.
07/01/2025	Overleg centraal kerkbestuur en gemeente: formeel besluit tot actualisering van het kerkenbeleidsplan.
09/01/2025	Stuurgroep: • bespreking pastoraal plan • bespreking hoofdstuk 1 tot en met 5 • bespreking visie kerkelijke werkgroep • planning
20/01/2025	Wijzigen samenstelling burgerlijke werkgroep.
23/01/2025	Burgerlijke werkgroep:

- bespreking hoofdstuk 1 tot en met 5
 - voorbereiding hoofdstuk 6
- 03/02/2025 Bespreking hoofdstuk 6 college van burgemeester en schepenen.
- 05/02/2025 Stuurgroep:
- bespreking hoofdstuk 6
- 10/02/2025 Bespreking hoofdstuk 7 college van burgemeester en schepenen.
- 20/02/2025 Burgerlijke werkgroep:
- bespreking hoofdstuk 6
 - voorbereiding hoofdstuk 7
- 03/03/2025 Kerkelijke werkgroep
- bespreking tot en met hoofdstuk 7
- 05/03/2025 Stuurgroep:
- bespreking hoofdstuk 6 en 7
- 06/03/2025 Verzoek van de burgerlijke werkgroep aan het bisdom Gent om overleg over de opties voor de Sint-Amanduskerk Gavere en de Sint-Martintuskerk Asper.
- 01/04/2025 Herhaling van het verzoek van de burgerlijke werkgroep aan het bisdom Gent om overleg over de opties voor de Sint-Amanduskerk Gavere en de Sint-Martintuskerk Asper.
- 10/04/2025 Burgerlijke werkgroep:
- voorbereiding addendum
- 21/04/2025 Kerkelijke werkgroep:
- bespreking addendum
- 23/04/2025 Stuurgroep:
- bespreking addendum
- 24/04/2025 Stuurgroep:
- verzending addendum voor finale opmerkingen
- 29/04/2025 Stuurgroep:
- afsluiten ontwerp addendum

2.4. Openbare onderzoeken 2017-2020

2.4.1. Kerkenbeleidsplan

Over het ontwerp-kerkenbeleidsplan werd in juni 2017 een openbaar onderzoek gehouden. Tijdens het openbaar onderzoek werden de volgende 5 aanbevelingen ontvangen. Deze aanbevelingen bevinden zich integraal in bijlage 8.1. van addendum 1.

De opmerkingen en adviezen die tijdens het openbaar onderzoek werden geformuleerd betroffen hoofdzakelijk aanbevelingen voor de toekomstige neven- en/of herbestemming van de kerkgebouwen. De kerk van Vurste werd daarbij meer dan andere kerken geciteerd.

Volgende suggesties werden aangehaald:

- kunstevenementen (tentoonstellingen, projecten, kunstroutes, workshops, seminaries, ...) van de werkgroep 'Kunstig Gavere'.
- culturele ontmoetingsplaats (muziekconcerten, literaire avonden, tentoonstellingen, toneelvoorstellingen, lezingen, ...).
- tentoonstellingsruimte.
- cultureel kunstonderwijs (muziek, woord, zang en dans).

2.4.2. Addendum 1

Over het ontwerp-addendum werd in september 2020 een openbaar onderzoek gehouden. Tijdens het openbaar onderzoek werden de volgende 3 aanbevelingen ontvangen. Deze aanbevelingen bevinden zich integraal in bijlage 8.5. van addendum 1.

De opmerkingen en adviezen die tijdens het openbaar onderzoek werden geformuleerd betroffen hoofdzakelijk aanbevelingen voor de toekomstige neven- en/of herbestemming van de kerkgebouwen.

Volgende suggesties werden aangehaald:

- hernemen van het herbestemmingsvoorstel voor de Sint-Martinuskerk van Vurste.
- tentoonstellingsruimte.
- vergaderruimte voor verenigingen.

2.5. Openbaar onderzoek 2025

De stuurgroep opteert ervoor om geen nieuw openbaar onderzoek te verrichten omdat:

- de visie niet substantieel verandert is ten aanzien van het addendum nr. 1;
- de voorgaande openbare onderzoeken de visie niet in vraag stelden, doch enkel (een beperkt aantal) suggesties m.b.t. neven- of herbestemming opleverden.

De stuurgroep is van oordeel dat een nieuw openbaar onderzoek geen nieuwe informatie zal opleveren.

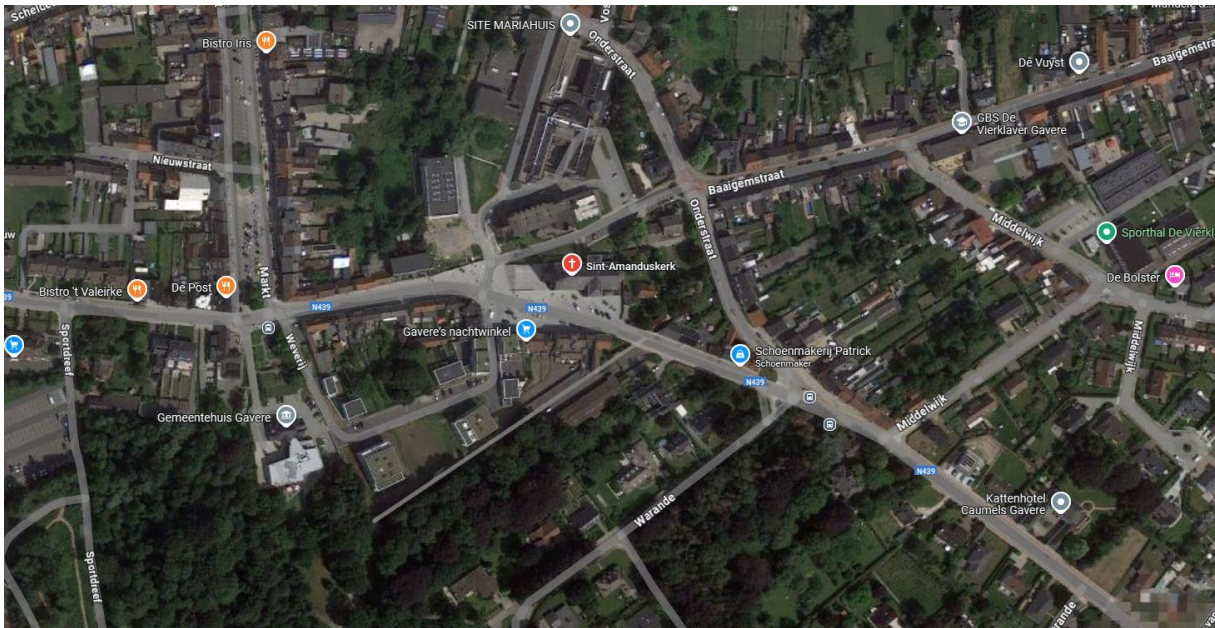
3

Situering van de kerkgebouwen

3. Situering van de kerkgebouwen

3.1. Sint-Amandus, Gavere

3.1.1. Ligging

De kerk is gelegen in de kern van de deelgemeente Gavere, op het kruispunt van de Molenstraat met de Kloosterstraat.

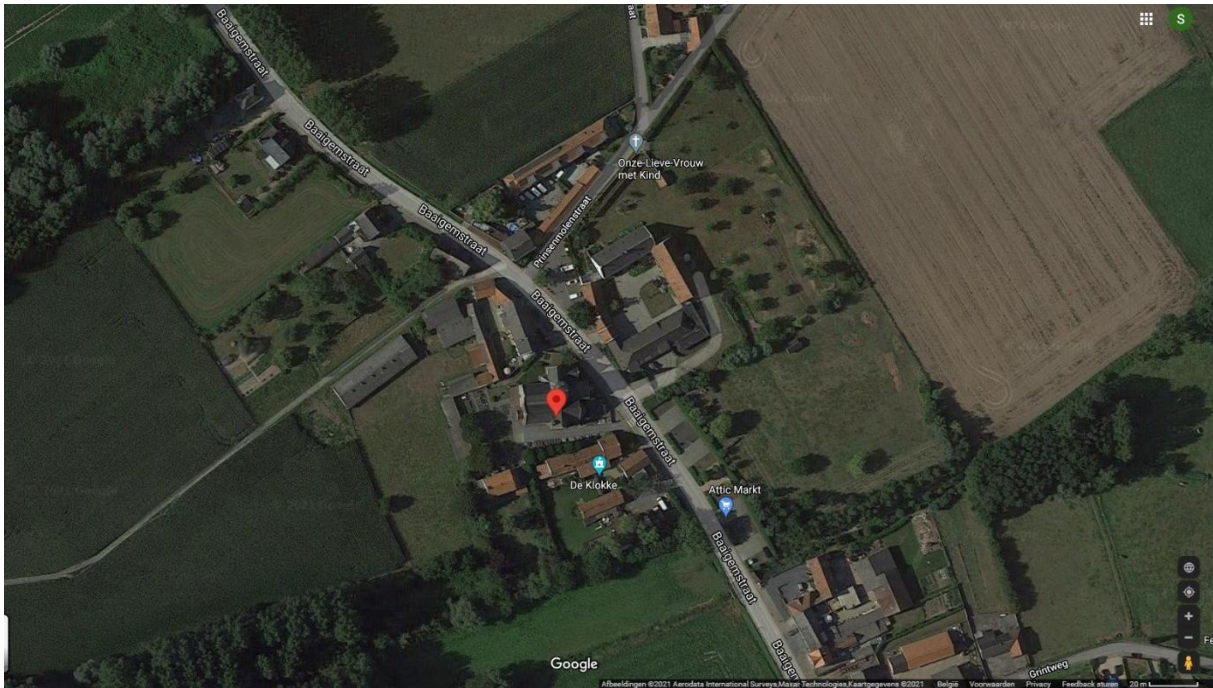
Er bevinden zich, met uitzondering van de Molenstraat en de Kloosterstraat, geen voet- of buurtwegen in de onmiddellijke omgeving van de kerk.

Er loopt een voetweg (sentier nr. 37, rode lijn) tussen de Molenstraat en de Onderstraat.

3.3. Sint-Bavo, Baaigem

3.3.1. Ligging

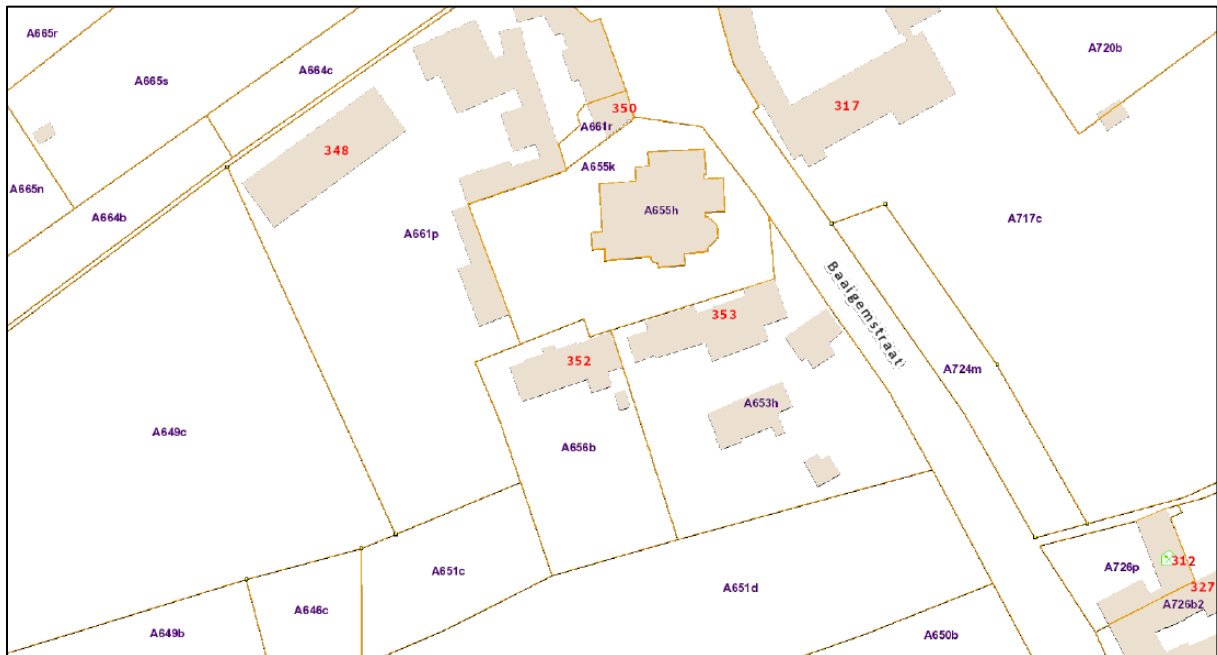

De kerk is gelegen in de kern van de deelgemeente Baaigem, Baagemstraat 352 A.

Er bevinden zich, met uitzondering van de Baagemstraat, geen voet- of buurtwegen in de onmiddellijke omgeving van de kerk.

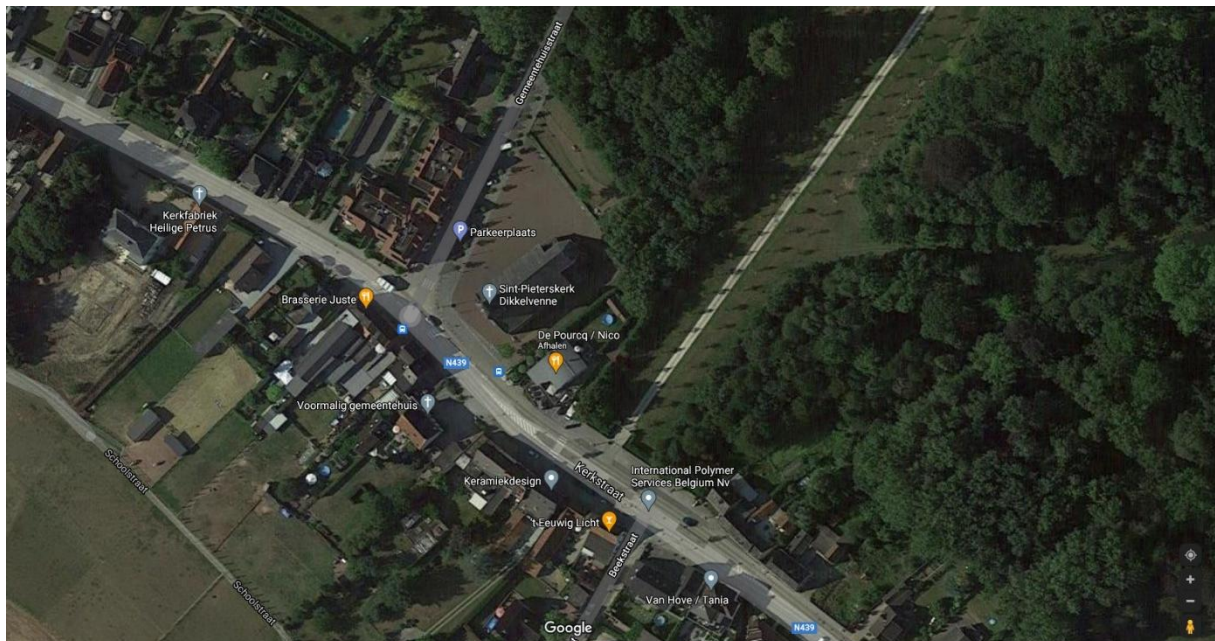
3.3.2. Kadastrale gegevens

Kerk: Gavere, 4^e afdeling, sectie A, nr. 655 H – 531 m²

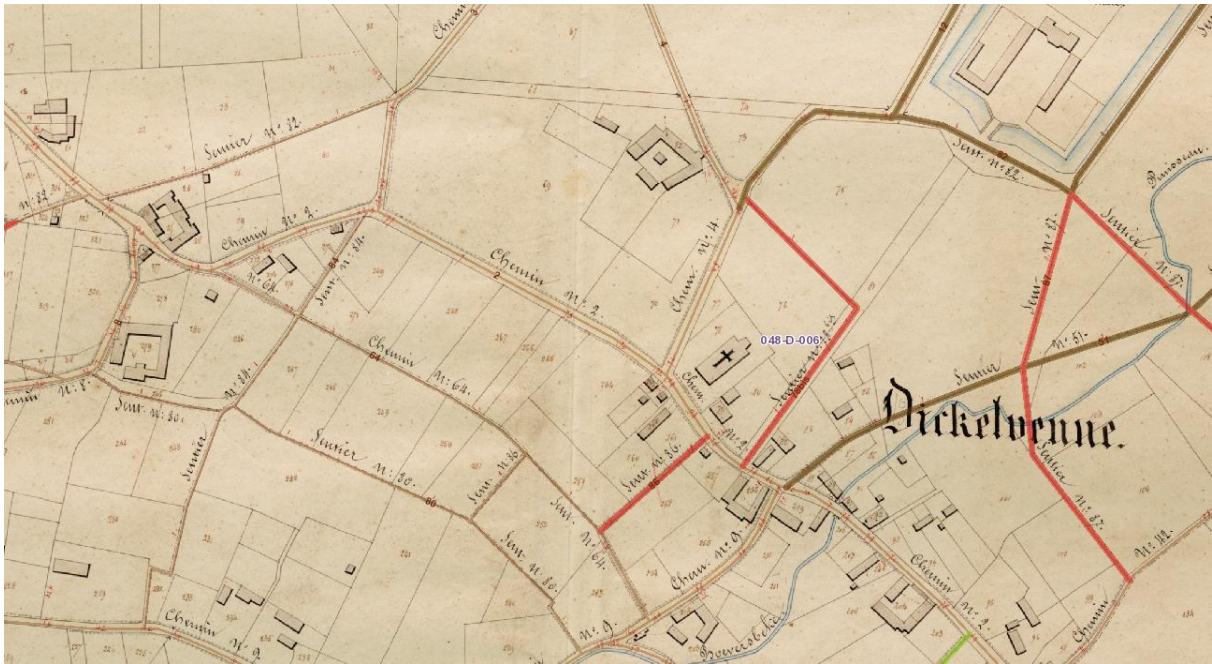
3.4. Sint-Petrus, Dikkelvenne

3.4.1. Ligging

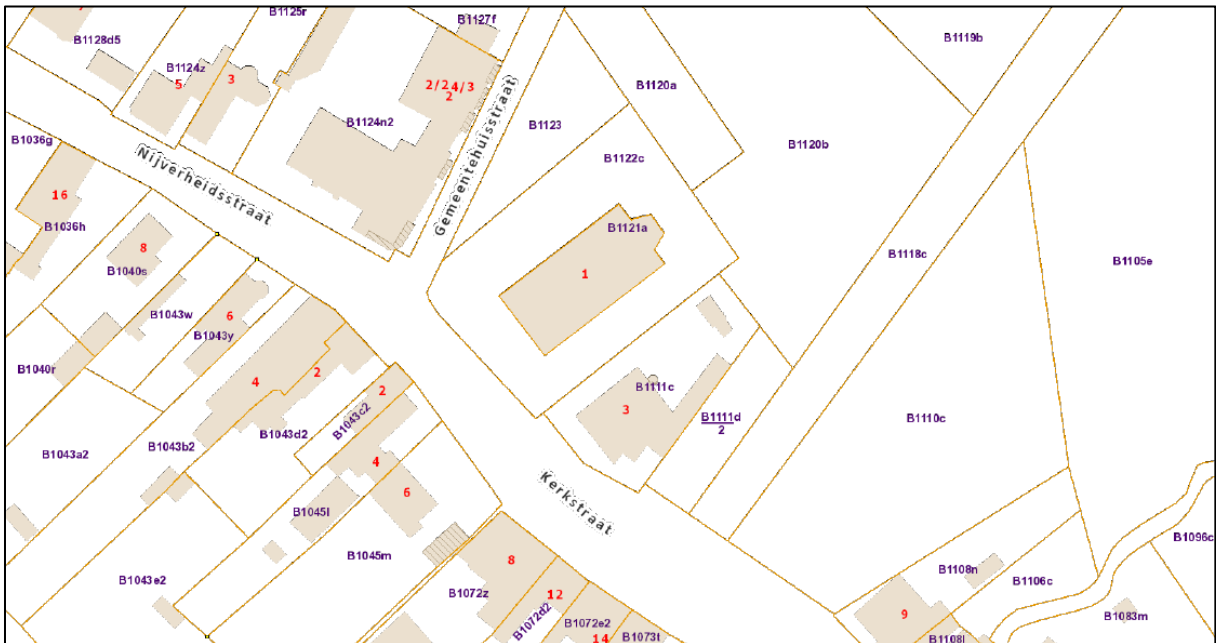

De kerk is gelegen in de kern van de deelgemeente Dikkelvenne, op het kruispunt van de Kerkstraat met de Gemeentehuisstraat.

Er bevinden zich, met uitzondering van de Kerkstraat en de Gemeentehuisstraat, geen voet- of buurtwegen in de onmiddellijke omgeving van de kerk.

3.4.2. Kadastrale gegevens

Kerk: Gavere, 5^e afdeling, sectie B, nr. 1121 A – 591 m²

De kerkfabriek Sint-Petrus Dikkelvenne is tevens eigenaar van het kadastraal perceel, gekend als Gavere, 5^e afdeling, sectie B, nr. 1122 C (1.898 m²). Het perceel werd in erfpacht gegeven aan de gemeente Gavere voor een termijn eindigend op 31 december 2109 om er een publieke park- en pleinfunctie aan te geven.

3.5. Sint-Pietersbanden, Semmerzake

3.5.1. Ligging

De kerk is gelegen in de kern van de deelgemeente Semmerzake, op het kruispunt van de Dorpstraat met de Sint-Pietersstraat.

Er bevinden zich, met uitzondering van de Dorpstraat en de Sint-Pietersstraat, geen voet- of buurtwegen in de onmiddellijke omgeving van de kerk.

Er liep voorheen een voetweg (sentier nr. 32, paarse lijn) over de begraafplaats naar een voetweg die de verbinding maakt tussen de Sint-Pietersstraat en de Fonteinstraat. Deze voetweg werd evenwel afgeschaft bij besluit van de bestendige deputatie van 7 augustus 1959.

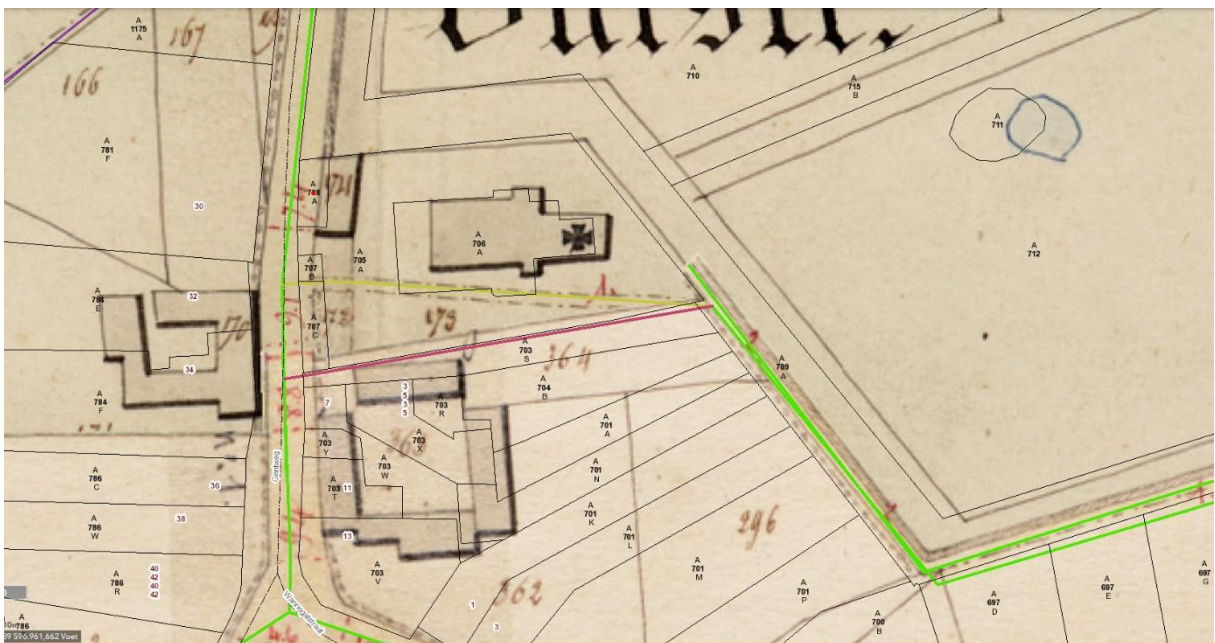
3.6. Sint-Martinus, Vurste

3.6.1. Ligging

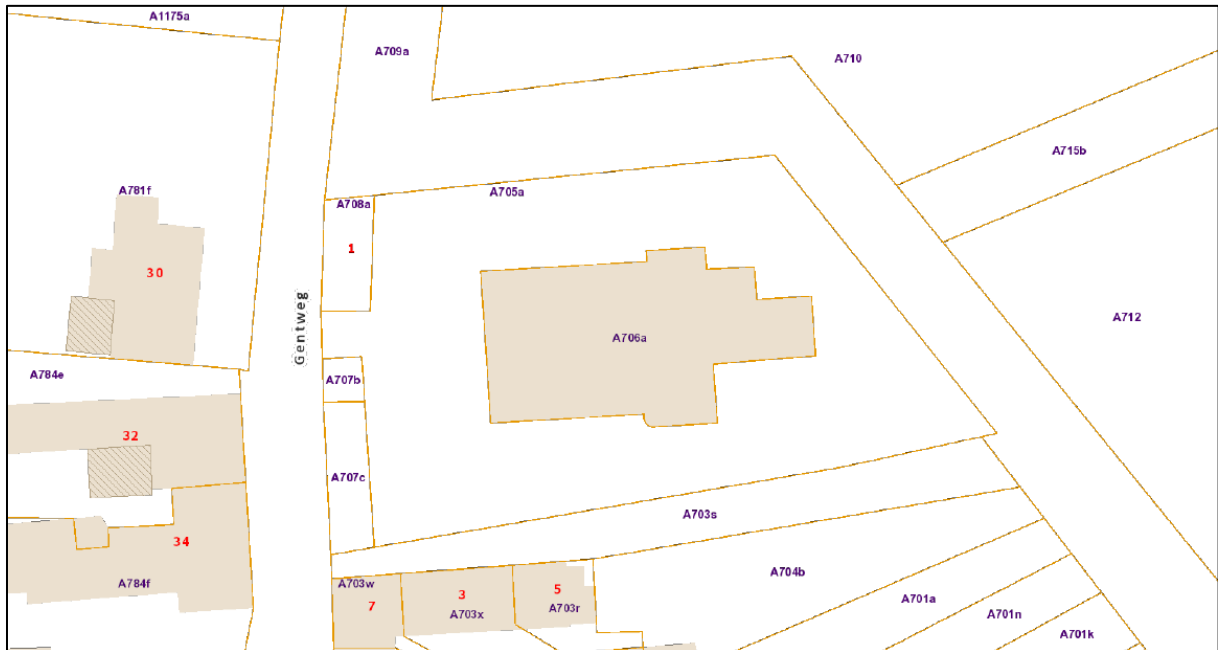

De kerk is gelegen in de kern van de deelgemeente Vurste, langsheen de Gentweg (dichtbij het kruispunt met de Wannegatstraat).

Er bevindt zich een gemeenteweg (groene lijn, sentier nr. 34) ten zuidoosten een gemeenteweg in de onmiddellijke omgeving van de kerk. Deze gemeenteweg was vroeger met een voetweg (gele lijn) die over de begraafplaats liep. De oude voetweg werd bij besluit van de bestendige deputatie van 19 september 1894 verplaatst, en loopt nu langs de perceelsgrens van de begraafplaats (paarse lijn).

3.6.2. Kadastrale gegevens

Kerk:

Gavere, 3^e afdeling, sectie A, nr. 706/A – 520 m²

4

Fiche per kerkgebouw

4. Fiche per kerkgebouw

4.1. Sint-Amandus, Gavere

4.1.1. Identificatie

- Naam:
 - Officieel: Parochiekerk Sint-Amandus
 - Alternatief: Sint-Amanduskerk, Parochiekerk Sint-Amands, Sint-Amandus, Sint-Amandskerk
- Geografische ligging: Molenstraat 24, 9890 Gavere, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdome Gent
 - Dekanaat Deinze
 - Parochie Sint-Amandus
- Eigenaar: Gemeente Gavere
- Beschermingen:
 - Gedeeltelijk beschermd (MB 24/11/2011): oorlogsmonument (ID 8280)
- Vastgestelde inventarissen:
 - Bouwkundig erfgoed:
 - Parochiekerk Sint-Amandus (ID 13200)
 - Oorlogsmonument Gavere (ID 212475)
- Wetenschappelijke Inventarissen:
 - Erfgoedobject
 - bouwkundig element Parochiekerk Sint-Amandus (ID 35993)
 - bouwkundig element: Oorlogsmonument Gavere (ID 212475)

4.1.2. Beschrijving

4.1.2.1. *Cultuurhistorische waarde*

- Bouwgeschiedenis: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Beschrijving: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Orgel en roerend erfgoed: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan

4.1.2.2. *Architecturale mogelijkheden*

- Grootte: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Opdeling en inrichting: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Uitbreidingsmogelijkheden: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1

4.1.2.3. Bouwfysische toestand

Werken uitgevoerd tussen 2020 en 2024:

- 2020:

	controle brandblusapparaten Ansul	
	plaatsen buiteninfokast	
	groot orgelonderhoud	
	Clock-o-Matic: onderhoud klokken en automatisatie torenuurwerk	
	dakherstelling	

- 2021:

	controle brandblusapparaten Ansul	
	Clock-o-Matic: onderhoud klokken en automatisatie torenuurwerk	
	controle houtrot goten kerk	
	plaatsen ladderhaken	

- 2022:

	controle brandblusapparaten Ansul	
	aanpassing buitenbord uren misvoeringen	
	Clock-o-Matic: onderhoud klokken en automatisatie torenuurwerk	
	herstelling schouw kerk	
	orgelonderhoud en stembeurt	

- 2023

	vervanging lampen trap oksaal	
	controle brandblusapparaten Ansul	
	Clock-o-Matic: onderhoud klokken en automatisatie torenuurwerk	
	controle bliksembeveiliging	
	optimaliseren externe beveiliging	
	groot onderhoud kerkorgel	
	dakherstelling	

- 2024

	controle brandblusapparaten Ansul	
	Clock-o-Matic: onderhoud klokken en automatisatie torenuurwerk	
	vervanging 2 lampen kerk	
	vervanging ventilatiefilters verwarming	

De laatste bouwkundige inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 16 mei 2023.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd: reiniging dakgoten.

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- onderhoudsschilderwerk aan het houten buitenschrijnwerk.
- onderhouden van de leibedekking.
- herstellen van de afscherming van de galmborden.
- herstellen of vernieuwen van het koorkruis.

- plaatselijk herstellen van metsel- en voegwerk.
- zorgen voor een betere bewaring van de grafplaten tegen de kerk.
- herstellen van het voetpad tegen het koor.
- verder veilig toegankelijk maken van de daken.
- voorzien van leuning aan de tussenplatforms in de toren.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar):

- behandeling ijzeren onderdelen tegen roest.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (> 6 jaar):

- vernieuwen van de leibedekking.

In het meerjarenplan 2020-2025 zijn de volgende werken nog gepland voor 2025: geen

In het meerjarenplan 2026-2031 zijn de volgende werken gepland:

- restauratie dak

4.1.3. Eigendomstoestand

De kerk is eigendom van de gemeente Gavere.

4.1.4. Situering van het gebouw in de omgeving

Zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan, addendum 1 en 3.1.1. van addendum 2.

4.1.4.1. Publieke ruimte

De gemeente Gavere legde in 2024 een park (Egmontpark) aan tussen de Markt, de Molenstraat en de Onderstraat. Het park sluit dicht aan bij de zone rond de kerk en WZC Mariahuis.

4.1.4.2. Voorzieningen

De serviceflats op het voormalige terrein van de vrije basisschool zijn intussen gerealiseerd en in gebruik. De tweede fase van dit project werd (nog) niet opgestart.

De gemeente Gavere bracht in 2024 het trefpunt 't Eiland (ontmoetingsplaats voor senioren) onder in de voormalige gebouwen van het WZC Mariahuis in de Kloosterstraat, rechtover de kerk.

De gemeente Gavere bracht in 2024 het parochiesecretariaat en het secretariaat van het centraal kerkbestuur en een aantal kerkfabrieken onder in de voormalige gebouwen van het WZC Mariahuis in de Kloosterstraat, rechtover de kerk. De voormalige pastorij en parochiesecretariaat in de Kloosterstraat staan momenteel leeg.

4.1.5. Beschrijving van het actueel gebruik

4.1.5.1. Overzicht

Informatie aangeleverd door de kerkfabriek:

gebruik eredienst	2020	2021	2022	2023
• eucharistievieringen	0	0	1/week 7 hoogdagen	1/week 7 hoogdagen
• gemiddeld aantal aanwezigen per viering (inschatting)	-	-	Gewone viering 100 tot 120 Hoogdagen/herdenkingen/ communies: meer	Gewone viering 100 tot 120 Hoogdagen/herdenkingen/ communies: meer
• doopsel	16	51	Sinds overlijden van E.H. Le Beer op 18/05/2023 geen doopsels meer in Gavere	
• huwelijk	1	1	7	3
• begrafenis	25	22	20	19
• andere (verduidelijk*)	0	0	11-november Te Deum Geloofstocht communicanten	11-november Te Deum Geloofstocht communicanten
gebruik NIET-eredienst	2020	2021	2022	2023
• vergadering	Catechese eerste communie/vormsel – vergaderingen centraal kerkbestuur/kerkraad Gavere/kerkraad Semmerzake			
• optreden	0	0	0	0
• andere (verduidelijk*)	0	0		

4.1.5.2. Beschrijving

Liturgische activiteiten

De parochiekerk is de hoofdkerk van de lokale christelijke geloofsgemeenschap en is in gebruik voor de eredienst en de sacramenten. De kerk is door de bisschoppelijke overheid, sedert de reorganisatie, geklasseerd als ankerplaats voor de eredienst binnen Groot-Gavere.

Eucharistievieringen:

In de periode 2020-2021 was het aantal eucharistievieringen beperkt door beperkingen ingevolge corona. Het aantal vieringen is stabiel: er is 1 viering per week op zondag en een viering op elke hoogdag die niet op zondag valt. Het aantal aanwezigen is met ca. 1/3de gedaald ten opzichte van de periode 2017-2019.

Sacramenten:

Sinds het overlijden van E.H. Le Beer op 18 mei 2023 vinden er geen doopsels meer plaats in Gavere. Alle doopsels worden gegroepeerd in hetzij de kerk van Eke, hetzij de kerk van Nazareth.

Het aantal huwelijken en uitvaarten is stabiel ten opzichte van de periode 2017-2019.

Sinds 2022 vindt de eerste communie plaats in Asper en in Gavere. Als er in 2025 onvoldoende eerste communicanten zijn in Asper, zal er voor de zes parochies samen nog slechts 1 communieviering worden georganiseerd in Gavere.

Tot op heden was er 1 vormselviering in Asper en 1 vormselviering in Gavere. Vanaf 2025 zal er slechts 1 vormselviering worden georganiseerd in Gavere.

Andere diensten:

De kerk wordt verder gebruikt voor vieringen naar aanleiding van 11 november, het Te Deum of de geloofstocht van de communicanten.

Niet-liturgische activiteiten

De kerk is op hoogdagen toegankelijk buiten de eredienst.

Valorisatie: neen

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: ja

In de linkerzijbeuk van de kerk is een ruimte voor de parochiewerking. Deze wordt gebruikt voor de catechese, als vergaderruimte voor de christelijke geloofsgemeenschap en christelijke verenigingen.

De ruimte is niet langer in gebruik als vergader- en archiefruimte voor de kerkfabriek, en als opslagplaats voor klein kerkmateriaal: het parochiesecretariaat en het secretariaat van het centraal kerkbestuur en een aantal kerkfabrieken werden ondergebracht in de voormalige gebouwen van het WZC Mariahuis (zie 4.1.4)

Herbestemming: nee

4.1.5.3. Bestemming

De Sint-Amanduskerk is nog in gebruik voor de eredienst.

Het pastoraal plan 2025-2031 duidt de Sint-Amanduskerk binnen de geloofsgemeenschap Gavere- Nazareth, omwille van haar centrale ligging, aan als hoofdkerk voor de 6 Gaverse gemeenten en blijft dus (minstens) op korte termijn voorbehouden voor de liturgie. De Sint-Amanduskerk is goed bereikbaar voor de gelovigen van de 6 Gaverse gemeenten en bevindt zich in de directe nabijheid van andere voorzieningen (woonzorgcentrum, lokaal dienstencentrum, parochiesecetariaat, vergaderlokalen en archiefruimte kerkraden).

De kerkfabriek wenst de Sint-Amanduskerk (op korte termijn) te behouden als centrumkerk voor de eredienst.

De Sint-Amanduskerk is (op korte termijn) eveneens geschikt voor:

- valorisatie: omwille van haar grootte en centrale ligging in de gemeente, in de buurt van diverse andere voorzieningen;
- nevenbestemming, met o.a. gedeeld gebruik (in de linkerzijbeuk) voor allerlei nevenactiviteiten die passend zijn in het kader van de pastoraal (bv. catechese).

De Sint-Amanduskerk is omwille van haar niet-beschermd karakter, grootte en centrale ligging uitermate geschikt voor herbestemming.

De gemeente ziet op (middel)lange termijn potentieel om de Sint-Amanduskerk te herbestemmen en actief te gebruiken voor functies die een centrale ligging binnen de gemeente vereisen. De nabijheid van de voormalige pastorij (eigendom van de gemeente) en pastorijtuin (eigendom van de kerkfabriek) biedt daartoe extra ontwikkelingsmogelijkheden.

Het bisdom wenst de Sint-Amanduskerk te behouden als centrumkerk en is van oordeel dat de inrichting van de centrumkerk op een andere locatie een ingrijpende wijziging zou betekenen in het parochieleven, die het zich stilaan gevestigde nieuwe gevoel van eenheid tussen de leden van de oude parochies met Gavere als centrum en plaats van samenkomst, ernstig zou ondermijnen.

De volgende (semi-)publieke voorzieningen zijn in de buurt aanwezig:

- gemeentelijk administratief centrum en toeristisch onthaalcentrum (Markt)
- gemeentelijk ontmoetingscentrum Racing (Markt)
- gemeentelijke basisschool De Vierklaver (Baaigemstraat-Middelwijk)
- lokaal dienstencentrum Den Oever (Kloosterstraat)
- gemeentelijk trefpunt 't Eiland (Kloosterstraat)
- gemeentelijke sporthal Scaldis (Sportdreef)
- gemeentelijke bibliotheek (Kasteeldreef)

4.2. Sint-Martinus, Asper

4.2.1. Identificatie

- Naam:
 - Officieel: Parochiekerk Sint-Martinus
 - Alternatief: Sint-Martinuskerk, Sint-Maartenkerk, Parochiekerk Sint-Maarten, Sint-Martinus
- Geografische ligging: Steenweg 39, 9890 Asper, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdom Gent
 - Dekenaat Deinze
 - Parochie Sint-Martinus
- Eigenaar: Gemeente Gavere
- Beschermingen:
 - (Gedeeltelijk) beschermd monument (MB 20/04/1948): Parochiekerk Sint-Martinus: toren, koor en transept (ID 8221)
 - Beschermd monument (MB 30/01/2013): Parochiekerk Sint-Martinus met cultuuroederen en historische kerkhofsite (ID 8241)
- Vastgestelde inventarissen:
 - Bouwkundig erfgoed: Parochiekerk Sint-Martinus (ID 132055)
- Wetenschappelijke Inventarissen:
 - Erfgoedobject
 - Bouwkundig element: Parochiekerk Sint-Martinus (ID 36054)

4.2.2. Beschrijving

4.2.2.1. Cultuurhistorische waarde

- Historische waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Architectuurhistorische waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Artistieke waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Socio-culturele waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Bouwgeschiedenis: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Beschrijving kerkgebouw en kerkhofsite: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Orgel en waardevol erfgoed: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan

4.2.2.2. Architecturale mogelijkheden

- Grootte: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Opdeling en inrichting: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Uitbreidingsmogelijkheden: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan

- Aanwezige voorzieningen: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Toegankelijkheid: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Waardevolle interieur/cultuurobjecten: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan

4.2.2.3. *Bouwfysische toestand*

Werken uitgevoerd tussen 2020 en 2024:

- 2020

15.12.2020	Clock-O-Matic, onderhoud	€ 237,35
18.12.2020	Vanquaille	€ 272,25

- 2021

20.01.2021	Blumaco, onderhoud brandblussers	€ 110,21
31.08.2021	Clock-O-Matic, herstel klokken	€ 5.106,20
20.10.2021	Clock-O-Matic, jaarlijks onderhoud	€ 238,53
15.12.2021	Vanquaille, herstel en onderhoud goten	€ 1.243,53
23.12.2021	Edco, herstel toilet	€ 284,60

- 2022

23.03.2022	Blumaco, onderhoud brandblussers	€ 122,40
28.03.2022	Kris De Wulf, nazicht en voorlopig herstel brandcentrale	€ 695,75
29.03.2022	Vanquaille, herstel goten	€ 175,15
27.06.2022	Kris De Wulf, brandcentrale	€ 1.200,32
30.06.2022	Clock-O-Matic, jaarlijks onderhoud	€ 242,65
12.09.2022	Delobelle, onderhoud orgel	€ 245,03

- 2023

22.04.2023	Vanquaille, gat dichten in toren, zolder opkuisen (kauwen)	€ 845,12
30.06.2023	Clock-O-Matic, jaarlijks onderhoud	€ 250,67
30.06.2023	Clock-O-Matic, jaarlijks onderhoud, vervangstukken	€ 107,69
25.08.2023	SAVAL, onderhoud brandblussers	€ 136,12
21.12.2023	Vanquaille, onderhoud goten en opruimen zolder	€ 2.360,48
23.12.2023	Vanquaille, vervangen afvoerbuis in berging	€ 266,19

De laatste bouwkundige inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 29 en 31 januari 2025.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- reinigen goten voor inspectie.
- ontstoppen van enkele afvoeren.
- terugplaatsen enkele afgeschoven leien.

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- vernieuwen van het dak en de dakbedekking van de calvarie.
- vervangen van de leibedekking en de aansluitingen van de daken.
- restaureren of vervangen van alle dakkapellen.
- vervangen van het torenluikje.

- herstellen van het torenkruis en de aansluiting met de dakbedekking.
- vervangen van alle zinken gootbekledingen en afvoeren.
- plaatselijk herstellen van de kapconstructie.
- plaatselijk herstellen van de schoorstenen van sacristie en hernieuwen van het voegwerk.
- waar nodig herstellen van de muurankers;
- restaureren van de dekstenen en het voegwerk ertussen.
- herstellen van het gescheurde moneel bij de zuidelijke zijbeuk.
- onderzoeken stabiliteit van de sacristie en uitvoeren noodzakelijk herstellingen.
- restaureren en reinigen van de gevels.
- vernieuwen van alle gevelluiken.
- herstellen van de vochtschade aan de binnenpleister.
- behandelen van aangetaste muren tegen schimmel.
- verbeteren van de afwatering van de verwarmingsinstallatie.
- op permanente wijze fixeren van de bliksemdaalleidingen.
- uitvoeren onderhoudsschilderwerken aan de ijzeren onderdelen van de klokkenstoel.
- goed bereikbaar maken van het object voor inspectie en onderhoud.
- weren van duiven en andere vogels die belastend zijn voor het gebouw.
- tijdig reinigen van de zolders en de tussenplatformen.
- verwijderen van asbesthoudende materialen.
- restaureren van enkele glas-in-loodramen.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar): geen

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (>6 jaar): geen

In het meerjarenplan 2020-2025 zijn de volgende werken nog gepland voor 2025: geen

In het meerjarenplan 2026-2031 zijn de volgende werken gepland:

- restauratiedossier

4.2.3. Eigendomstoestand

De kerk is eigendom van de gemeente Gavere.

4.2.4. Situering van het gebouw in de omgeving

Zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan, addendum 1 en 3.2.1 van addendum 2.

4.2.4.1. Publieke ruimte

De gemeente Gavere kocht in 2023 een perceel grond van de kerkfabriek, gelegen in de Hulstraat tussen de gemeentelijke parking en het ontmoetingscentrum Sint-Martinus (eigendom van de kerkfabriek). De woning die op het perceel stond is intussen gesloopt.

De gemeente Gavere legde in 2024-2025 de Steenweg, tussen Landdijk en Burgemeester Paul Ceuterickstraat, opnieuw aan. De zone rond de kerk wordt (gedeeltelijk) heraangelegd.

4.2.4.2. Voorzieningen

De gemeente Gavere bouwde in 2024-2025 een nieuw scoutslokaal op de site Vlienderweg/Wallebosstraat. De scouts en gidsen Nele Asper zullen vervolgens het huidige lokaal op de terreinen van de vrije basisschool verlaten.

4.2.5. Beschrijving van het actueel gebruik

4.2.5.1. Overzicht

Informatie aangeleverd door de kerkfabriek:

gebruik eredienst	2020	2021	2022	2023
• eucharistievieringen	2	2	0	0
• gemiddeld aantal aanwezigen per viering (inschatting)	Gewone viering: 40 tot 60 Hoogdagen: 100 tot 120	Gewone viering: 40 tot 60 Hoogdagen: 100 tot 120	-	-
• doopsel	0	0	0	0
• huwelijk	0	1	0	1
• begrafenis	8	7	4	4
• andere – (voorbereiding) vormsel en eerste communie	5	6	5	5
• andere – Sint-Martinus (Ommegang)	1	1	1	1
• andere (verduidelijk*)	Nieuwjaarsreceptie Viering Goede Vrijdag	Kermisviering Viering Pasen	Kermisviering	Kermisviering Allerheilige
gebruik NIET-eredienst	2020	2021	2022	2023
• vergadering	1	2	0	0
• optreden	0	0	1	1
• andere (verduidelijk*)				

4.2.5.2. Beschrijving

Liturgische activiteiten

De parochiekerk is nog in beperkte mate in gebruik voor de eredienst.

Eucharistievieringen:

In de periode 2020-2021 was het aantal eucharistievieringen beperkt door beperkingen ingevolge corona. Er vonden wel nog vieringen plaats rond Lichtmis (met en door vormelingen), Allerheiligen-Allerzielen of Kerstmis. Sinds mei 2022 worden er geen weekendvieringen meer georganiseerd in de kerk van Asper.

Sacramenten:

In de periode 2020-2021 was het aantal sacramenten beperkt door beperkingen ingevolge corona.

Sinds 2018 vinden er geen doopsels meer plaats in de kerk van Asper. Alle doopsels worden gegroepeerd in hetzij de kerk van Eke, hetzij de kerk van Nazareth. Huwelijken en begrafenissen kunnen nog steeds doorgaan in de kerk van Asper.

Sinds 2022 vindt de eerste communie plaats in Asper en in Gavere. Als er in 2025 onvoldoende eerste communicanten zijn in Asper, zal er voor de zes parochies samen nog slechts 1 communieviering worden georganiseerd in Gavere.

Tot op heden was er 1 vormselviering in Asper en er 1 vormselviering in Gavere. Vanaf 2025 zal er slechts 1 vormselviering worden georganiseerd in Gavere.

Andere diensten:

De kerk is nog in gebruik zowel voor de voorbereiding en activiteiten rond de eerste communie en het vormsel. Buitenkerkelijke diensten kunnen nog steeds plaatsvinden. Voorbeelden zijn dankvieringen voor verenigingen (bv. Ferm in 2023), kermisvieringen, vieringen ter gelegenheid van de naamdag van Sint-Martinus en de Sint-Martinusomwegang.

Niet-liturgische activiteiten

De kerk is eerder uitzonderlijk toegankelijk buiten de eredienst (bv. Pasen 2021).

Valorisatie: ja

- nieuwjaarsreceptie (2020)
- spreekbeurt kerkinventaris (2021)
- informatievergadering Dwars door Asper (2021)
- spreekbeurt Stefan Blommaert/Davidfonds (2022)
- kerstevocatie vrije basisschool (2023)

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: nee

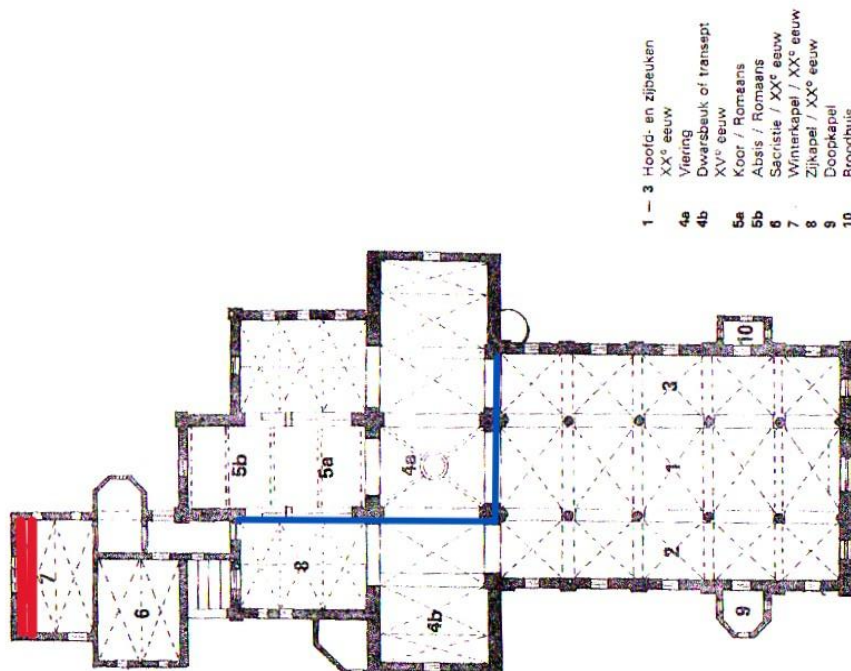
Herbestemming: nee

4.2.5.3 Bestemming

De Sint-Martinuskerk is nog slechts in beperkte mate in gebruik voor de eredienst.

De kerkfabriek wenst de Sint-Martinuskerk op korte termijn te behouden voor de liturgie, doch met valorisatie (niet-structureel gebruik door verenigingen e.d.m). Het is op dit moment nog niet duidelijk in welke mate de restauratie van de kerk het gebruik op korte termijn in de weg zal staan.

De kerkfabriek wenst de Sint-Martinuskerk op middellange termijn gedeeltelijk te behouden voor de liturgie en, als nevenbestemming, in te zetten als multifunctionele ontmoetingsplaats. De kerkfabriek stelt een nevenbestemming onder de vorm van gedeeld gebruik voor, waarbij een deel van de ruimte (blauwe lijn) voorbehouden blijft voor de liturgie en het andere deel multifunctioneel gebruikt kan worden.

De Sint-Martinuskerk is omwille van haar beschermd karakter in beperkte mate geschikt voor herbestemming. Wegens haar perifere ligging binnen de gemeente Gavere is ze minder geschikt voor functies die een centrale ligging binnen de gemeente vereisen.

De gemeente wenst de Sint-Martinuskerk op korte termijn te restaureren met het oog op herbestemming op middellange termijn.

De volgende (semi-)publieke voorzieningen zijn in de buurt aanwezig:

- gemeentelijke basisschool De Vierklaver (Veldstraat), met sporthal
- vrije basisschool Sint-Martinus (Steenweg)
- ontmoetingscentrum Sint-Martinus (Hulstraat)
- gemeentelijke voetbalkantine KFC Gavere-Asper (Vlienderweg)
- gemeentelijk scoutslokaal Nele Asper (Vlienderweg/Wallebosstraat)

4.3. Sint-Bavo, Baaigem

4.3.1. Identificatie

- Naam:
 - Officieel: Parochiekerk Sint-Bavo
 - Alternatief: Parochiekerk Sint-Baafs, Sint-Baafskerk, Sint-Bavo, Sint-Bavokerk
- Geografische ligging: Baaigemstraat 352 A, 9890 Gavere, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdom Gent
 - Dekenaat Deinze
 - Parochie Sint-Bavo
- Eigenaar: Gemeente Gavere
- Beschermingen:
 - Beschermd monument (MB 15/12/1942): Parochiekerk Sint-Bavokerk: de oude delen (ID 8257)
 - Beschermd monument (MB 30/01/2013): Parochiekerk Sint-Bavokerk (ID 8266)
 - Beschermd stads- en dorpsgezicht (MB 30/07/1982): Dorpskom Baaigem (ID 9007)
- Vastgestelde inventarissen:
 - Bouwkundig erfgoed:
 - Parochiekerk Sint-Bavo (ID 131885)
 - Dorpskom Baaigem (ID 131876)
- Wetenschappelijke Inventarissen:
 - Erfgoedobject:
 - Landschappelijk geheel: Merelbeekse bossen (ID 135208)
 - Bouwkundig element: Parochiekerk Sint-Bavo (ID 36078)
 - Bouwkundig element: Dorpskom Baaigem (ID 300920)

4.3.2. Beschrijving

In 2019-2020 maakte Callebaut Architecten uit Drogen in opdracht van de gemeente Gavere een beheersplan op voor het exterieur en het interieur van de kerk van Baaigem en voor de omringende kerkhofsite. Het beheersplan bevat veel aanvullende informatie m.b.t. de cultuurhistorische waarde, architecturale mogelijkheden en bouwfysische toestand van de site.

Het definitieve beheersplan werd op 2 april 2020 goedgekeurd voor het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het definitieve beheersplan is te consulteren op de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed:

<https://plannen.onroerenderfgoed.be/plannen/1152>.

4.3.2.1. *Cultuurhistorische waarde*

- Historische waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Architectuurhistorische waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Artistieke waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Socio-culturele waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Bouwgeschiedenis: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Beschrijving kerkgebouw en kerkhofsite: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Orgel en waardevol erfgoed: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
 - Actuele toestand orgel

In 2021 organiseerde IOED Leie Schelde een inspectiebezoek met de heer Michel Lemmens, orgelexpert van het Agentschap Onroerend Erfgoed:

“Bouwjaar orgel: 1817 (De Volder II) eerste orgel van zijn hand!

De kerk is beschermd als monument (oude delen: 1942; volledig gebouw: 2013)

Het orgel is gedemonteerd: de kast staat beneden op de kerkvloer, de andere onderdelen bevinden zich op het doksaal. Dit doet ontegensprekelijk afbreuk aan de erfgoedwaarde.

Nochtans is het orgel om diverse redenen bijzonder waardevol:

- *daterend uit begin 19de eeuw (een periode waarin niet veel nieuwe orgels gebouwd werden) is dit een zeldzaam exemplaar*
- *het eerste werk van Henri De Volder, een van de weinige goed bewaarde De Volder-instrumenten (van de bouwers De Volder bleef weinig bewaard)*
- *op meerdere plaatsen gesigneerd (dit is een unicum!)*
- *ondanks demontage toch vrij intact bewaard, nl. windlade, klavier, orgelkast en pijpwerk (uitzonderlijk want het orgel werd – in tegenstelling tot vele andere – niet gemoderniseerd). Blaasbalg en windvoorziening ontbreken*

Noodzakelijke ingrepen

Een uitvoerige restauratie is aangewezen, maar vraagt de nodige tijd en investering.

Op korte termijn zou een onderzoekspremie (80% van max. kostenraming à 25 000 euro) het mogelijk moeten maken om alle onderdelen terug te assembleren. Het orgel is dan nog niet speelklaar, maar verder verval wordt tegengegaan. Deze ingreep is dringend aan de orde!”

In 2024 vond een nieuw overleg plaats tussen gemeente, kerkfabriek en de heer Michel Lemmens, orgelexpert van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed drong aan op een spoedige restauratie, in 2 fasen:

1. onderzoeksfase
2. restauratiefase.

In de onderzoeksfase zijn de volgende onderzoeken noodzakelijk:

1. een archivalisch onderzoek
2. een stratigrafisch kleuronderzoek
3. een materiaal-historisch onderzoek met proefopstelling.

De kerkfabriek Sint-Bavo Baaigem had reeds veel voorbereidend werk verricht om de onderzoeksfase te kunnen aanvangen. Met het oog op de onttrekking van de kerk aan de eredienst werd door de gemeenteraad op 29/04/2024 besloten om het dossier van de kerkfabriek over te nemen en om de kredieten te voorzien voor de onderzoeksfase.

De gemeente dient voor elk onderdeel van de onderzoeksfase een prijsvraag te organiseren.

4.3.2.2. Architecturale mogelijkheden

- Grootte: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Opdeling en inrichting: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Uitbreidingsmogelijkheden: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Aanwezige voorzieningen: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Toegankelijkheid: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Waardevolle interieur/cultuuroederen: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
 - Actuele toestand moerbalken

In de noordelijke beuk van de Sint-Bavo-kerk van Baaigem viel in 2011 een moerbalk naar beneden. De kerkfabriek nam bewarende maatregelen, maar door steeds wijzigende regelgeving inzake subsidiëring werd het herstel uitgesteld. In 2021 gaf de kerkfabriek delegatie aan de gemeente om de moerbalken te herstellen.

In 2022 werd een zogenaamd 'digital micro probe'-onderzoek uitgevoerd om de zachte plaatsen in het hout te identificeren. In 2023 werd op basis van dit onderzoek het herstel aangevat. Tijdens het herstel kwamen bijkomende gebreken boven water.

Voor het herstel diende de afkasting van de moerbalken verwijderd te worden. Het terugplaatsen en/of herstellen van de afkasting was niet inbegrepen in de initiële opdracht. Het Agentschap Onroerend Erfgoed is van oordeel dat de moerbalken opnieuw dienen afgekast te worden, bij voorkeur met zoveel mogelijk hergebruik van het bestaande materiaal.

4.3.2.3. Bouwfysische toestand

Werken uitgevoerd tussen 2020 en 2024:

- 2022

	Monument Renovation Technics nv: vooronderzoek herstel moerbalken noordelijke beuk	€ 4.702,97
--	--	------------

- 2023

	Monument Renovation Technics nv: herstel moerbalken noordelijke beuk	€ 86.547,71
--	--	-------------

- 2024

	vernieuwen zink dakje	€ 6.200
--	-----------------------	---------

De laatste bouwkundige inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 3 februari 2022.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- reinigen goten voor controle.
- dichten lek in de dakgoot met EPDM.

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- uitvoeren periodiek onderhoudsschilderwerk aan gootafkastingen.
- ontroesten en schilderen van de gietijzeren stampijpen.
- ontroesten en schilderen van de verluchttingsroosters in de muur van het stooklokaal.
- herstellen van het voegwerk tussen de dekstenen van de topgevels.
- plaatsen van een beschermkaag op de natuurstenen voorgevel.
- plaatselijk herstellen van voegwerk.
- herstellen van het voegwerk van de traploketten en de solins rond de traptoren.
- herstellen en schilderen van de muurankers op de diverse gevels.
- herstellen van het ruitje in de traptoren.
- plaatselijk herstellen van het door vocht aangetaste pleisterwerk.
- waar nodig het klinkerpad herstellen.
- de kerk bereikbaar maken voor inspectie en onderhoud.
- de trap van het doksaal behandelen tegen houtborende insecten en plaatselijk herstellen.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar of > 6 jaar): geen

De laatste interieursinspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 3 februari 2022.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd: geen

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- in orde brengen van de gebreken bij het houten meubilair.
- conserveren van de gepolychromeerde houten en gipsen beelden.
- bestrijden van insecten.
- verbeteren van de bewaaromstandigheden van het religieus textiel.
- verwijderen van de oppervlakteschimmels.
- onderhouden van de natuurstenen vloer en cementtegelvloer.

- onderhouden van het houten meubilair.
- onderhouden van het metalen retabel op het altaar en van andere metalen voorwerpen.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar):

- conserveren en restaureren van de schilderijen.
- conserveren en restaureren van de kruisweg.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (> 6 jaar):

- waar nodig het pleisterwerk herstellen het interieur herschilderen.

In het meerjarenplan 2020-2025 zijn de volgende werken nog gepland voor 2025 (ten laste van de gemeente):

- afkassen moerbalken
- vooronderzoek restauratie orgel

In het meerjarenplan 2026-2031 zijn de volgende werken gepland (ten laste van de gemeente), aangestipt als hoogdringend in het beheersplan:

- uitvoeren funderings- en stabiliteitsonderzoek door ingenieursbureau gespecialiseerd in de restauratie van monumenten (bv. stabiliteit scheuren toren, moerbalken, daken).
- preventief curatief behandelen tegen zwammen en houtborende insecten.
- dichtmaken van openingen in dakverdieping en toren, bv. galmberden (voor vogelwering).
- volledig hervoegeen van natuurstenen buitenmuren.
- vernieuwen beglazing buitenschrijnwerk naar bestand model (bv. gebroken glas traptorentje).
- nazicht en herstel van houten trap en toebehoren (sacristie).

4.3.3. Eigendomstoestand

De kerk is eigendom van de gemeente Gavere.

4.3.4. Situering van het gebouw in de omgeving

Zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan, addendum 1 en 3.3.1 van addendum 2.

4.3.5. Beschrijving van het actueel gebruik

4.3.5.1. Overzicht

Informatie aangeleverd door de kerkfabriek:

gebruik eredienst	2020	2021	2022	2023
• eucharistievieringen	0	0	0	0
• gemiddeld aantal aanwezigen per viering (inschatting)	0	0	0	0
• doopsel	0	0	1	0
• huwelijk	0	0	0	0
• begrafenis	0	0	0	0
• andere (verduidelijk*)	0	0	0	0
gebruik NIET-eredienst	2020	2021	2022	2023
• vergadering	1	0	0	1
• optreden	1	0	0	0
• andere (verduidelijk*)	Receptie	0	0	Receptie Lenteschoonmaak

4.3.5.2. Beschrijving

Liturgische activiteiten

De parochiekerk is niet meer in gebruik voor de eredienst sinds februari 2017. De bisschop van Gent heeft op 28 juni 2024 de Sint-Bavokerk bij decreet onttrokken aan de eredienst.

Eucharistievieringen: geen

Sacramenten: geen (op uitzondering van 1 doopsel in 2022)

Andere diensten: geen

Niet-liturgische activiteiten

De kerk is niet vrij toegankelijk.

In de zomermaanden vinden er maandelijks activiteiten plaats op het plein tegenover de kerk.

Valorisatie

- occasionele vergaderingen (2020/2023)
- activiteiten zoals de nieuwjaarsreceptie (2020/2023) en de Lenteschoonmaak (2023)

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: nee

Herbestemming: ja

De gemeenteraad besloot op 12 februari 2024 principieel om de Sint-Bavokerk te herbestemmen tot socio-culturele ontmoetingsplaats.

4.3.5.3. Bestemming

De gemeente herbestemde de Sint-Bavokerk tot een socio-culturele ontmoetingsplaats. Het beheer van de kerk werd toevertrouwd aan vzw B(r)avo.

De gemeente verwierf een Leadersubsidie voor de aankoop van basisvoorzieningen (zoals meubilair), beperkte aanpassingenwerken (bv. brandveiligheid) en begeleiding van de vzw bij de opstart van haar werking. Het Leaderproject loopt tot 30 juni 2026.

De volgende (semi-)publieke voorzieningen zijn in de buurt aanwezig:

- gemeentelijke basisschool De Vierklaver (Baaijemstraat)

4.4. Sint-Petrus, Dikkelvenne

4.4.1. Identificatie

- Naam:
 - Officieel: Parochiekerk Sint-Petrus
 - Alternatief: Sint-Petrus, Parochiekerk Sint-Pieters, Sint-Pieterskerk, Sint-Petruskerk
- Geografische ligging: Kerkstraat 1, 9890 Gavere, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdom Gent
 - Dekenaat Deinze
 - Parochie Sint-Petrus
- Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Petrus
- Beschermingen:
 - Gedeeltelijk beschermd (MB 25/03/1980): orgel (ID 8970)
- Vastgestelde inventarissen:
 - Bouwkundig erfgoed:
 - Parochiekerk Sint-Petrus (ID 131965)
- Wetenschappelijke Inventarissen:
 - Erfgoedobject
 - landschappelijk geheel: Kasteeldomein Baudries en omgeving (ID 135239)
 - bouwkundig element: Parochiekerk Sint-Petrus (ID 36121)

4.4.2. Beschrijving

4.4.2.1. Cultuurhistorische waarde

- Historische waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Architectuurhistorische waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Artistieke waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Socio-culturele waarde: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Bouwgeschiedenis: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Beschrijving kerkgebouw en kerkhofsites: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Orgel en waardevol erfgoed: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
 - Actuele toestand orgel:

In 2021 organiseerde IOED Leie Schelde een inspectiebezoek met de heer Michel Lemmens, orgelexpert van het Agentschap Onroerend Erfgoed:

“Bouwjaar orgel: ca. 1830 (Van Peteghem III)

Transformatie naar de linker zijkant van het doksaal in 1965, om glasraam ter ere van burgemeester André De Rouck te plaatsen.

Orgel is beschermd monument sinds 1980 (de kerk is niet beschermd)

Sinds de transformatie in 1965 staat het orgel op een minder gunstige plek (zijwaartse opstelling, tegen de zoldering van de arcade). Een deel van de pijpen is verbogen en licht beschadigd. Het orgel is momenteel niet bespeelbaar. Origineel bewaarde delen zijn: prospect met houten paraded pijpen, windlade en een deel van het pijpwerk (vier registers). Dit zijn de meest klankbepalende delen. Hoewel de bewaartoestand van het orgel op vandaag slecht is, heeft het nog voldoende erfgoedwaarde. Ingrepen om de status te verbeteren, zijn noodzakelijk.

Mogelijkheden in functie van herbestemming

Idealiter wordt het orgel in z'n totaliteit gerestaureerd, waarbij het orgel terug op zijn originele plaats (centraal op het doksaal) geplaatst wordt. Kostprijs wordt op ca. 250.000 euro (excl. btw) geschat. Indien het lokaal bestuur eigenaar wordt, kan hiervoor een maximum premie van 60% bekomen worden. Als de kerkraad eigenaar blijft, kan er max. 40% premie bekomen worden. Er is in dat geval ook een beheersplan nodig. Voorwaarde in beide gevallen: min. 3 concerten/jaar (vb. kerstliederen zingen met de naburige schoolkinderen).

Alternatieve scenario's zijn overplaatsing naar ander adres (op voorwaarde dat het gerestaureerd wordt!) of het terug bespeelbaar maken van het orgel sinds het beschermingsbesluit (dus volgens huidige zijwaartse opstelling).

Om het orgel goed te laten klinken, dient er een voldoende ruime klankkast bewaard te blijven. Dit is de middenbeuk van aan het doksaal tot aan het koor. De zijbeuken mogen vrij ingevuld en opgedeeld worden. Tijdelijke opdeling van de middenbeuk kan eventueel met gordijnen, indien ze helemaal geopend kunnen worden op het moment van een orgelconcert. Vloerbekleding met tapijt is uit den boze. Het inbrengen van een extra verdieping in de middenbeuk is niet evident maar wordt in uitzonderlijke gevallen wel toegestaan.

Voorbeeld van herbestemming waarbij extra verdieping werd toegevoegd: paterskerk van Rekem (Lanaken) werd omgevormd tot pianowinkel Maene.”

De toestand is sinds het inspectiebezoek ongewijzigd: er werden geen acties tot herstel ondernomen).

De kerkfabriek is vragende partij voor een declassering van het orgel.

4.4.2.2. Architecturale mogelijkheden

- Grootte: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Opdeling en inrichting: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Uitbreidingsmogelijkheden: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan en addendum 1
- Aanwezige voorzieningen: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Toegankelijkheid: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan
- Waardevolle interieur/cultuuroederen: toestand ongewijzigd, zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan

4.4.2.3. Bouwfysische toestand

Werken uitgevoerd tussen 2020 en 2024:

- 2020

	nieuw onderhoudscontract met Ansul: het aantal noodzakelijke brandblussers werd herberekend en aangepast	€ 419,00
--	--	----------

- 2021

	Grenson: herstel bliksemgeleider na nazicht Helleblitz	€ 968,00
	Grenson: herstel (plaatsing) aarding elektriciteitskast sacristie na nazicht Helleblitz	€ 1.875,00
	GBC: vernieuwen zekeringkast klokkentoren kerk, door de ouderdom van de kast kon de noodzakelijke aarding niet geplaatst worden	€ 1.680,00
	P. Nijs: grote herstelling : 1. dringend herstel dakgebinte kerk (verankering ontbrak) 5 stuks verankerd ook zijdelings verankerd 2. op metselen galmgaten afloop naar buiten 3. nieuw galmbord voorgevel 4. zink boven inkomportaal vernieuwen	€ 19.988,04

- 2022

	Grenson: plaatsing aarding elektriciteitskast klokkentoren	
	P. Nijs: herstel na stormschade - herstel natuurleien (ten laste verzekering)	€ 7.445,38

De laatste inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 2 mei 2024.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd: geen

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- uitvoeren periodiek onderhoud aan houten buitenelementen
- uitvoeren periodiek onderhoud aan metalen buitenelementen
- herstellen 2 lekken in het dak van het koor
- herstellen gebroken nokpan en aanstrijkmortels van nokpannen
- verbeteren van de sluiting van de torenluiken
- restaureren van de volledige westgevel van de kerk

- vervangen van de mortelzomen onderaan de ramen glas-in-loodramen
- herstellen van de binnengoot bij het groot raam in westgevel
- restaureren van de glas-in-loodramen in de voorgevel
- herstellen van de gecementeerde plint aan de zuidgevel van de sacristie
- vernieuwen van de kaleilagen onderaan de calvarie aan de voorgevel
- onderhouden van het beschermde orgel
- fixeren van de elektrische bekabeling langs de voorgevel
- herstellen van de opgedrukte kleiklinker buitenverharding door wortelgroei van de plataan
- reinigen van het grafmonument achter de noordsacristie.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar):

- uitvoeren regelmatig onderhoud aan luiklokken en klokkenstoel
- herstellen van de natuursteen van de trap van de noordelijke sacristie en van de raamdorpel van de zuidelijk sacristie
- herstellen van de balk van de klokkenstoel en opvolgen van de draagkracht van de balk onder de klokkenstoel
- consolideren van de wapening bij het grafteken aan de zuidgevel

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (> 6 jaar):

- herstellen van de aansluiting tegen opgaand muurwerk en vervangen van de loden vlinders aan de windveren.
- op termijn vervangen van de volledige leibedekking.
- terugplaatsen van de nodige monnikskapjes.
- op termijn vervangen van alle goten en afvoeren
- opfrissen van het interieur

In het meerjarenplan 2020-2025 zijn de volgende werken nog gepland voor 2025:

- 2025: grote herstellingen kerk - restaureren van de volledige westgevel van de kerk, fixeren van de elektrische bekabeling langs de westgevel, herstellen van de binnengoot bij het groot raam in westgevel, restaureren van de glas-in-loodramen in de westgevel, vernieuwen van de kaleilagen onderaan de calvarie aan de westgevel.

In het meerjarenplan 2026-2031 zijn de volgende werken gepland:

- grote herstelling verwarmingsinstallatie
- periodiek reinigen goten en afvoer
- herstel vochtplek raam ontstaan na storm 2022 (doorsijpelen) waterschade
- aanpassen toiletten (verplaatsen toiletten)
- aanpassen sanitair en elektriciteit (nevenbestemming)

4.4.3. Eigendomstoestand

De kerk is eigendom van de kerkfabriek Sint-Petrus Dikkelvenne.

4.4.4. Situering van het gebouw in de omgeving

Zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan, addendum 1 en 3.4.1 van addendum 2.

4.4.5. Beschrijving van het actueel gebruik

4.4.5.1. Overzicht

Informatie aangeleverd door de kerkfabriek:

gebruik eredienst	2020	2021	2022	2023
• eucharistievieringen	0	0	0	0
• gemiddeld aantal aanwezigen per viering (inschatting)	-	-	-	-
• doopsel	0	0	0	0
• huwelijk	0	0	0	0
• begrafenis	0	0	0	0
• andere – (voorbereiding) vormsel en eerste communie	10	10	0	0
• andere (verduidelijk*)	Schoolvieringen (3)	Schoolvieringen (3)	Schoolvieringen (3)	Schoolvieringen (3)

gebruik NIET-eredienst	2020	2021	2022	2023
• vergadering	o	Kerkraad (5) Inventarisatie goederen	Kerkraad (5) Inventarisatie goederen Syndicus Bronnenweelde	Kerkraad (5)
• optreden	o	Klanklichaam: meezingmoment en CD- voorstelling	Lezing 'Madonna bij de fontein'	Optreden schoolkoor
• andere (verduidelijk*)	Starz on stage (13) Bezinning school (10)	Klanklichaam (10) Bezinning school (14) Tweedehandsbeurs Gezinsbond Architecturaal zingevingsmoment Werkbezoek Cultuurregio Leie-Schelde	Klanklichaam (15) Bezinning school (2) Begeleide bezoeken (2) Markant	Bezinning school (6) Tweedehandsbeurs Gezinsbond

4.4.5.2. Beschrijving

Liturgische activiteiten

De parochiekerk is niet meer in gebruik voor de eredienst sinds februari 2018.

Eucharistievieringen: geen

Sacramenten: geen

Andere diensten:

De kerk is nog in gebruik van de vrije basisschool voor schoolvieringen.

Niet-liturgische activiteiten

De kerk is niet vrij toegankelijk.

Valorisatie: ja

- regelmatige vergaderingen van de kerkraad
- occasionele vergaderingen in functie van de inventarisatie van kerkgoederen en van een syndicus
- occasionele optredens en lezingen
- regelmatige bezinningsmomenten van de vrije basisschool, danslessen en activiteiten van Klanklichaam
- occasionele bezoeken en activiteiten van verenigingen

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: nee

Herbestemming: nee

4.4.5.3. Bestemming

De kerkfabriek besloot om zich kandidaat te stellen voor het participatieproject 'Kerk in het Midden'. Dit participatieproject liep grosso modo van mei 2018 tot augustus 2019. Het eindrapport werd in mei 2020 opgeleverd en bevindt zich integraal in bijlage bij addendum 1.

De kerkfabriek volgt de netwerkmomenten van 'Kerk in het Midden' verder op en staat nog steeds achter de missie en de visie van het project. Sinds 2024 experimenteert de kerkfabriek binnen een verbindend project met een nieuwe groep van geïnteresseerde burgers.

De kerkfabriek actualiseerde in 2025 de visie die ontstond uit 'Kerk in het Midden' en wenst op (middel)lange termijn de Sint-Petruskerk te herbestemmen tot een multifunctioneel gebouw, zonder permanente invulling of eenzijdige functie/inrichting die het gebruik voor andere functies bemoeilijkt. De kerkfabriek denkt vooral aan functies zoals sociale ontmoeting, cultuur en toerisme.

De kerkfabriek opteert voor de Sint-Christiana-kapel als stille ruimte.

De Sint-Petruskerk is omwille van haar niet-beschermd karakter uitermate geschikt voor herbestemming. Wegens haar perifere ligging binnen de gemeente Gavere is ze minder geschikt voor functies die een centrale ligging binnen de gemeente vereisen.

De volgende (semi-)publieke voorzieningen zijn in de buurt aanwezig:

- vrije basisschool Dol-Fijn (Bossemstraat), met sporthal
- zaal Bronnendal (Nijverheidsstraat)
- gemeentelijke voetbalkantine KSC Dikkelvenne (Hofkouterstraat)

4.5. Sint-Pietersbanden, Semmerzake

4.5.1. Identificatie

- Naam:
 - Officieel: Parochiekerk Sint-Pieters Banden
 - Alternatief: Parochiekerk Sint-Petrus Banden, Sint-Pieters Bandenkerk, Sint-Pietersbandenkerk, Parochiekerk Sint-Petrusbanden, Sint-Pieters Banden, Parochiekerk Sint-Pietersbanden, Sint-Petrus Bandenkerk, Sint-Petrusbandenkerk
- Geografische ligging: Dorpstraat z.n. 9890 Gavere, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdome Gent
 - Dekanaat Deinze
 - Parochie Sint-Pietersbanden
- Eigenaar: Gemeente Gavere
- Beschermingen:
 - Beschermd monument (MB 13/07/1945): Parochiekerk Sint-Pietersbanden (ID 8393)
 - Beschermd stads- en dorpsgezicht (MB 16/06/1982): dorpskom Semmerzake (ID 8995)
- Vastgestelde inventarissen:
 - Bouwkundig erfgoed:
 - Parochiekerk Sint-Pietersbanden met kerkhof (ID 131919)
 - Dorpskom Semmerzake (ID 131890)
- Wetenschappelijke Inventarissen:
 - Erfgoedobject
 - bouwkundig element: Parochiekerk Sint-Pietersbanden met kerkhof (ID 36141)
 - bouwkundig element: dorpskom Semmerzake (ID 300914)

4.5.2. Beschrijving

In 2021-2024 maakte Steenmeijer Architecten uit Antwerpen in opdracht van de gemeente Gavere een beheersplan op voor het exterieur en het interieur van de kerk van Semmerzake en voor de omringende kerkhofsite. Het beheersplan bevat veel aanvullende informatie m.b.t. de cultuurhistorische waarde, architecturale mogelijkheden en bouwfysische toestand van de site.

Het definitieve beheersplan werd op 1 augustus 2024 goedgekeurd voor het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het definitieve beheersplan is te consulteren op de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed:

<https://plannen.onroerenderfgoed.be/plannen/2132>

4.5.2.1. Cultuurhistorische waarde

- Bouwgeschiedenis: zie hoofdstuk 2 beheersplan
- Beschrijving kerkgebouw en kerkhofsite: zie hoofdstuk 3 beheersplan

- Orgel en waardevol erfgoed: zie hoofdstuk 3 en bijlage 8.3. beheersplan
 - Actuele toestand orgel:

In 2021 organiseerde IOED Leie Schelde een inspectiebezoek met de heer Michel Lemmens, orgelexpert van het Agentschap Onroerend Erfgoed:

“Bouwjaar orgel: ca. 1790 (Van Peteghem II)

Uitvoerige restauratie met gedeeltelijke reconstructie in 1982 (voorbeeldrestauratie door Verschuieren, één van de eerste die gesubsidieerd werd door het agentschap Onroerend Erfgoed)

De kerk is beschermd monument sinds 1945.

Het orgel verkeert in prima conditie en wordt jaarlijks gestemd door de firma Loncke. Tot voor kort werd het regelmatig bespeeld. Het blijft aangewezen om het orgel regelmatig te bespelen. De onderbouw van het doksaal lijkt geneogotiseerd. Het bovenwerk is nog origineel, nl. classicistisch.

Mogelijkheden in functie van herbestemming

De middenbeuk dient vrij te blijven in functie van behoud van de klankkast (akoestische as). De middenbeuk kan een nieuwe invulling krijgen op voorwaarde dat dit beperkt blijft qua hoogte (vb. kleinere meubels zoals tafels en stoelen). Het zicht op het doksaal en het orgel wordt bij voorkeur niet verstoord. Het gordijn aan het westerraam dient te blijven hangen! Dit beschermt het orgel tegen te grote temperatuurschommelingen en droogte in de zomerperiode. Opslag van papieren collectie (ook over meerdere verdiepingen) kan in de zijbeuken. Gebruik van gordijnen en tapijten is uitgesloten. Ruimteopdeling met andere materialen (vb. glazen wand) in de zijbeuken is mogelijk. Los van de beperkingen ten behoeve van het orgel, dient ook rekening te worden gehouden met de voorwaarden ter bescherming van de waardevolle interieurelementen (te bespreken met Stefan Meijering).”

Het orgel is goed onderhouden en wordt regelmatig bespeeld (tijdens concerten)

4.5.2.2. Architecturale mogelijkheden

- Grootte: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Opdeling en inrichting: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Uitbreidingsmogelijkheden: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Aanwezige voorzieningen: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Toegankelijkheid: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Waardevolle interieur/cultuurgoederen: zie hoofdstuk 3 en bijlage 8.3. beheersplan

4.5.2.3. Bouwfysische toestand

Werken uitgevoerd tussen 2020 en 2024:

- 2020

03/2020	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	
03/2020	nazicht en onderhoud bliksembeveiliging Heleblitz	
06/2020	onderhoud Van Peteghem-orgel Stefan Loncke	
12/2020	onderhoud dak en goten Firma Vanquaille	
12/2020	vernieuwen zinkbekleding tussengoot sacristie kerk Firma Van Quaille	

- 2021

03/2021	onderhoud brandblustoestellen Firma Ansul	
04/2021	onderhoud Van Peteghem-orgel Stefan Loncke	
12/2021	onderhoud dak en goten Firma Vanquaille	

- 2022

01/2022	nazicht en onderhoud bliksembeveiliging Heleblitz	
03/2022	onderhoud brandblustoestellen Firma Ansul	
05/2022	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	
05/2022	onderhoud Van Peteghem-orgel Stefan Loncke	
08/2022	herstellingen aan torenspits, ladderhaken/staphaken, luik en onderhoud Firma Vanquaille	
12/2022	herstellingen brander verwarmingsinstallatie Firma Smagge Arno	

- 2023

04/2023	onderhoud brandblustoestellen Firma Ansul	
04/2023	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	
07/2023	onderhoud Van Peteghem-orgel Stefan Loncke	
10/08/2023	saneren ondergrondse stookolietank Oil Tank Cleaning	
11/08/2023	opschuimen en neutraliseren ondergrondse stookolietank Thaann-engineering	
08/2023	plaatsen en aansluiten bovengrondse stookolietank Firma Smagge Arno	
31/08/2023	herstelling aan het Van Peteghem-orgel (correctie intonatie frontpijpen) Firma Verschueren Orgelbouw (Nederland)	
10/2023	nazicht brander Firma Smagge Arno	
12/2023	kuisen dakgoten Firma Vanquaille	
	torenwerken met plaatsen van genormeerde klimhaken, vervangen van torenluik met staphaak, herstel van afzaten enz.	€ 75.355,17

- 2024

03/2024	nazicht en onderhoud bliksembeveiliging Firma Heleblitz	
04/2024	onderhoud brandblustoestellen Firma Ansul	
06/2024	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	

08/2024	herstellen en schilderen buitenschrijnwerk, herstellen en schilderen binnenschrijnwerk, vensters sacristie en bergruimte, herstellen en schilderen metalen delen Firma P Nijs	
10/2024	onderhoud Van Peteghem-orgel Stefan Loncke	

De laatste interieurinspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 14 januari 2022.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd: geen.

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- bestrijden/beheersen/monitoren insecten.
- verwijderen oppervlakteschimmels op het houten kerkmeubilair.
- herstellen van de inkomdeur van het hoofportaal.
- restaureren van de kruisweg.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar):

- herstellen van pleister- en stucwerk en bijwerken van de afwerkklagen.
- herstellen van de afwerklaag op het houten tongewelf en de zoldering.
- herstellen van het binnenschrijnwerk.
- vullen van breuken en barsten in de natuurstenen vloer en de altaartreden en voorkomen van gevolgschade.
- conserveren en onderhouden van de altaren met houten retabel.
- herbevestigen van de Broederschapsluik op duurzame wijze.
- indien gewenst conserveren/restaureren van de gepolychromeerde gipsen beelden
- conserveren/restaureren van het calvariekruis.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (> 6 jaar):

- conserveren/restaureren van de cementlambrisering.

De laatste bouwkundige inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 23 februari 2022.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- reinigen goten voor controle.
- terugplaatsen van enkele afgeschoven leien.
- herstellen van enkele losse soldeernaden met een afdichtband.
- verwijderen plantengroei van de afzaten.

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- uitvoeren onderhoudsschilderwerk aan alle houten buitenschrijnwerk.
- ontroesten en herstellen van de smeedijzeren onderdelen aan het kerkgebouw.
- plaatselijk herstellen van het voegwerk van het opgaand metselwerk.
- herstellen van het metsel- en voegwerk van de afzaten rond de toren.
- het object goed bereikbaar maken voor inspectie en onderhoud.
- vervangen van het torenluik en het luik in het koor.
- vervangen van de ladderhaken op de toren door genormeerde klim- en staphaken.
- plaatselijk herstellen van de voetpaden.
- waar nodig de leidingen van de bliksembeveiliging isoleren.
- herstellen of verwijderen van de handpomp.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar):

- ontroesten en schilderen van de trap naar de klokkenkamer.
- op korte termijn vervangen van alle zinkwerk van de goten.
- herstellen van het metselwerk van enkele schouderstukken.
- uitvoeren schilderwerken aan het Christusbeeld van de Calvarie.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (> 6 jaar):

- op middellange termijn uitvoeren van een volledige dakrenovatie.
- herstellen van de kapconstructie in het zuidelijk transept.
- plaatselijk herstellen van het pleisterwerk en uitvoeren schilderwerken.

In het meerjarenplan 2020-2025 zijn de volgende werken nog gepland voor 2025:

- verderzetten herstellen en schilderen buitenschrijnwerk, herstellen en schilderen binnenschrijnwerk, vensters sacristie en bergruimte, herstellen en schilderen metalen delen Firma P Nijs (totale kostprijs € 164.306,05, waarvan € 81.474,07 erfgoedpremie)

In het meerjarenplan 2026-2031 zijn de volgende werken gepland:

- verwijderen van de plantengroei in de afzaten van de toren en herstelling van het metsel- en voegwerk van de afzaten en van de toren
- vervangen van de verwarming

4.5.3. Eigendomstoestand

De kerk is eigendom van de gemeente Gavere.

4.5.4. Situering van het gebouw in de omgeving

Zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan, addendum 1 en 3.5.1 van addendum 2.

4.5.5. Beschrijving van het actueel gebruik

4.5.5.1. Overzicht

Informatie aangeleverd door de kerkfabriek:

gebruik eredienst	2020	2021	2022	2023
• eucharistievieringen	o	o	o	o
• gemiddeld aantal aanwezigen per viering (inschatting)	-	-	-	-
• doopsel	o	o	o	o
• huwelijk	o	o	o	o
• begrafenis	o	o	o	o
• andere (verduidelijk*)	o	o	o	o
gebruik NIET-eredienst	2020	2021	2022	2023
• vergadering	o	o	o	o
• optreden	o	o	o	Orgelhappening/-concert (3)
• andere (verduidelijk*)	Wekelijks repetitie juli-december Koninklijke Fanfare Sinte-Cecilia	Wekelijks repetitie juli-december Koninklijke Fanfare Sinte-Cecilia Pop-up kerstwinkel vrije basisschool De Vliegenier	Bloemschikken Ferm (2) Voorbereiding kerstmarkt vrije basisschool De Vliegenier	Bloemschikken Ferm (2) Danslessen oktober-december Studio L'Arte Turnlessen oktober-december vrije basisschool De Vliegenier Voorbereiding kerstmarkt vrije basisschool De Vliegenier

4.5.5.2. Beschrijving

Liturgische activiteiten

De parochiekerk is niet meer in gebruik voor de eredienst sinds februari 2017.

Eucharistievieringen: geen

Sacramenten: geen

Andere diensten: geen

Niet-liturgische activiteiten

De kerk is niet vrij toegankelijk.

Valorisatie: ja

- orgelhappening of -concert (2023)
- repetities fanfare (2020-2021, tijdens corona)
- bloemschikken Ferm (2022-2023)
- kerstmarkt en turnlessen vrije basisschool De Vliegenier (2021-2023)
- danslessen Studio L'arte (2023)

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: nee

Herbestemming: nee

4.5.5.3. Bestemming

De Sint-Pietersbandenkerk is niet langer in gebruik voor de eredienst.

De kerkfabriek wenst de Sint-Pietersbandenkerk op korte termijn te herbestemmen en ziet daartoe de volgende mogelijkheden:

- centraal depot voor waardevolle roerende kerkgoederen.
- erfgoedhuis (cfr. vraag van VVV 't Gaverland) of erfgoedcentrum in beheer van de gemeente.
- vergaderruimte in de winterkapel (met aparte buitentoegang), en eventueel op het oksaal.
- valoriseren van het Van Peteghem-orgel door de regelmatige organisatie van concerten.

De Sint-Pietersbandenkerk is omwille van haar beschermd karakter in beperkte mate geschikt voor herbestemming.

Wegens haar ligging binnen de gemeente Gavere is ze minder geschikt voor functies die een centrale ligging binnen de gemeente vereisen.

De gemeente wenst de Sint-Pietersbandenkerk op korte termijn te herbestemmen.

De volgende (semi-)publieke voorzieningen zijn in de buurt aanwezig:

- gemeentelijk voetbalkantine (2^e locatie) KFC Gavere-Asper (Aalbroekstraat)
- vrije basisschool De Vliegenier (Opperweg)

4.6. Sint-Martinus, Vurste

4.6.1. Identificatie

- Naam:
 - Officieel: Parochiekerk Sint-Martinus
 - Alternatief: Sint-Martinuskerk, Parochiekerk Sint-Maarten, Sint-Maartenkerk, Sint-Martinus
- Geografische ligging: Gentweg 1, 9890 Gavere, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdom Gent
 - Dekenaat Deinze
 - Parochie Sint-Martinus
- Eigenaar: Gemeente Gavere
- Beschermingen:
 - Beschermd monument (MB 24/01/1944): Parochiekerk Sint-Martinus (ID 8391)
- Vastgestelde inventarissen:
 - Bouwkundig erfgoed:
 - Parochiekerk Sint-Martinus met kerkhof (ID 131937)
- Wetenschappelijke Inventarissen:
 - Erfgoedobject
 - bouwkundig element: Parochiekerk Sint-Martinus met kerkhof (ID 36173)

4.6.2. Beschrijving

In 2021-2023 maakte Steenmeijer Architecten uit Antwerpen in opdracht van de gemeente Gavere een beheersplan op voor het exterieur en het interieur van de kerk van Vurste. Het beheersplan bevat veel aanvullende informatie m.b.t. de cultuurhistorische waarde, architecturale mogelijkheden en bouwfysische toestand van de site. Het definitieve beheersplan werd op 15 juni 2023 goedgekeurd voor het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het definitieve beheersplan is te consulteren op de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed: <https://plannen.onroerenderfgoed.be/plannen/1979>

4.6.2.1. Cultuurhistorische waarde

- Bouwgeschiedenis: zie hoofdstuk 2 beheersplan
- Beschrijving kerkgebouw en kerkhofsites: zie hoofdstuk 3 beheersplan
- Orgel en waardevol erfgoed: zie hoofdstuk 3 en bijlage 8.3. beheersplan
 - Actuele toestand orgel:

In 2021 organiseerde IOED Leie Schelde een inspectiebezoek met de heer Michel Lemmens, orgelexpert van het Agentschap Onroerend Erfgoed:

“Bouwjaar orgel: 1905 (Delmotte)

Na WO I hersteld door firma Joris uit Ronse.

De kerk is beschermd monument sinds 1944.

Het orgel verkeert in vrij goede toestand. Een grondige reiniging en stembeurt is aangewezen. Hiervoor kan een erfgoedpremie van 60% bekomen worden. Het betreft een imposant vroeg-neogotisch orgel met dubbele pijpenkast en romantisch klankidoom (andere registers dan het meer bescheiden Van Peteghem II-orgel uit Semmerzake). Het orgel werd tot 2017 bespeeld. Het blijft aangewezen om het orgel regelmatig te bespelen.

Mogelijkheden in functie van herbestemming

De middenbeuk dient vrij te blijven in functie van behoud van de klankkast (akoestische as). De middenbeuk kan een nieuwe invulling krijgen op voorwaarde dat dit beperkt blijft qua hoogte (vb. kleinere meubels zoals tafels en stoelen). Het zicht op het westerraam, doksaal en orgel wordt bij voorkeur niet verstoord.

Opslag van papieren collectie (ook over meerdere verdiepingen) kan in de zijbeuken. Gebruik van gordijnen en tapijten is uitgesloten. Ruimteopdeling met andere materialen (vb. glazen wand) in de zijbeuken is mogelijk. Los van de beperkingen ten behoeve van het orgel, dient ook rekening te worden gehouden met de voorwaarden ter bescherming van de waardevolle neogotische interieurelementen (te bespreken met Stefan Meijering).”

Het orgel is goed onderhouden.

4.6.2.2. Architecturale mogelijkheden

- Grootte: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Opdeling en inrichting: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Uitbreidingsmogelijkheden: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Aanwezige voorzieningen: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Toegankelijkheid: zie hoofdstuk 5.2 beheersplan
- Waardevolle interieur/cultuurgoederen: zie hoofdstuk 3 en bijlage 8.3. beheersplan

4.6.2.3. Bouwfysische toestand

Werken uitgevoerd tussen 2020 en 2024:

- 2020

12/2020	onderhoud dak en goten van de kerk Firma Vanquaille	
12/2020	interventie - nazicht en klein herstel dak galmgaten afzaten Firma Vanquaille	

- 2021

03/2021	onderhoud blusapparatuur Blumaco-Industries	
03/2021	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	
09/2021	onderhoud klein herstel goot/trechter Firma Vanquaille	

- 2022

12/2022	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	
12/2022	anoxiebehandeling Erfgoeddepot Ename van: <ul style="list-style-type: none"> • beeld van St Antonius • processiebeeld O.L.Vrouw + kindje Jezus • 4 stokken (flambeeuwen) • vaandel Gilde van H. Sacrament + vaandeldrager 	

- 2023

03/2023	vervangen thermostaat verwarmingsinstallatie L. De Coninck	
03/2023	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	
09/2023	schilderen 9 gietijzeren stampijpen, regenpomp en dubbele inkomdeur Schilderwerken Vercamer Patrick	
10/2023	onderhoud orgel orgelbouwers Fa. A. Nijssse en Zoon	

- 2024

01/2024	herstellingswerken lek in dak en reinigen dakgoten Firma Vanquaille	
02/2024	herstellingswerken dak torenspits Firma Vanquaille	
02/2024	Aanpassingswerken toren (marterproof maken) i.s.m. Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen	
05/2024	onderhoud torenuurwerk en luidinstallatie Clock-o-matic	
06/2024	nazicht en onderhoud bliksembeveiliging Heleblitz	

De laatste bouwkundige inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 18 mei 2021.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- reinigen goten voor controle.
- terugplaatsen van enkele afgeschoven leien.
- herstellen van enkele losse soldeernaden met een afdichtband.

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- uitvoeren van onderhoudsschilderwerken aan alle ijzeren onderdelen op en aan de gevels.
- uitvoeren van onderhoudsschilderwerken aan alle buitenschrijnwerk.
- uitvoeren van onderhoudsschilderwerken aan alle smeedijzeren elementen aan de buitenzijde van de kerk.
- op korte termijn vernieuwen van de goten van het achterste gebouw.
- plaatsen van voldoende rijen ladderhaken op alle dakvlakken.
- plaatsen van de nodige beplanking op de sterplatforms van de toren en van een ladder naar het torenluik.
- herstellen van de trap naar de klokkenkamer.
- vernieuwen of herstellen van de weringsnetten aan de galmgaten.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar):

- restaureren van de dakbedekking van de toren.
- herstellen en schilderen van de topbekroningen op de topgevels.
- herstellen van het door vocht aangetaste pleister- en schilderwerk in de sacristie.
- restaureren van de kerkhofmuur.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (> 6 jaar):

- vernieuwen van de leibedaking van de daken van het koor, de transepten en de sacristieën.
- waar nodig de kapconstructie herstellen.

De laatste interieurinspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 26 januari 2022.

Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd: geen.

In het inspectierapport werden de volgende dringende aanbevelingen gedaan (1-3 jaar):

- verwijderen van de oppervlakteschimmels op het houten kerkmeubilair.
- herstellen van de ramen en de raamomlijsting in de sacristie.
- reinigen van de biechtstoelen.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (3-6 jaar):

- herstellen van pleister- en stucwerk en waar nodig de afwerkklagen bijwerken.
- herstellen van de afwerklaag op de torendeur.
- conserveren van de cementtegelvloer in het koor.
- conserveren en onderhouden van de altaren met houten retabel.
- conserveren van het windscherm (portaal).
- conserveren van het deksel van de doopvont.
- conserveren van de credenstafel (doopkapel).
- conserveren/restaureren van de afwerklaag op het doophekken.
- conserveren/restaureren van de rouwborden.
- indien gewenst conserveren/restaureren van de gepolychromeerde gipsen beelden.

In het rapport werden nog volgende aandachtspunten meegegeven voor de toekomst (6 jaar):

- herstellen van de afwerklaag op het houten gewelf.
- vullen van breuken en barsten in de natuurstenen vloer en de altaartreden en voorkomen van gevolgschade.

In het meerjarenplan 2020-2025 zijn de volgende werken nog gepland voor 2025: geen.

In het meerjarenplan 2026-2031 zijn de volgende werken gepland:

- aanpassen bliksembeveiliging
- vervangen en herstellen van de ramen van de sacristie wegens houtrot
- onderhoud buitenschrijnwerk, kroonlijsten en smeedwerk
- vernieuwen van de dakgoten en de leien van de sacristie
- plaatsen van ladderhaken op alle daken.

4.6.3. Eigendomstoestand

De kerk is eigendom van de gemeente Gavere.

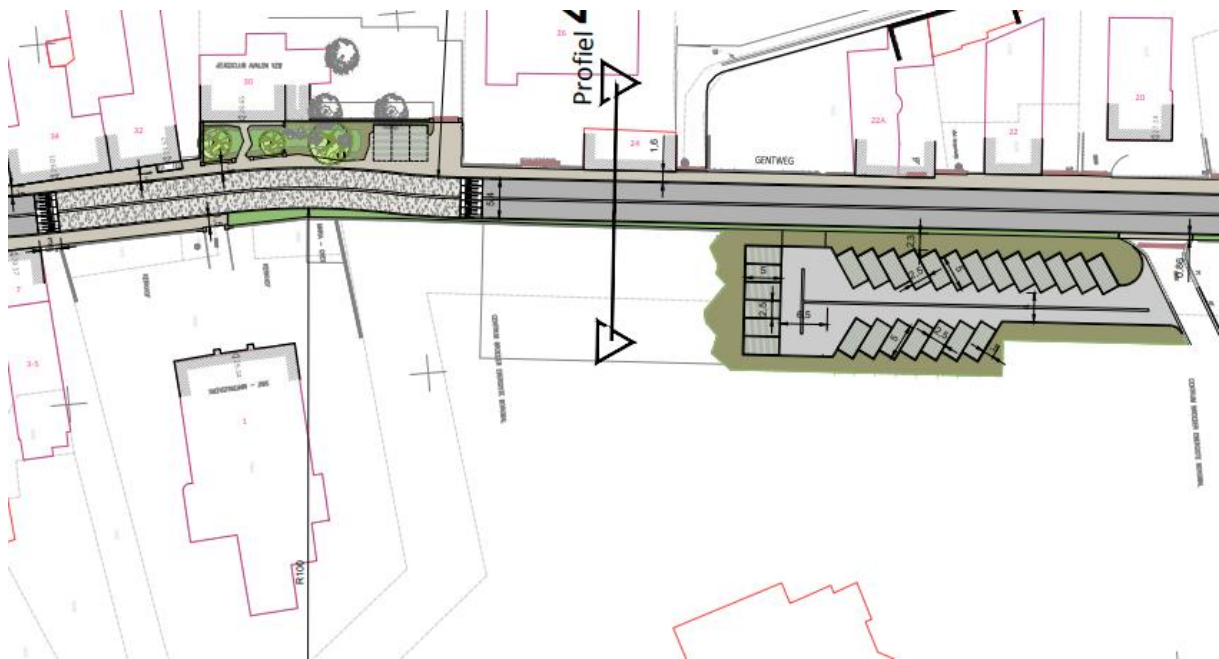
4.6.4. Situering van het gebouw in de omgeving

Zie oorspronkelijk kerkenbeleidsplan, addendum 1 en 3.6.1 van addendum 2.

4.6.4.1. Publieke ruimte

De gemeente plant wegenis- en rioleringswerken in de Gentweg. Het project draagt de naam ‘Dwars door Vurste’ en omvat onder meer:

- de aanleg van een verhoogde inrichting tussen kerk en pastorie, met een publieke groenvoorziening in de voortuin van de pastorie (met spelelement en picknickbank);
- de aanleg van een parking op een terrein van O.C. Broeder Ebergiste, dat zal worden overgedragen aan de gemeente.

4.6.4.2. Ecologische waarden

De kerktoeren en -zolder vormen een kraamhabitat voor vleermuizen.

Volgende vleermuizen werden eerder vastgesteld in de kerk : gewone grootvleermuis (kolonie van 50+ ex.)

Bijgevolg is de volgende wetgeving van toepassing op Sint-Martinuskerk van Vurste:

- Europese Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, bijlage 4 “Dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd”.
 (“Habitatrichtlijn”): [link](#)
- Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 51.
 (“Natuurdecreet”): [link](#)
- Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (“Soortenbesluit”): [link](#)

Relevante artikels uit het Soortenbesluit zijn :

Artikel 10

§ 1. Ten aanzien van specimens van beschermde diersoorten zijn de volgende handelingen verboden :

1° het opzettelijk doden;

2° het opzettelijk vangen;

3° het opzettelijk en betekenisvol verstoren, in het bijzonder tijdens de perioden van de voortplanting, de afhankelijkheid van de jongen, de overwintering en tijdens de trek.

§ 2. Een handeling zoals beschreven in artikel 10 wordt onder meer geacht onopzettelijk te zijn wanneer de verantwoordelijke voor deze handeling niet wist en redelijkerwijze niet hoorde te weten dat deze handeling kon leiden tot de in artikel 10 beschreven negatieve gevolgen voor specimens van beschermde diersoorten of plantensoorten.

Artikel 14

§ 1. Het is verboden de nesten van beschermde vogelsoorten of de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van andere beschermde diersoorten dan vogels opzettelijk te vernielen, te beschadigen of weg te nemen.

§ 2. Het vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van beschermde diersoorten wordt onder meer geacht onopzettelijk te zijn wanneer de verantwoordelijke voor deze handeling niet wist en redelijkerwijze niet hoorde te weten dat deze handeling kon leiden tot de in § 1 beschreven negatieve gevolgen voor nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Ten aanzien van de diersoorten waarbij categorie 3 is aangekruist in bijlage 1 is evenwel ook het onopzettelijk vernielen of beschadigen van de voortplantingsplaatsen of de rustplaatsen verboden.

§ 3. Onder nesten worden begrepen de bewoonde nesten, de nesten die in aanbouw zijn als voorbereiding op het komende broedseizoen, alsook de nesten die in de regel jaar na jaar tijdens het broedseizoen hergebruikt worden.

Volgend uit dit soortenbesluit is ook verlichting van de vliegopeningen niet toegelaten.

4.6.5. Beschrijving van het actueel gebruik

4.6.5.1. Overzicht

Informatie aangeleverd door de kerkfabriek:

gebruik eredienst	2020	2021	2022	2023
• eucharistievieringen	o	o	o	o
• gemiddeld aantal aanwezigen per viering (inschatting)	-	-	-	-
• doopsel	o	o	o	o
• huwelijk	o	o	o	o
• begrafenis	o	o	o	o
• andere (verduidelijk*)	o	o	o	o
gebruik NIET-eredienst	2020	2021	2022	2023
• vergadering	Cliëntraad O.C. Ebergiste	o	o	o
• optreden	o	Concert Brassens volgens Mortelmans : vzw Ganzendries	o	o
• andere (verduidelijk*)	Bezinning O.C. Ebergiste	Afscheid bewoner O.C. Ebergiste Halloweentocht O.C. Ebergiste Vakantiekamp vzw Sense Unique	Afscheid bewoner O.C. Ebergiste Kerstgebeuren O.C. Ebergiste Vakantiekamp vzw Sense Unique Tentoonstelling vzw Kunstatelier	Nieuwjaarsreceptie vzw Sense Unique Samenzijn O.C. Ebergiste Afscheid bewoner O.C. Ebergiste Bezinning O.C. Ebergiste Kerstgebeuren O.C. Ebergiste Vakantiekamp vzw Ronduit Wijnproeverij Wijndomein Van Eyck Eetfestijn GBS De Vierklaver

4.6.5.2. Beschrijving

Liturgische activiteiten

De parochiekerk is niet meer in gebruik voor de eredienst sinds februari 2017.

Eucharistievieringen: geen

Sacramenten: geen

Andere diensten: geen

Niet-liturgische activiteiten

De kerk is niet vrij toegankelijk.

Valorisatie:

- diverse activiteiten van O.C. Ebergiste (2020-2023)
- vakantiecampen: vzw Sense Unique (2021-2022) en vzw Ronduit (2023)
- tentoonstelling van vzw Kunstatelier (2022)
- wijnproeverij (2023) en eetfestijn (2023)

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: nee

Herbestemming: nee

4.6.5.3. Bestemming

De Sint-Martinuskerk is niet langer in gebruik voor de eredienst.

De kerkfabriek wenst de Sint-Martinuskerk op korte termijn te herbestemmen en ziet daartoe vooral mogelijkheden in een samenwerking met het O.C. Broeder Ebergiste. O.C. Broeder Ebergiste toonde in het verleden al interesse in het gebouw en maakt op heden het meest frequent gebruik van het kerkgebouw voor een brede waaier van activiteiten (afscheid bewoners, kerstviering, stiltemomenten). De kerkfabriek ziet verder potentieel in het gebruik van de kerk als kunstencentrum (bv. tentoonstellingen door Kunstig Gavere) of als gemeenschapsvormende ontmoetingsruimte (gebruik door plaatselijke verenigingen).

De Sint-Martinuskerk is omwille van haar beschermd karakter in beperkte mate geschikt voor herbestemming. Wegens haar perifere ligging binnen de gemeente Gavere is ze minder geschikt voor functies die een centrale ligging binnen de gemeente vereisen.

De gemeente wenst de Sint-Martinuskerk op korte termijn te herbestemmen.

De volgende (semi-)publieke voorzieningen zijn in de buurt aanwezig:

- gemeentelijk trefpunt Henri De Cocker (Gentweg)
- vrije basisschool Sint-Martinus (Gentweg)
- ortho-agogisch centrum Broeder Ebergiste (Gentweg)
- gemeentelijke voetbalkantine (2^e locatie) KSC Dikkelvenne + repetitielokaal Koninklijke Fanfare Sinte-Cecilia (Leenstraat)

5

Evaluatie van het gebruik - samenvatting

5. Evaluatie van het gebruik – samenvatting

Onderstaande tabel vat de evaluatie van het huidige gebruik van de kerkgebouwen samen:

Kerk	Eucharistie	Sacramenten	Valorisatie	Medegebruik	Multifunctioneel gebruik	Gedeeld gebruik	Herbestemming
Sint-Amandus Gavere	=	↘	Neen	Nee	Nee	Ja	Nee
Sint-Martinus Asper	↘	↘	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Sint-Bavo Baaigem							Ja
Sint-Petrus Dikkelvenne	○	○	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Sint-Pietersbanden Semmerzake	○	○	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Sint-Martinus Vurste	○	○	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee

Visie

6. Visie

Sinds de hertekening van het dekenaal en parochiaal landschap door het bisdom maakt Gavere deel uit van het dekenaat Deinze. Binnen dit nieuwe dekenaat is de nieuwe geloofsgemeenschap Gavere-Nazareth gevormd. De geloofsgemeenschap Gavere bestaat uit 6 kerkbesturen nl. Sint-Amandus Gavere, Sint-Martinus Asper, Sint-Bavo Baaigem (momenteel in samenvoeging met Sint-Amandus Gavere), Sint-Petrus Dikkelvenne, Sint-Pietersbanden Semmerzake en Sint-Martinus Vurste.

De bisschoppelijke overheid en de kerkfabrieken besloten in 2019, op basis van het tekort aan priesters en de haalbaarheidsgraad voor 1 pastoor voor de hele geloofsgemeenschap, in onderling overleg tot het openhouden van 2 kerken voor de eredienst nl. Sint-Amandus Gavere als centrumkerk en Sint-Martinus van Asper. De andere 4 kerken kwamen voor herbestemming in aanmerking.

De gemeente stelt, op basis van de evaluatie van het actueel gebruik, voor om op middellange termijn nog slechts 1 kerk voor de eredienst open te houden en aldus de andere kerken te herbestemmen. De te herbestemmen kerkgebouwen kunnen deels invulling geven aan de ruimtebehoeften van het lokaal bestuur en/of de lokale gemeenschap.

6.1. Visie op korte termijn (2025-2030)

6.1.1. Gebouwen van de eredienst

De Sint-Amanduskerk Gavere wordt behouden als centrumkerk voor de eredienst. De Sint-Amanduskerk wordt daarnaast ingezet voor valorisatie en nevenbestemming (o.a. gedeeld gebruik voor activiteiten die passend zijn in het kader van de pastoraal).

De Sint-Martinuskerk Asper wordt op korte termijn gerestaureerd met het oog op herbestemming op middellange termijn.

De Sint-Petruskerk Dikkelvenne wordt op korte termijn door de kerkfabriek voorbereid op herbestemming tot polyvalente cultuur- en ontmoetingsplek.

De Sint-Pietersbandenkerk Semmerzake wordt op korte termijn herbestemd.

De Sint-Martinuskerk Vurste wordt op korte termijn herbestemd.

6.1.2. Gebouwen onttrokken aan de eredienst

De Sint-Bavokerk Baaigem is onttrokken aan de eredienst en herbestemd tot socio-culturele ontmoetingsruimte. Het beheer werd binnen een Leaderproject toevertrouwd aan vzw B(r)avo. Het project loopt tot 30 juni 2026. Indien het project succesvol is kan het voor onbepaalde duur bestendig worden.

6.2. Visie op middellange termijn (2031-2036) en lange termijn (2037-2042)

6.2.1. Gebouwen van de eredienst

De visie op middellange termijn (2031-2036) en lange termijn (2037-2042) is sterk afhankelijk van de beslissingen op dekenaal en bisschoppelijk vlak, de evolutie van het gebruik en het al dan niet realiseren van de visie op korte termijn.

De Sint-Amanduskerk Gavere blijft in gebruik voor de eredienst, maar kan, afhankelijk van de volgende evaluatie(s) van het actueel gebruik, op herbestemd worden voor een of meerdere functies die een centrale ligging binnen de gemeente vereisen.

De Sint-Martinuskerk Asper wordt op middellange termijn herbestemd. De restauratie van de kerk (zie korte termijn) gebeurt dan ook best vanuit een visie op deze herbestemming.

De Sint-Petruskerk Dikkelvenne wordt op middellange termijn herbestemd tot polyvalente cultuur- en ontmoetingsplek.

Indien de herbestemming van de Sint-Pietersbandenkerk Semmerzake en de Sint-Martinuskerk Vurste niet slaagde op korte termijn wordt op (middel)lange termijn verder gezocht naar een passende functie.

6.2.2. Gebouwen onttrokken aan de eredienst

De Sint-Bavokerk Baaigem is onttrokken aan de eredienst en herbestemd tot socio-culturele ontmoetingsruimte.

6.3. Evaluatiemomenten

Het is noodzakelijk om een nieuwe evaluatie door te voeren in 2031, om de actuele trends in het gebruik van de kerken te kunnen evalueren.

Indien uit deze evaluatie zou blijken dat in de resterende kerk het aantal kerkgangers dusdanig is gedaald, waardoor het openhouden van de kerk voor de eredienst niet meer kan verantwoord worden, kan ook hier een traject worden opgestart om te zoeken naar een passende herbestemming.

Een volgende gelijkaardige evaluatie wordt opgestart in 2037.

6.4. Schematische samenvatting

6.4.1. Gebouwen van de eredienst

Deel gemeente	Kerk	Korte termijn (2025-2030)		Middellange termijn (2031-2036)		Lange termijn (2037-2042)
Gavere	Sint-Amandus	Gebruik voor de eredienst met valorisatie/nevenbestemming.	EVALUATIE 2031	Gebruik voor de eredienst met valorisatie/nevenbestemming, of herbestemming na evaluatie van het actueel gebruik.	EVALUATIE 2037	Gebruik voor de eredienst met valorisatie/nevenbestemming, of herbestemming na evaluatie van het actueel gebruik.
Asper	Sint-Martinus	Restauratie met het oog op herbestemming.		Herbestemming		Herbestemming
Dikkelvenne	Sint-Petrus	Voorbereiden op herbestemming tot polyvalente cultuur- en ontmoetingsplek.		Herbestemming tot polyvalente cultuur- en ontmoetingsplek.		Herbestemming tot polyvalente cultuur- en ontmoetingsplek.
Semmerzake	Sint-Pietersbanden	Herbestemming		Herbestemming		Herbestemming
Vurste	Sint-Martinus	Herbestemming		Herbestemming		Herbestemming

6.4.2. Gebouwen onttrokken aan de eredienst

Deelgemeente	Kerk	Korte termijn (2025-2026)		(Middel)lange termijn (2026-2042)
Baigem	Sint-Bavo	Herbestemming tot socio-culturele ontmoetingsplaats.	EVALUATIE 2026	Herbevestigen herbestemming tot socio-culturele ontmoetingsplaats.

7

Plan van aanpak

7. Plan van aanpak

7.1. Context

7.1.1. Eigendom

7.1.1.1. Kerkgebouwen eigendom van de gemeente

Alle kerkgebouwen (behalve de Sint-Petruskerk van Dikkelvenne) zijn eigendom van de gemeente. Zolang deze kerkgebouwen als gebouwen van de eredienst gebruikt of beschouwd worden komt het beheer toe aan de kerkfabriek.

7.1.1.2. Kerkgebouwen eigendom van de kerkfabriek

De Sint-Petruskerk van Dikkelvenne is eigendom van de kerkfabriek. Zolang dit kerkgebouw als gebouw van de eredienst gebruikt of beschouwd wordt komt de gemeente tussen in de kosten van de organisatie van de eredienst.

7.1.2. Beheer

7.1.2.1. Kerkgebouwen eigendom van de gemeente

Van zodra de kerkgebouwen onttrokken worden aan de eredienst dient de gemeente zelf voor het beheer in te staan. Dit beheer is voor de gemeente een operationele en financiële uitdaging: de gemeente moet de exploitatie verzekeren met eigen personeel waar dit onder het beheer van de kerkfabrieken vaak met (al dan niet betaalde) vrijwilligers gebeurde.

7.1.2.2. Kerkgebouwen eigendom van de kerkfabriek

Van zodra het kerkgebouw onttrokken wordt aan de eredienst dient de kerkfabriek zelf voor alle exploitatiekosten in te staan. De gemeente zal immers niet langer tussenkomen in de kosten verbonden aan de organisatie van de eredienst. Daarenboven zal het beheer in handen komen van de nieuwe (samengevoegde) kerkfabriek. Ook de kerkfabriek staat in dit geval dus voor een operationele en financiële uitdaging.

7.1.3. Subsidiëring

7.1.3.1. Kerkgebouwen eigendom van de gemeente

Kerkgebouwen die beschermd zijn als monument komen in aanmerking voor een verhoogde erfgoedpremie van 60 % als ze in een actueel kerkenbeleidsplan aangeduid zijn voor een ruimer gebruik dan enkel eredienst (dus, valorisatie, medegebruik, nevenbestemming of herbestemming).

Bij een onttrekking aan de eredienst kan de (gemeente als) eigenaar slechts aanspraak maken op de basiserfgoedpremie van 40 %. Als de eigenaar een lokale overheid is en het kerkgebouw een publieksfunctie zonder commerciële bestemming heeft, kan nog altijd aanspraak gemaakt worden op de verhoogde erfgoedpremie van 60 %.

De Sint-Amanduskerk is een niet-beschermd gebouw voor de eredienst en komt niet in aanmerking voor een verhoogde erfgoedpremie, slechts voor een subsidie van maximaal 30 % (verhoogd met 7 % als tussenkomst voor de algemene kosten).

Bij een onttrekking aan de eredienst kan de gemeente als eigenaar nog slechts 5 jaar aanspraak maken op deze subsidie.

7.1.3.2. Kerkgebouwen eigendom van de kerkfabriek

De Sint-Petruskerk is een niet-beschermd gebouw voor de eredienst en komt niet in aanmerking voor een verhoogde erfgoedpremie, slechts voor een subsidie van maximaal 30 % (verhoogd met 7 % als tussenkomst voor de algemene kosten).

Bij een onttrekking aan de eredienst kan de kerkfabriek als eigenaar nog slechts 5 jaar aanspraak maken op deze subsidie.

7.2. Algemene uitgangspunten

7.2.1. Duurzaam patrimoniumbeheer

Omwille van bovenstaande redenen hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten:

- de gemeente houdt van de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen slechts die kerkgebouwen in bezit en beheer die nuttig (kunnen) zijn voor de opdracht van het lokaal bestuur, en vertrouwt daar waar nodig, mogelijk en wenselijk het beheer toe aan een andere rechtspersoon.
- de gemeente minimaliseert de exploitatie- én investeringsuitgaven van de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen die niet nuttig (kunnen) zijn voor de opdracht van het lokaal bestuur. Dit kan door de kerkgebouwen hetzij te verkopen, hetzij in recht van opstal/erfpacht te geven aan een derde.
- de gemeente dringt aan op een snelle formele onttrekking aan de eredienst van de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen die eigendom zijn van een kerkfabriek én die in werkelijkheid niet meer voor de eredienst worden gebruikt. De tussenkomsten van de gemeente in deze gebouwen zullen op korte termijn immers ten goede komen aan het privaat patrimonium van de kerkfabriek en beperken investeringsmogelijkheden in kerkgebouwen waarvan de gemeente zelf eigenaar is.

7.2.2. Gebruik

7.2.2.1. Actief en multifunctioneel gebruik

De exploitatie- en investeringskosten van kerkgebouw liggen hoog en renderen pas als herbestemde kerkgebouwen zoveel mogelijk én door zoveel mogelijk verschillende functies worden gebruikt.

Het volgende uitgangspunt wordt gehanteerd:

- we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar functies die een veelvuldig/periodiek gebruik vergen.
- we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar meerdere verzoenbare functies (al dan niet verzorgd door meerdere gebruikers) die, door gedeeld gebruik in tijd en ruimte, de bezetting optimaliseren.

7.2.2.2. Functie met toegevoegde waarde voor de gemeenschap

De kerkgebouwen zijn decennialang een baken geweest in het centrum van elk dorp, en hebben steeds een gemeenschapsfunctie vervuld, als lokaal ontmoetingscentrum en als spirituele bezinningsruimte.

Gemeenschapsfuncties beperken zich niet tot het werkdomein van publieke actoren, zoals de gemeente. Ook semi-publieke of zelfs private actoren kunnen invulling geven aan gemeenschapsfuncties (bv. een groepspraktijk, een feestzaal, ...).

Essentieel is dat de functie een toegevoegde waarde levert aan de lokale gemeenschap (sociaal, cultureel, economisch, ...).

Het volgende uitgangspunt wordt gehanteerd:

- we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar functies die aansluiten bij deze gemeenschapsfunctie, zodat de kerken hun centrale rol in de gemeenschap kunnen blijven vervullen.
- we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar functies die minstens relevant zijn voor hele Gaverse gemeenschap. Die functies kunnen een thematische invulling krijgen.

7.2.2.3. Publiek toegankelijk

Alle kerkgebouwen (behalve de Sint-Amanduskerk in Gavere en de Sint-Petruskerk in Dikkelvenne) zijn beschermde monumenten. Omwille van hun erfgoedwaarde kunnen deze gebouwen niet aan het publiek onttrokken worden.

Het volgende uitgangspunt wordt gehanteerd:

- de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen die als monument beschermd zijn blijven publiek toegankelijk, geheel of gedeeltelijk, permanent of periodiek.

7.2.3. Respect

7.2.3.1. Erfgoedwaarde

Alle kerkgebouwen zijn zelf beschermde monumenten of zijn drager van een beschermd monument (zoals bijvoorbeeld het oorlogsmonument aan de Sint-Amanduskerk in Gavere en het orgel in de Sint-Petruskerk in Dikkelvenne).

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- de herbestemming van kerkgebouwen respecteert (en versterkt) de erfgoedwaarden;
- de cultuurgoederen en waardevolle roerende goederen blijven onverkort deel uit maken van de (beschermde) kerkgebouwen.

7.2.3.2. *Religieuze betekenis*

Het volgende uitgangspunt wordt gehanteerd:

- de herbestemming van kerkgebouwen gebeurt met respect voor hun religieuze verleden.

Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen. Daarvoor moet de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure gevolgd worden. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.

De bisschop kan zijn goedkeuring tot herbestemming maar verlenen wanneer er een duidelijk en aanvaardbaar plan voor de herbestemming van de kerk voorhanden is. De herbestemming van het kerkgebouw moet op voldoende juridische garanties voor een consequente toepassing in de toekomst kunnen steunen.

Voor de neven- of herbestemming van de kerk dienen de richtlijnen van de Vlaamse bisschoppen voor het gebruik van parochiekerken gevolgd te worden: Het kerkgebouw - Betekenis en toekomst.

7.2.4. *Samengevat*

De uitgangspunten zijn dus:

1. de gemeente houdt van de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen slechts die kerkgebouwen in bezit en beheer die nuttig (kunnen) zijn voor de opdracht van het lokaal bestuur.
2. de gemeente minimaliseert de exploitatie- én investeringsuitgaven van de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen die niet die nuttig (kunnen) zijn voor de opdracht van het lokaal bestuur. Dit kan door de kerkgebouwen hetzij te verkopen, hetzij in recht van opstal/erfpacht te geven aan een derde.
3. de gemeente dringt aan op een snelle formele onttrekking aan de eredienst van de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen die eigendom zijn van een kerkfabriek én die in werkelijkheid niet meer voor de eredienst worden gebruikt. De tussenkomsten van de gemeente in deze gebouwen zullen op korte termijn immers ten goede komen aan het privaat patrimonium van de kerkfabriek en beperken investeringsmogelijkheden in kerkgebouwen waarvan de gemeente zelf eigenaar is.
4. we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar functies die een veelvuldig/periodiek gebruik vergen.
5. we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar meerdere verzoenbare functies (al dan niet verzorgd door meerdere gebruikers) die, door gedeeld gebruik in tijd en ruimte, de bezetting optimaliseren.
6. we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar functies die aansluiten bij deze gemeenschapsfunctie, zodat de kerken hun centrale rol in de gemeenschap kunnen blijven vervullen.
7. we zoeken voor de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen bij voorkeur naar functies die minstens relevant zijn voor hele Gaverse gemeenschap. Die functies kunnen een thematische invulling krijgen.
8. de voor herbestemming in aanmerking komende kerkgebouwen die als monument beschermd zijn blijven publiek toegankelijk, geheel of gedeeltelijk, permanent of periodiek.
9. de herbestemming van kerkgebouwen respecteert (en versterkt) de erfgoedwaarden.

10. de cultuurgoederen en waardevolle roerende goederen blijven onverkort deel uit maken van de (beschermde) kerkgebouwen.
11. de herbestemming van kerkgebouwen gebeurt met respect voor hun religieuze verleden.

7.3. Werkwijze

De gemeente neemt, voor de kerken waarvan ze de eigenaar is, de **regierol** op om een passende herbestemming te vinden.

De gemeente doet dit door:

- de ruimtebehoeften van het lokaal bestuur en van de lokale gemeenschap in kaart te brengen;
- de herbestemmingsmogelijkheden van de kerken in kaart te brengen;
- de ruimtebehoeften vervolgens te koppelen aan de herbestemmingsmogelijkheden.

De gemeente organiseert een oproep voor concrete **herbestemmingsvoorstellen** voor één kerk afzonderlijk, of voor meerdere kerken samen.

Ingediende herbestemmingsvoorstellen worden ingewacht en beoordeeld op basis van de algemene uitgangspunten. De ingediende projecten die én voldoen aan de algemene uitgangspunten én de goedkeuring wegdragen van het representatief orgaan van de eredienst (de bisschop van het bisdom Gent) kunnen verder uitgewerkt worden.

De gemeente brengt de relevante actoren samen en werkt met hen samen naar een gemeenschappelijk doel.

Relevante actoren kunnen zijn:

- de bevolking
- de gebruikers van de kerk
- deken, priester en diakens
- het parochieteam
- het centraal kerkbestuur en de kerkfabrieken
- het bisdom
- het gemeentebestuur
- de verenigingen
- erfgoedverenigingen en -diensten
- ...

De gemeente zorgt ervoor dat de herbestemmingsfuncties goed op elkaar afgestemd worden, en elkaar aanvullen i.p.v. beconcurreren.

7.4. Toelichting

7.4.1. Beheersplan

Een beheersplan is een document waarin de visie op het beheer van een beschermd erfgoed wordt uitgelegd en waarin wordt vastlegt welke werkzaamheden waar en wanneer nodig zijn. Een beheersplan heeft een doorlooptijd van 24 jaar.

Vanaf de goedkeuring van het beheersplan dient men een onderhoudslogboek bij te houden van de maatregelen die men neemt voor het goede beheer van het erfgoed. Dit onderhoudslogboek dient om de zes jaar aan het agentschap bezorgd te worden. Wie met het logboek het goede beheer van het erfgoed kan aantonen, kan aanspraak maken op een aanvullende erfgoedpremie van 10%.

7.4.2. Bestemmingsprofiel

Het Agentschap Onroerend Erfgoed en het Platform Toekomst Parochiekerken ontwikkelden samen de tool 'Bestemmingsprofiel'.

Meer informatie:

- Agentschap Onroerend Erfgoed: [Kerkenprofiel | Eigenaars | Onroerend Erfgoed](#)
- Platform Toekomst Parochiekerken: [Wat kan er in mijn parochiekerk? Het bestemmingsprofiel helpt je op weg | Platform Toekomst Parochiekerken](#)

De tool(box) kan ingezet worden om de mogelijkheden van de kerken die voor neven- of herbestemming zijn aangestipt verder te verkennen. Het bestemmingsprofiel biedt inzicht in de erfgoedwaarden, de bouwfysische toestand en het ruimtelijk potentieel van de kerken en werkt als 'een quickscan', een eerste verkenning om lokale besturen toekomstkeuzes voor hun kerken te helpen maken.

Het Platform Toekomst Parochiekerken kan in eerste instantie gecontacteerd worden om in te schatten of de opmaak van een bestemmingsprofiel zinvol is.

7.4.3. Herbestemmingsonderzoek

Een herbestemmingsonderzoek is een analyse van de mogelijkheden en beperkingen van een site, en kan plaatsvinden voorafgaand aan de herbestemming. De Vlaamse overheid moedigt herbestemmingsonderzoek aan met een premie omdat ze de slaagkansen van projecten op korte en op lange termijn verhoogt. Een geslaagde herbestemming streeft naar een symbiose tussen de meerwaarde van een nieuwe bestemming en de erfgoedwaarden.

Een herbestemmingsonderzoek bestaat meestal uit twee grote fasen: het onderzoek naar de site en het onderzoek naar het potentieel van de site.

- eerste fase: het onderzoek naar de site.
- tweede fase: het onderzoek naar het potentieel van de site, dat toelaat toe om zich een goed idee te vormen van mogelijke activiteiten en hun haalbaarheid (financieel, procedureel, maatschappelijk, technisch, ...).

Deze fase kan gevolgd worden door een ontwerpend onderzoek waarbij verschillende concepten en ontwerpen getoetst worden.

Voor bestemmings- of herbestemmingsonderzoek kan men een onderzoekspremie aanvragen. Een onderzoekspremie bedraagt 80% van de aanvaarde kostenraming. Er wordt maximaal 25.000 euro van de aanvaarde kostenraming in aanmerking genomen. De btw is niet betoelaagbaar en wordt dus niet meegenomen in de berekening van de premie.

Meer informatie:

- [Herbestemmingsonderzoek | Eigenaars | Onroerend Erfgoed](#)
- [Onderzoekspremie | Financiële steun | Onroerend Erfgoed](#)

7.4.4. Cultuuroederen

Roerende goederen die zich in een beschermd monument bevinden, kunnen uitzonderlijk deel uitmaken van de bescherming. In de regelgeving heten zij ‘cultuuroederen’.

Volgens het Onroerenderfgoeddecreet (2013) zijn cultuuroederen:

“roerende goederen, die omwille van hun erfgoedwaarde van algemeen belang zijn, waarvan het samen voorkomen met het gebouw een bijzondere waarde heeft en die ofwel ontworpen zijn voor of vervaardigd met het beschermd goed ofwel gerelateerd aan de functie van het beschermd goed en waarvoor de historische verbondenheid met het beschermd goed kan aangetoond worden. Voor beschermde onroerende goederen in eigendom van privépersonen of -vennootschappen moeten cultuuroederen opgenomen zijn in een beschermingsbesluit of een goedgekeurd beheersplan of er moet voorheen voor het beheer ervan een premie verleend zijn opdat ze als cultuuroederen beschouwd kunnen worden”.

Een bescherming als cultuuroed is een juridisch statuut en doet geen uitspraak over de kunsthistorische waarde van het object zelf. Het zegt alleen iets over het belang van het roerend goed voor de erfgoedwaarde van het monument.

Het al dan niet mee beschermd zijn van losse (kunst)voorwerpen als cultuuroederen is beschermingsbesluiten van vóór 1 januari 2012 niet altijd even duidelijk af te lezen.

Vanaf 1 januari 2012 zijn cultuuroederen opgenomen in het beschermingsbesluit of in een lijst als bijlage. Voor deze beschermingsbesluiten is de afweging gemaakt en kunnen er geen bijkomende cultuuroederen meer worden voorgesteld.

Zie: [Richtlijn – Cultuuroederen in monumenten \(15/10/2022\) – Agentschap Onroerend Erfgoed](#).

7.4.5. Roerende goederen

7.4.5.1. Inventarisatie

De kerkfabrieken staan in voor de inventarisatie van de roerende goederen en kunnen via de gemeente beroep doen op de expertise van de Erfgoedcel Leie Schelde. Het aanbod van de Erfgoedcel Leie Schelde omvat ondermeer:

- opleiding objectfotografie
- opleiding inventariseren en nieuw collectiemanagementsysteem Erfgoedplus
- uitlenen mobiele fotostudio
- inhoudelijk advies over de objecten
- zoeken naar vrijwilligers
- algemene opvolging en begeleiding
- fungeren als centraal aanspreekpunt bij vragen, eventueel doorverwijzen naar PARCUM of andere expertisecentra
- fungeren als contactpersoon bij Vlaanderen (Erfgoedplus) en PARCUM

7.4.5.2. *Waardering*

De opmaak van een bestemmingsplan voor het roerend erfgoed van een kerkgebouw berust op een zorgvuldige analyse van de verschillende waarden en betekenissen van dit erfgoed. Voorafgaand aan een bestemmingsplan wordt een waarderingstraject doorlopen. De waardering van een collectie kan echter slechts gebeuren op basis van een volledige en actuele inventaris. Bij de waardering is niet alleen de (kunst)historische waarde van de collectie en de collectiestukken van belang, maar zeker ook – misschien nog belangrijker – de waarden die de lokale gemeenschap hecht aan objecten of groepen van objecten (ensembles). Om de betrokkenheid van de verschillende lokale stakeholders te verzekeren en alle mogelijke wetgevende (zowel burgerlijke als kerkelijke) aspecten in ogenschouw te nemen, stelde PARCUM samen met de Provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen een stappenplan op voor de waardering en herbestemming van roerend erfgoed van een parochiekerk.

Meer info: [Stappenplan Religieus Erfgoed](#)

7.4.5.3. *Depot*

De kerkfabrieken zijn vragende partij voor de inrichting van een centraal depot voor de waardevolle roerende goederen (eigendom van de kerkfabriek) die na/door herbestemming niet langer in de aan de eredienst onttrokken kerk (kunnen/moeten) blijven.

7.4.6. *Begraafplaatsen*

7.4.6.1. *Sluiting*

Een gesloten begraafplaats is een begraafplaats die niet langer actief gebruikt wordt; er wordt dus niet meer begraven of bijgezet. Alle begraafplaatsen rond de kerkgebouwen zijn gesloten.

Een gesloten begraafplaats mag gedurende 10 jaar niet gebruikt worden. Na 10 jaar kan de gemeenteraad beslissen om de gesloten begraafplaats een andere bestemming te geven.

Juridische basis:

- artikel 5 §1 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

7.4.6.2. *Graven met lokaal historisch belang*

Het college van burgemeester en schepenen moet een lijst van graven met lokaal historisch belang opmaken (voor grafzerken die na verval van de concessie in het bezit van de gemeente komen). Het gaat om graven met een historische, artistieke, volkskundige of socio-culturele waarde die niet beschermd zijn als monument overeenkomstig het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten of het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De graven op deze lijst dienen 50 jaar te worden bewaard en onderhouden door de gemeentelijke overheid. Deze termijn kan worden verlengd.

De lijst met graven van lokaal historisch belang bevat:

1. informatie over een eventuele concessie en de begraven personen;
2. informatie over de bouwfysische toestand;
3. informatie over het grafteken;
4. een bondige omschrijving van het lokaal historische belang;
5. een foto.

De graven van lokaal historisch belang worden tevens aangegeven op een plan van de begraafplaats.

Een afschrift van de bekrachtigde lijst met plan wordt bezorgd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het onroerend erfgoed. Graven vermeld op de lijst van graven van lokaal historisch belang waarvan het behoud uiteindelijk toch van algemeen belang blijkt te zijn en die als zodanig beschermd worden als monument, worden op het moment van de definitieve bescherming van rechtswege geschrapt van de lijst.

Juridische basis:

- artikel 26 §2 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.
- artikel 46 tot en met 48 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria.

7.4.6.3. Ruiming

De begraafplaatsen van Asper, Dikkelvenne en Gavere zijn geruimd. Op de begraafplaatsen van Baaigem, Semmerzake en Vurste zijn daarentegen nog graftekens aanwezig.

Om de ontwikkeling en herbestemming van de kerkgebouwen alle kansen te geven worden de begraafplaatsen – waar mogelijk – bij voorkeur maximaal ontruimd.

Naargelang het beschermingsstatuut van de begraafplaats is voor de (gedeeltelijke) verwijdering van graftekens (ontruiming) een ander type “vergunning” nodig:

- voor het verwijderen van graftekens die behoren tot vastgesteld bouwkundig erfgoed: een omgevingsvergunning.
- voor het verwijderen van graftekens in een beschermd stads- of dorpsgezicht: melding van werkzaamheden binnen beschermde stads- of dorpsgezichten overeenkomstig het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 13 mei 2014 en een omgevingsvergunning.
- voor het verwijderen van graftekens die deel uitmaken van een beschermd monument: een omgevingsvergunning

Het verwijderen van graftekens is slechts vrijgesteld van het verkrijgen van een omgevingsvergunning als:

- de graftekens, geïsoleerd of deel uitmakend van een geheel, niet van belang zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving, een volkskundige, historische of esthetische waarde hebben, als referentie dienen voor de bevolking van een buurt of wijk, of bijdragen tot het gevoel van een plaatselijke bevolking tot een bepaalde plek te behoren;
- de graftekens niet opgenomen zijn in de inventaris van het bouwkundig erfgoed.

Juridische basis:

- artikel 13.2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is.

7.4.6.4. Ontknekeling

Enkel de begraafplaats van Gavere is ontknekeld; de overige begraafplaatsen zijn niet ontknekeld.

Als een gesloten begraafplaats een andere bestemming krijgt dan parkgebied, moet ze worden ontknekeld.

Juridische basis:

- artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria.

7.5. Actieplan per kerkgebouw

7.5.1. Sint-Amandus Gavere

7.5.1.1. Beheersplan

Status

Beheersplan opgemaakt?	Nvt	De kerk is geen beschermd monument, er is dus geen beheersplan nodig. <u>Opgelet</u> : het oorlogsmonument aan de westgevel van de kerk is wél beschermd (24/11/2011).
------------------------	-----	---

7.5.1.2. Bestemmingsprofiel

Status

Bestemmingsprofiel opgemaakt?	Neen	Het is wenselijk om in functie van een eventuele herbestemming op middellange termijn een bestemmingsprofiel op te maken.
-------------------------------	------	---

Acties

2029	Contacteren Platform Toekomst Parochiekerken om in te schatten of de opmaak van een bestemmingsprofiel zinvol is.	inzet eigen personeel
2029	Indien zinvol, opmaken van een bestemmingsprofiel.	€ 5.000

7.5.1.3. Cultuurgoederen en roerende goederen

Status

Cultuurgoederen bepaald?	Nvt	De kerk is geen beschermd monument, er zijn dus geen cultuurgoederen.
Roerende goederen geïnventariseerd?	Neen	
Roerende goederen gewaardeerd?	Neen	

Acties

2027	Opmaken inventaris roerende goederen.	inzet personeel IOED Leie-Schelde
2028	Uitvoeren waarderingstraject roerende goederen.	€ 9.000

7.5.1.4. Begraafplaats

Status

Gesloten?	Ja	De begraafplaats werd door de gemeenteraad gesloten bij besluit van 10 maart 1995. Er werd een nieuwe (centrale) begraafplaats aangelegd in de Lielaereweg.
Lopende concessies?	Neen	
Ontruimd?	Ja	
Ontknekeld?	Ja	
Andere bestemming?	Ja	De voormalige begraafplaats werd ingericht als publieke (groen)ruimte.
Bescherming?	Neen	
Beleidsvisie?	Nvt	De begraafplaats is niet beschermd, er is dus geen beleidsvisie nodig.

7.5.1.5. Schatting

Status

Schatting opgemaakt?	Nvt	
----------------------	-----	--

7.5.2. Sint-Martinus Asper

7.5.2.1. Beheersplan

Status

Beheersplan opgemaakt?	Neen	Het is wenselijk om na de restauratie van het kerkgebouw een beheersplan op te met het oog op een duurzaam beheer en onderhoud van het kerkgebouw.
------------------------	------	--

Acties

2028	Opmaken beheersplan, inclusief lijst van de cultuurgooderen en begraafplaats (zie 7.5.2.3 en 7.5.2.4)	€ 20.000
------	---	----------

7.5.2.2. Bestemmingsprofiel

Status

Bestemmingsprofiel opgemaakt?	Neen	Het is wenselijk om in functie van de opstart van het restauratiedossier op korte termijn een bestemmingsprofiel op te maken.
-------------------------------	------	---

Acties

2025	Contacteren Platform Toekomst Parochiekerken om in te schatten of de opmaak van een bestemmingsprofiel zinvol is.	inzet eigen personeel
2025	Indien zinvol, opmaken van een bestemmingsprofiel.	€ 5.000

7.5.2.3. Cultuurgoederen en roerende goederen

Status

Cultuurgoederen bepaald?	Neen	Er is geen lijst opgenomen in het beschermingsbesluit van 30/01/2013.
Roerende goederen geïnventariseerd?	Ja	De roerende goederen werden in 2020 geïnventariseerd door de IOED Leie-Schelde.
Roerende goederen gewaardeerd?	Neen	

Acties

2027	Uitvoeren waarderingstraject roerende goederen.	€ 9.000
------	---	---------

7.5.2.4. Begraafplaats

Status

Gesloten?	Ja	Vermoedelijk in 1975. Er werd een nieuwe begraafplaats aangelegd in de Kerkhofstraat.
Lopende concessies?	Neen	
Ontruimd?	Ja	Vermoedelijk in 1975.
Ontknekeld?	Neen	Nota archeologisch vooronderzoek All-Archeo bv (2024).
Andere bestemming?	Ja	De voormalige begraafplaats werd ingericht als publieke (groen)ruimte.
Bescherming?	Ja	Beschermd monument (30/01/2013): 6e afdeling, sectie B, nr. 250B
Beleidsvisie?	Neen	Er is nog geen beheersplan opgemaakt voor de begraafplaats.

In het kader van de wegeniswerken 'Dwars door Asper' werd in 2023-2024 een archeologisch vooronderzoek verricht, o.a. op een deel van de voormalige begraafplaats rond de kerk van Asper. Uit het proefputtenonderzoek blijkt duidelijk dat de begraafplaats rond de Sint-Martinuskerk wel ontruimd, doch niet ontknekeld werd.

Het studiebureau schatte het aantal inhumatiegraven binnen de contouren van het kerkhof als volgt in:

- in de zone binnen het kerkhof waar het bodemarchief tot de volledige diepte dient onderzocht te worden:
 - gemiddelde densiteit van twee begravingen per m².
 - schatting ca. 2670 begravingen.
- op het eerste archeologisch niveau in de zone van ca. 351 m² binnen het kerkhof, ter hoogte waarvan er maar één archeologisch niveau dient opgegraven te worden:
 - er werden geen in situ bewaarde begravingen vastgesteld, enkel kuilen ter hoogte waarvan er zich vermoedelijk begravingen bevonden die geruimd werden. Op basis hiervan is het moeilijk in te schatten hoeveel begravingen er nog in situ aanwezig zijn op het eerste archeologische niveau. Het studiebureau gaat uit van één begraving per 5 m².
 - schatting ca. 70 begravingen.

Om een langdurig en duur archeologisch onderzoek te vermijden werd de projectzone van de wegeniswerken ‘Dwars door Asper’ aangepast zodat de ingrepen op en rond de voormalige begraafplaats tot het strikt noodzakelijk konden worden beperkt (zie plan 4.2.4.1).

7.5.2.5 Schatting

Status

Schatting opgemaakt?	Nvt
----------------------	-----

7.5.3 Sint-Bavo Baaigem

7.5.3.1 Beheersplan

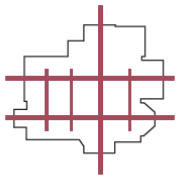
Status

Beheersplan opgemaakt?	Ja	Goedkeuring door Agentschap Onroerend Erfgoed: 02/04/2020 Einddatum: 02/04/2044 Consultatie: <u>Baaigem (Gavere) - Sint-Bavokerk Plannen Onroerend Erfgoed</u>
------------------------	----	--

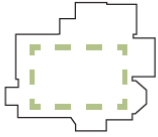
Belangrijke richtinggevende passages uit het beheersplan zijn:

Wegens het niet meer in gebruik zijn van de kerk voor diensten en het niet meer gebruikt worden van het kerkhof voor nieuwe graven, dient het toekomstig gebruik van het monument in beraad genomen te worden. Hiervoor dient een masterplan te worden opgesteld. In paragraaf 5.3. worden de kantlijnen van een toekomstig masterplan behandeld. In hoofdstuk 6 worden de mogelijke maatregelen hiervoor in rekening genomen.

De kantlijnen in paragraaf 5.3. zijn:

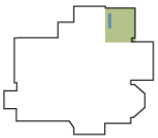
Het formaat en het type dubbelkerk bieden vele voordelen die andere kerken niet hebben. Zo is er een assenwerking in twee richtingen, loodrecht op elkaar. Er zijn meerdere focuspunten die kunnen gelegd worden in deze kerk dan enkel de traditionele focus op het ene altaar.

Een toekomstplan dient een flexibiliteit te voorzien, waarin kleinere afzonderlijke zones mogelijk zijn. Wegens de historische waarde van de kerk als neogotisch totaalconcept, is een permanente opdeling van de kerk niet wenselijk. De kerk dient ervaren te worden als één groot ruimtelijk geheel. Daarin kunnen er wel indelingen mogelijk zijn, maar dan ondergeschikt aan het totaalbeeld van de kerk. Denk aan wegneembare wanden, semi-permanente constructies, constructies die niet tot het plafond reiken ed. Tijdelijke, flexibele ruimteverdelingen of toevoeging van kleine constructies is bovendien enkel mogelijk voor zover het totaalconcept gerespecteerd blijft. Hierbij moet de kerk als klankkast voor het orgel kunnen blijven functioneren.

Het dubbele karakter van de kerk betekent twee 'gespiegelde' zones, die evenwaardig zijn. Er is geen 'hoofdkoor' versus 'nevenkoor'. Elk koor heeft zijn altaar, die beide hun gebruik gekend hebben.

De sacristie als aparte afgesloten ruimte kan mogelijkheden bieden voor eventuele faciliteiten zoals sanitair of keuken. (De technieken op de verdieping van de sacristie nemen de volledige ruimte van dit verdiep in beslag.) Hierbij zou het opportuun zijn om de sacristiekast op zijn zelfde locatie te behouden. Deze stond eerder al in de voormalige sacristie van 1875 op dezelfde plek. Bovendien zou een plaats in de kerk zeer onlogisch zijn voor zulke kast. Indien ander kerkmeubilair of cultuurgoederen zouden worden verplaatst, dient hier een logica achter te zitten en dient dit te motiveren zijn. Qua logistiek is er nog de kanttekening dat elke nieuwe functie het onderhoud van het monument niet mag verhinderen.

De straat bevindt zich langs de oostzijde, terwijl de portalen van de kerk aan de westkant liggen. Sommige gebruiksfuncties kunnen een extra toegang dichterbij de straatzijde vereisen. Een doorboring in de buitenschil is niet wenselijk, maar indien dit echt nodig is, is het qua erfgoedwaarde meest aangewezen om dit in de minst oude muurdelen te doen (zijnde de begin 20e-eeuwse). De locatie van een eventuele nieuwe doorgang dient overeen te stemmen met de omgeving; zo is het bijvoorbeeld af te raden om een toegang vlak achter het oorlogsdenken te voorzien.

Acties

2026	Overmaken onderhoudslogboek aan Agentschap Onroerend Erfgoed	inzet eigen personeel
------	--	-----------------------

7.5.3.2. Bestemmingsprofiel

Status

Bestemmingsprofiel opgemaakt?	Nvt	Er is reeds een beheersplan dat inhoudelijk richting geeft.
-------------------------------	-----	---

7.5.3.3. Cultuurgoederen en roerende goederen

Status

Cultuurgoederen bepaald?	Ja	Lijst opgenomen in het beschermingsbesluit van 30/01/2013, en omschreven in hoofdstuk 3.3.3. van het beheersplan.
Roerende goederen geïnventariseerd?	Ja	De roerende goederen werden in 2023 geïnventariseerd door de IOED Leie-Schelde.
Roerende goederen gewaardeerd?	Ja	De roerende goederen werden in 2024 gewaardeerd door PARCUM.

De cultuurgoederen zijn:

- Schilderijen:
 - Sint-Bavo die afstand doet van zijn goederen
 - Bewening
 - Heilige Drievuldigheid
- Beeldhouwwerk:
 - Heilige Hubertus met Hent
 - Heilig Hart van Maria
 - Heilige Barbara
 - Heilige Theresia
 - Heilige Bavo met baldakijn
- Meubilair:
 - biechtstoel
 - 18^e-eeuwse preekstoel
 - Volderorgel en orgelkast
 - 17^e-eeuwse doopvont met koperen deksel
 - kruisweg

7.5.3.4. Begraafplaats

Status

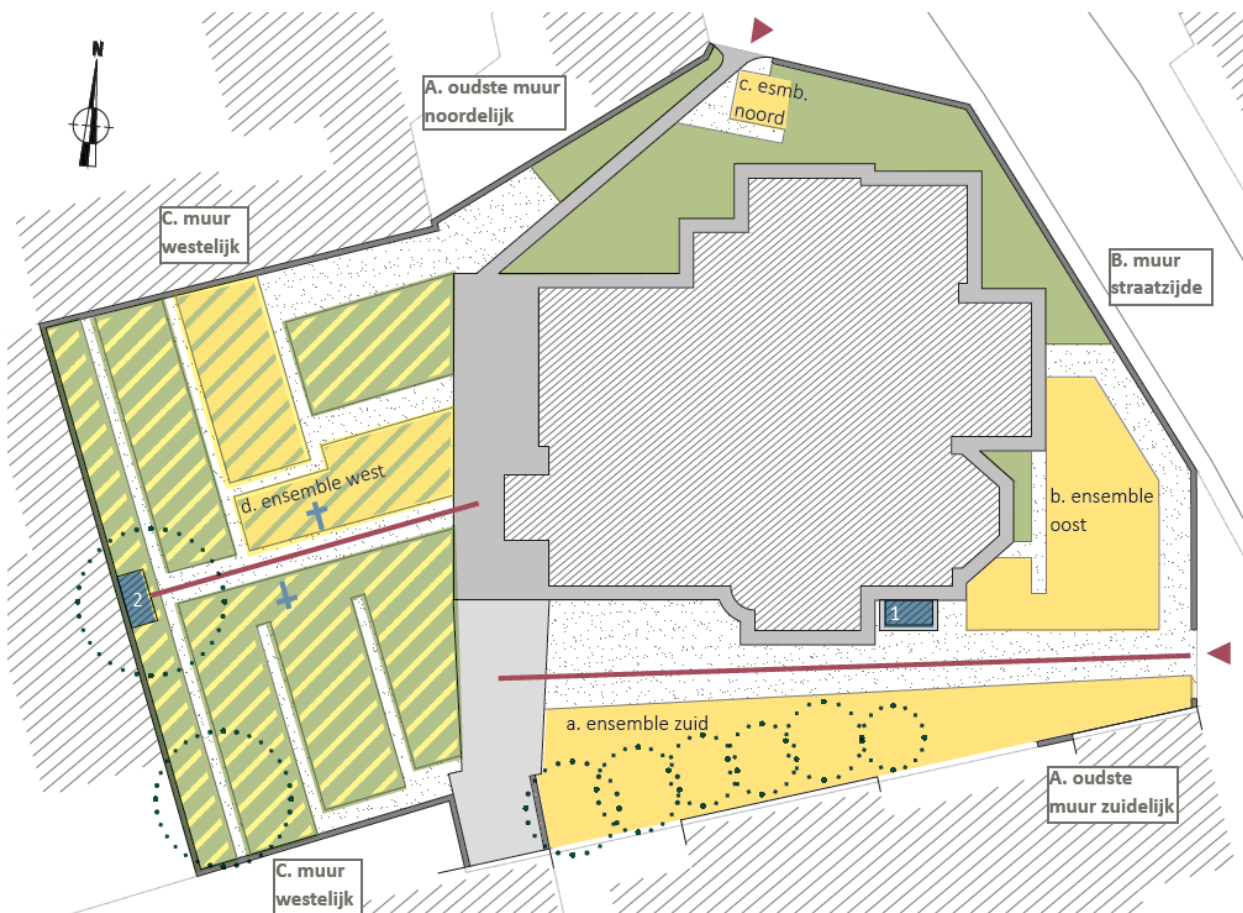
Gesloten?	Ja	De begraafplaats werd door de gemeenteraad gesloten bij besluit van 10 maart 1995.
Lopende concessies?	Ja	Na 2024 lopen er nog (minstens) 32 concessies. De laatste concessie vervalt in 2043.
Ontruimd?	Neen	De begraafplaats is deels beschermd: ontruiming is in beginsel slechts mogelijk voor ensemble noord en ensemble west (perk C en D). Het college van burgemeester en schepenen ging op 26/06/2023 akkoord met een melding voor de verwijdering van 14 graftekens in perk C.
Ontknekeld?	Neen	
Andere bestemming?	Neen	
Bescherming?	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Beschermd monument (30/01/2013): 4^e afdeling, sectie A, nr. 655H – perken A en B • Beschermd stads- of dorpsgezicht (30/07/1982): 4^e afdeling, sectie A, nr. 655K – perken C en D
Beleidsvisie?	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Beheersplan 2020 • Waarderingsnota IOED Leie-Schelde 2023

Het dossier van Agentschap Onroerend Erfgoed m.b.t. het beschermingsbesluit van 2013 bevat belangrijke indicaties over de mogelijkheden de begraafplaats:

- *Het kerkhof dient als groene zone ingericht met beplanting eigen aan begraafplaatsen.*
- *Elk initiatief tot ontbening, ruiming, nieuwe concessies (van bestaande graftekens), bijbestemming, restauratie, ... wordt best gestuurd door een masterplan.*
- *Een integrale ontgraving is niet toegestaan, puntsgewijze ontgraving is slechts mogelijk mits expliciete vraag van de familie of indien noodzaak wordt aangetoond. Een masterplan kan uitsluitsel brengen.*

De beheersvisie in het beheersplan luidt:

“Het kerkgebouw dient steeds in correlatie met zijn omgeving beoordeeld te worden (en omgekeerd). We zien de sociaal-culturele waarde van het kerkhof verdergezet worden in een herbestemming die aansluit bij zijn oorspronkelijke bestemming, namelijk waarbij de plek kan blijven dienen als rustpunt en plek voor zingeving. Een herbestemming voor het kerkhof dient te corresponderen met deze ‘oude’ functie en tegelijkertijd te integreren in het programma binnen in het kerkgebouw.”

De beheersvisie bestaat uit 3 belangrijke onderdelen:

1. Een gediversifieerde aanpak per ensemble van de kerkhofsite:
 - a) Ensemble zuid: te behouden
 - b) Ensemble oost: te behouden
 - c) Ensemble noord: ontgraven mogelijk
 - d) Ensemble west: graven met erfgoedwaarde behouden en verplaatsen naar de westelijke kerkhofmuur (links en rechts van calvarie). Er moet een representatief staal graven overgehouden worden. Voor het verplaatsen van graven en het ontgraven is een masterplan nodig, waarbij gestreefd moet worden naar een erfgoed-waardevol totaalbeeld van een kerk omgeven door een kerkhofsite.
2. Een weloverwogen groenaanleg.
In het ensemble west kan een groenzone aangelegd worden, na verplaatsing van de graven.
3. De bestaande kerkhofmuur en de waardevolle assen moeten behouden blijven en geïntegreerd worden in het masterplan.

De beheersvisie wordt in de waarderingsnota als volgt verbijzonderd:

- de hoofdstructuren en de opmerkelijke elementen behouden: de calvarie, het oorlogsmonument, de kerkhofmuren en de hoofdpaden met de flankerende graftekens, de aanblik vanop straat en de relatie tot de dorpse bebouwing en de waardevolle bomen.
- zes rijen individuele graftekens aangeduid integraal te behouden: de twee buitenste rijen van perk A, perk B in zijn totaliteit, de flankerende rijen leidend naar de calvarie van perken C en D en de rij tegen de westelijke kerkhofmuur in perk D.
- vijf individuele graftekens te behouden, maar eventueel te herlokalisieren op het kerkhof zelf. Ofwel tegen de westelijke kerkhofmuur, zowel links als rechts van de calvarie ofwel herstel van de voorste rij in perk C, dwars op de hoofdtoegang.
- zones met 1-ster graftekens kunnen een nieuwe invulling krijgen, aansluitend bij het serene karakter van het kerkhof en laagdynamisch.

Acties

2025	Verwijderen graftekens in perk C (melding 26/06/2023)	inzet eigen personeel
2025	Melding voor graftekens in perk D	€ 0,00
2026	Verwijderen graftekens in perk D	inzet eigen personeel
2027	Herplaatsen graftekens in regie	€ 5,000
2027	Opmaak masterplan kerkhofsite	€ 10.000

7.5.3.5 Schatting

Status

Schatting opgemaakt?	Ja	Mensor (2021): kerk mét begraafplaats <ul style="list-style-type: none"> • verkoop: € 125.000 • erfpacht 15 jaar: € 3.500 / jaar • erfpacht 99 jaar: € 3.000 / jaar
----------------------	----	--

7.5.4. Sint-Petrus Dikkelvenne

7.5.4.1. Beheersplan

Status

Beheersplan opgemaakt?	Neen	De kerk is geen beschermd monument, er is dus geen beheersplan nodig. <u>Opgelet</u> : het orgel van de kerk is wél beschermd (25/03/1980).
------------------------	------	--

De kerk heeft erfgoedwaarde en er werd daarom in opdracht van de gemeente door de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst (IOED) Leie-Schelde een erfgoedtoets opgemaakt.

De erfgoedwaarde wordt in de erfgoedtoets als volgt omschreven:

Omwille van de centrale ligging in de dorpskom van Dikkelvenne is de Sint-Petruskerk een van de belangrijkste ruimtelijk-structurerende elementen in het dorp. Gelegen langs de hoofdweg die het dorp ontsluit (Kerkstraat), en op het laagste punt vlakbij de Boeverbeek heeft het kerkgebouw ontegensprekelijk een belangrijke beeldbepalende waarde.

Omwille van de evolutie en de band met het kasteeldomein – gebouwd in de onmiddellijke nabijheid van het kasteel Baudries en gefinancierd door de barones de Spangen – heeft het kerkgebouw een grote historische waarde. Als centraal gebedshuis voor de lokale gemeenschap heeft het bovendien ook een belangrijke sociale waarde.

Binnen het ruimtelijk weefsel is er een belangrijk verband met het achterliggend kasteeldomein. In de huidige ommuring bleef een toegangspoortje bewaard langs waar de kasteelbewoners directe toegang hadden tot hun private bidkapel. Deze samenhang is vrij uniek bij parochiekerken en dient zo goed mogelijk bewaard te blijven.

Het kerkgebouw zelf is eerder recent, gezien in het licht van de ontstaansgeschiedenis van Dikkelvenne. Gebouwd in 1824 kende het weinig noemenswaardige aanpassingen. Het bakstenen gebouw met zandstenen hoekkettingen is vrij bescheiden, zowel exterieur als interieur. Vooral de westgevel heeft enkele waardevolle elementen: de toegang met Toscaanse pilasters en bekronend entablement en de twee portieken met oculi springen het meest in het oog. De westtoren met ingesnoerde naaldspits, torenuurwerk en galmgaten is zeer kenmerkend. Aan de andere gevels werden enkele gerecupereerde graftekens aangebracht. Bij een nieuwe invulling is het van belang om deze graftekens niet te verwijderen of aan het zicht te onttrekken door toevoeging van nieuwe aanbouwen. Herlocalisatie van de graftekens behoort tot de mogelijkheden, op voorwaarde dat ze in de onmiddellijke nabijheid van de kerk blijven.

In het sobere classicistische interieur zijn de meest waardevolle elementen het koor met adellijke bidkapel en crypte, de restanten van de oude kerkvloer (eveneens in het koor), de glasramen, de rondboogarcaden met bepleisterde zuilen en het doksaal met orgel.

De recentere vloer uit micro terrazzo cementtegels is niet waardevol en kan vernieuwd worden. Ook de uitwerking van de muren is dusdanig eenvoudig (vlak bepleisterd, wit geschilderd) dat dit gewijzigd kan worden, op voorwaarde dat dit een gelijkwaardig sereen karakter behoudt. Doorbrekingen in de muurdammen zijn mogelijk zolang dit geen negatieve impact heeft op de graftekens. Deze kunnen eventueel opnieuw verplaatst worden. Toevoeging van mezzanines in de zijbeuken is mogelijk op voorwaarde dat ze de glasramen niet doorsnijden. Dit extra niveau moet dus gelijk komen met de onderkant van de afgeschuinde vensteropeningen.

Het orgel verkeert momenteel in slechte toestand, waardoor het quasi onbespeelbaar is. Het is echter aangewezen om binnen de toekomstvisie niet uit het oog te verliezen dat het een waardevol orgel betreft waarvan de meest klankbepalende onderdelen nog bewaard bleven. Een restauratie dringt zich op en is premiegerechtigd.

Bij de herinrichting van de kerk moet de as tussen het orgelfront (doksaa) en koorapsis akoestisch vrijgehouden blijven. Harde compartimenteringen tussen de middenbeuk en de zijbeuken zijn mogelijk. Ook al zouden er niet meteen plannen bestaan om het orgel te restaureren, het uitgangspunt moet zijn dat na herinrichting van het interieur een orgelrestauratie tot klinkend muziekinstrument nog steeds mogelijk moet blijven.

De inventaris van het roerend religieus erfgoed is in opmaak. Na de inventarisatie moeten de objecten gewaardeerd worden. Deze waardering zal cruciaal zijn om de waardevolle objecten die in de kerk bewaard moeten blijven een zinvolle plek te geven in de herbestemming. Omdat dit traject nog moet worden opgestart, wordt het roerend erfgoed buiten beschouwing gelaten in deze erfgoedtoets.

Het meubilair waarmee hoogstwaarschijnlijk rekening dient te worden gehouden in de nieuwe invulling:

- *smeedijzeren communiebank van 1826 uitgevoerd door De Clerck;*
- *preekstoel, onder de kuip gedateerd 1778, met voorstelling van de Heilige Petrus apostel en de Heilige Antonius;*
- *18de-eeuwse eikenhouten biechtstoel afkomstig van de Sint-Pieterskerk van Ronse;*
- *zand- en hardstenen doopvont, onder het bekken gedateerd 1601, met 18de-eeuws deksel;*
- *drie altaren: een hoofdaltaar en twee zijaltaren.*

7.5.4.2. Bestemmingsprofiel

Status

Bestemmingsprofiel opgemaakt?	Nvt	
-------------------------------	-----	--

7.5.4.3. Cultuuroederen en roerende goederen

Status

Cultuuroederen bepaald?	Nvt	De kerk is geen beschermd monument, er zijn dus geen cultuuroederen.
Roerende goederen geïnventariseerd?	Ja	
Roerende goederen gewaardeerd?	Neen	

de gronden van deze nieuwe begraafplaats. De ruil werd door de Deputatie goedgekeurd op 22 januari 1845. De graaf van Spangen behield bij de ruil de rechten op een stuk grond waarop zich de grafkelder van zijn familie bevond. Deze grafkelder is vandaag evenwel niet meer aanwezig op het terrein.

Op perceel 1 is nog een monumentaal graf aanwezig (zie foto). Het gaat om het graf van de familie Piers-de Raveschoot de Lichtervelde, met:

- jonkheer Philippe Piers de Raveschoot (29-4-1913 – 13-12-1999)
- gravin Geneviève de Lichtervelde, echtgenote van jonkheer Philippe Piers de Raveschoot (28-1-1921 – 24-2-2011)

De gemeente beschikt over geen documentatie en/of een overeenkomst m.b.t. het graf.

De “crypte” is een ruimte onder het kerkgebouw die moest dienen als tweede sacristie. Deze crypte bevat een grafkelder die de stoffelijke resten bevat van:

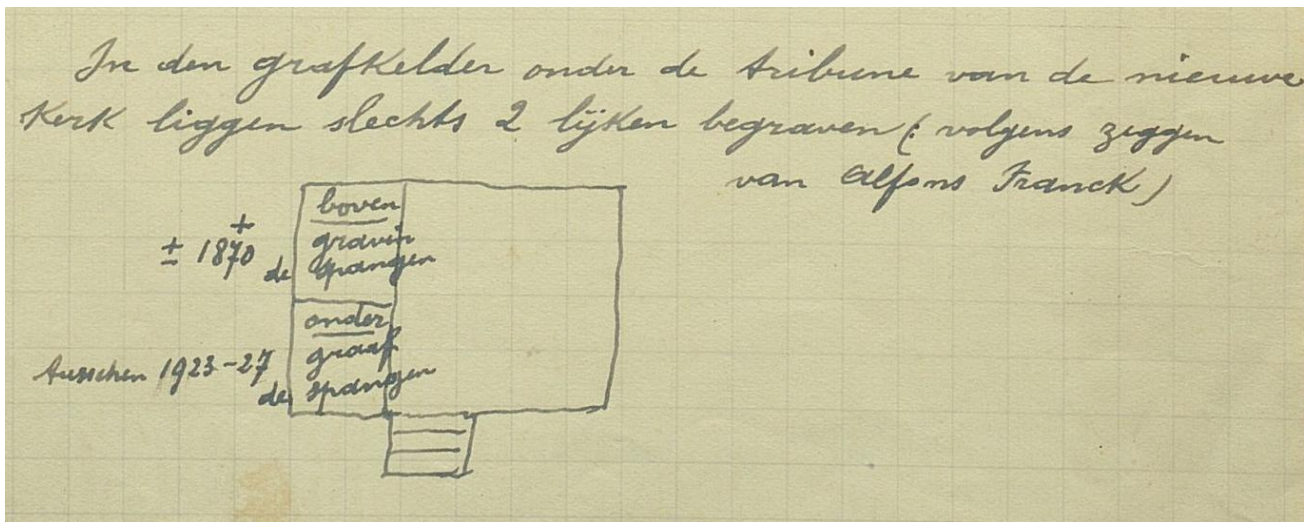
- barones van Spangen (overleden in 1828)
- graaf Carolus Victor van Spangen (overleden in 1873)

De kerkfabriek beschikt over geen documentatie en/of een overeenkomst m.b.t. de crypte. De grond waarop de kerk is gebouwd behoorde aanvankelijk toe aan de familie van Spangen, maar werd niet geschonken: de kerkfabriek ruilde de grond (zie boven). Evenmin financierde de familie van Spangen de bouw van de kerk: ze zorgden voor prefinanciering, maar

de kerkfabriek diende het bedrag daarna terug te betalen. Er kan dus aangenomen worden dat de crypte een ‘gewone’ grafkelder is.

De beslissing om de crypte al dan niet aan te houden dient genomen te worden in het licht van de (verzoenbaarheid met de) aard van de herbestemming. In het geval van een ontgraving wordt er best in overleg gegaan met de eventuele nabestaanden en is een toelating van de burgemeester noodzakelijk.

Onder de ‘tribune van de nieuwe kerk’ is eveneens een grafkelder aanwezig die 2 lichamen zou bevatten: bovenaan dat van de gravin Spangen (ca. 1870) en onderdaan dat van de graaf Spangen (tussen 1923 en 1927).

Deze grafkelder werd door de kerkraad (ergens tussen 1897 en 1901) verpacht voor 99 jaar aan graaf Louis Gratien Rodolphe Marie de Marchant et d’Ansembourg en zijn echtgenote gravin Marie Thérèse van Spangen. Deze ‘pacht’ is intussen vervallen.

7.5.4.5. Schatting

Status

Schatting opgemaakt?	Nvt
----------------------	-----

7.5.5. Sint-Pietersbanden Semmerzake

7.5.5.1. Beheersplan

Status

Beheersplan opgemaakt?	Ja	Goedkeuring door Agentschap Onroerend Erfgoed: 01/08/2024 Einddatum: 01/08/2048 Consultatie: Semmerzake (Gavere) - Sint-Pietersbandenkerk Plannen Onroerend Erfgoed
------------------------	----	---

Belangrijke richtinggevende passages uit het beheersplan zijn:

Visie op het toekomstig beheer – SWOT-analyse

Hierna volgt een SWOT-analyse van de Sint-Pietersbandenkerk, waarbij de sterktes (Strengths), zwaktes (Weaknesses), kansen (Opportunities) en bedreigingen (Threats) worden onderzocht. Het huidige en toekomstige beheer wordt zo aan een kritische analyse onderworpen. Deze inzichten kunnen richting geven aan de toekomstplannen en de verdere krijtlijnen bepalen voor toekomstige ingrepen op korte en lange termijn.

STERKTES

- *De volledige site (kerk + kerkhof) is momenteel nog in eigendom van één partij, hetgeen beslissingsvorming ten goede komt. Het wordt aanbevolen om de site als één geheel te blijven beheren, eventueel met een gedifferentieerde aanpak voor de verschillende onderdelen. Hiervoor kan een samenwerkingsovereenkomst worden afgesloten.*
- *Het gebouw is centraal gelegen in het dorp, op een vlot bereikbare locatie.*
- *Religieuze gebouwen zijn belangrijk als plaats voor ontmoeting, voor bezinning of meditatie, als geheugen van de lokale geschiedenis, aantrekkingspool op erfgoed en toeristisch vlak.*
- *De site en het gebouw zijn toegankelijk voor minder mobiele personen.*
- *Het beheersplan bevat een visie voor het kerkhof. De waardevolle elementen werden geïdentificeerd. Heraanleg van het kerkhof is mogelijk. Deze visie biedt duidelijkheid over de toekomstige mogelijkheden met betrekking tot het kerkhof.*

ZWAKTES

- *Er is onvoldoende parkeergelegenheid in de buurt.*
- *Omwille van het orgel moet de middenbeuk van de kerk, in zekere zin, een open ruimte blijven. De middenbeuk fungeert immers als klankkast (akoestische as) van het orgel. Nieuwe invulling in de middenbeuk zijn wel mogelijk indien de hoogte beperkt blijft (tafels, stoelen, laag meubilair) en/of wanneer hogere elementen verplaatsbaar zijn,...).*
- *Het gebouw heeft een hoge onderhoudskost. Het gebouw is momenteel financieel niet zelfbedruipend en zal dat in de toekomst wel moeten zijn.*

BEDREIGINGEN

- *Het gebouw bevindt zich in een matige fysieke toestand. Er zijn investeringen nodig op korte termijn om het gebouw in een goede conditie te krijgen (buiten- en binnenschilderwerken, voegwerken, dakwerken, houtwormbestrijding, etc.)*
- *In afwachting van een herbestemming staat het gebouw leeg. Grote onderhoudswerken worden uitgesteld en het gebouw wordt onvoldoende verwarmd. Dit leidt tot een slecht binnenklimaat met mogelijk condensvorming, schimmel, zwam- en insectenaantasting tot gevolg. Deze situatie zal op afzienbare tijd leiden tot schade aan het interieur, het orgel, etc.*
- *Er moet een bestemming worden gevonden voor de roerende erfgoedcollectie (religieus vaatwerk, gewaden, roerende objecten die geen cultuurogoed zijn). De als cultuurogoed erkende objecten zijn roerende objecten die onlosmakelijk met het monument zijn verbonden en dus in het monument aanwezig blijven. De andere objecten kunnen mogelijk eveneens een plaats krijgen in de herbestemde kerk, maar wellicht zal een deel van de collectie worden afgestoten. Er dient een inventaris met*

erfgoedwaardering te worden opgemaakt van de roerende erfgoedcollectie alvorens dit kan gebeuren. De erfgoedcollectie is echter vrij beperkt en vormt wellicht geen grote hindernis voor een herbestemming, eerder een aandachtspunt.

KANSEN

- *De kerk van Semmerzake heeft vele volumes, meerdere toegangen en bijgebouwen waarvan het interieur geen of beperkte erfgoedwaarde bezit. Dit maakt de kerk makkelijker te herbestemmen.*
- *In 1969-1970 werd de huidige centrale verwarmingsinstallatie geplaatst met in de vloer ingewerkte ventilo-convectoren. Hiervoor werd de vloer van de sacristie uitgebroken. Deze bevatte historische grafzerken, die op dat moment aan muren van de zijbeuken werden bevestigd. De vloer van de winterkapel, de zone achter het hoofdaltaar en in de drie lage aanbouwen tegen de oostzijde van de kerk, werd eveneens vernieuwd tijdens deze verbouwing. Deze cementtegelvloeren in de sacristie, achter het hoofdaltaar, in de winterkapel en in de drie aanbouwen zijn niet waardevol, waardoor dit een ideale locatie is om technieken in de grond weg te werken (rekening houdend met een eventueel archeologisch traject).*
- *De winterkapel beschikt over een eigen toegang (momenteel dichtgemaakt aan de binnenzijde) en kan eenvoudig worden afgesplitst van de kerk en fungeren als een afzonderlijke entiteit. Via de traptoren kan eveneens de hoogzaal worden toegevoegd aan deze entiteit. Een glazen tussenwand kan deze ruimte akoestisch en thermisch afscheiden van het kerkinterieur. Het zicht op het kerkinterieur is een grote meerwaarde voor de belevingswaarde van deze ruimte. Bovendien beschikt de winterkapel over een kleine aanbouw (huidige toilet en gang), die ten dienste kan staan van de herbestemde winterkapel en hoogzaal.*
- *Het interieur van de sacristie bezit erfgoedwaarde, maar de eenvoudige afwerkingsgraad laat nieuwe ingrepen toe. Bovendien zullen nieuwe ingrepen in deze ruimte het beeld op het waardevolle kerkinterieur niet verstoren. Deze ruimte kan bijvoorbeeld dienen ter ondersteuning van een eventuele herbestemming van de kerk. De sacristiekasten en de centrale sacristiecredens zijn deel van het totaalontwerp van het kerkinterieur, maar kunnen -mits toelating van het agentschap Onroerend Erfgoed- eventueel aangepast worden. Zo kan de credens bijvoorbeeld worden omgevormd tot een keukeneiland. Ze blijft bij voorkeur centraal in de ruimte staan, maar kan eventueel ook tegen een zijwand worden geplaatst.*
- *Er is een ruime doorgang achter het hoofdaltaar. Achter het altaar kan een doorgang worden gemaakt naar de achterliggende bergplaats (huidige stookplaats), zonder het uitzicht van het waardevolle kerkinterieur te verstoren. In de bergplaats kan bijvoorbeeld sanitair of andere ondersteunende functies worden ondergebracht (zie volgend punt).*
- *De bergplaats is toegankelijk vanuit de winterkapel, de sacristie en -mits een doorbreking achter het hoofdaltaar- eveneens vanuit het koor. Door het sanitair te centraliseren op deze locatie, kunnen de verschillende delen van de kerk autonoom opereren.*
- *Momenteel is de site niet toeristisch ontsloten, er is geen informatiebord, geen (digitale) informatiebrochure. Er is nog veel potentieel op dit vlak. De eventuele restauratie van de interieurbeschilderingen en de eventuele reconstructie van de zuidelijke kerkhofmuur kunnen de toeristische aantrekkingskracht nog vergroten.*

- *De bescherming als monument en de erkenning als vastgesteld bouwkundig erfgoed laten onder bepaalde voorwaarden afwijkingen toe van de geldende stedenbouwkundige voorschriften en normeringen.*
- *De bescherming als monument zorgt ervoor dat zowel onderhouds- als restauratiewerken in aanmerking komen voor een erfgoedpremie (Vlaamse overheid).*
- *Een hedendaagse uitbreiding aan het gebouw is niet wenselijk, aangezien het gebouw vanuit elke zijde een weloverwogen gevelontwerp en volumetrie bezit. Door zijn beeldbepalend karakter vanaf de openbare weg, én vanaf het omringende kerkhof, is een verstoring van dit beeld niet wenselijk. De uitbreiding van het kerkhof aan de noordoostzijde is daarentegen wel een geschikte locatie voor een eventuele nieuwbouw en/of een parking ter ondersteuning van een eventuele herbestemming van de kerk of herinrichting van het kerkhof. Deze piste heeft echter enkele uitdagingen: het betreft het meest recente deel van het kerkhof, dat nog ontkneld zou moeten worden; het perceel is gelegen op de 2de bouwlijn hetgeen een lange toegangsweg zou vereisen langs de oostzijde van het perceel (of via een aangrenzend perceel). Een dergelijke toegangsweg kan een negatieve impact hebben op de beleving van het herdenkingsmonument voor de Slag bij Gavere, dat in dergelijk geval misschien zal worden verplaatst. Hoewel de kerkhofuitbreiding buiten het beschermde dorpsgezicht ligt, is het uiteraard van belang dat een nieuwbouw of parking op deze locatie geen negatieve impact heeft op de omgeving of het beschermde dorpsgezicht en het zicht op de kerk niet verstoort.*
- *Het reconstrueren van de kerkhofmuur met hekwerk aan de zuidzijde van de kerk zou een grote meerwaarde betekenen voor de ensemblewaarde van het kerkhof, de beleving van het kerkhof, de erfgoedwaarden van het monument en dorpsgezicht, en het beeld vanaf de straatzijde.*
- *Het opnieuw openmaken van de noordelijke kerkhoftoegang (toegang 4) kan een meerwaarde betekenen, bijvoorbeeld door aan te sluiten op wandelroutes en zodoende het toeristisch potentieel van de kerk te vergroten.*
- *Toegang 3 (nabij het monument voor de Slag bij Gavere) heeft veel potentieel voor een meer kwalitatieve aanleg. De openbare ruimte (voetpad) voor deze toegang wordt gebruikt als parkeerplaats. Deze ruimte kan een groenaanleg krijgen, ruimte bieden voor straatmeubilair ten dienste van het kerkhof (vuilbak, informatiepaneel over het herdenkingsmonument, een zitbank, ...).*
- *Het restaureren van de polychrome interieurbeschildering, als belangrijk onderdeel van het neogotische totaalwerk, zou een grote meerwaarde betekenen voor de artistieke en historische erfgoedwaarden van het monument.*

Visie op het toekomstig beheer – noodzakelijke en wenselijke ingrepen in het gebouw

Elke herbestemming zal bepaalde (bouw)technische eisen en ingrepen met zich meebrengen. Los hiervan kunnen we al enkele ingrepen aangeven die sowieso noodzakelijk zullen zijn, ongeacht de specifieke herbestemming.

- *Herbekijken (en wellicht vernieuwen) van het verwarmingssysteem, op basis van duurzame en hernieuwbare energiebronnen.*
- *Verbeteren van het binnenklimaat inzake energie-efficiëntie, ventilatie en relatieve luchtvochtigheid. Mogelijke ingrepen zijn het bijkomend isoleren van de houten gewelven, het voorzien van voorzetbeglazing, aanbrengen van vloerisolatie, installeren van een aangepast verwarmings- en ventilatiesysteem, etc.*

- *Indien nodig ingrepen om de akoestiek te verbeteren. Hierbij steeds rekening houdend met het orgel.*
- *Het uitvoeren van dakwerken: plaatselijk vervangen van leien, vernieuwen van het zinkwerk, vernieuwen van de dakluiken van het koor, vernieuwen en toevoegen van ladderhaken en ankerpunten.*
- *Algemene gevelrestauratie: herstel voegwerk.*
- *Onderhoudsschilderwerken aan het houten buitenschrijnwerk (ramen, deuren, daklijsten, etc.) en metalen elementen (gevelankers, geveltop- en dakbekroningen, waterpomp, diefijzers, stamppijpen, etc.).*
- *Behandeling van aangetaste interieurelementen tegen houtborende insecten, en opvolging.*
- *Vernieuwen en uitbreiden van het sanitair.*
- *Materiaaltechnisch en kunsthistorisch vooronderzoek naar de afwerkingslagen in de kerk. Op basis van dit onderzoek kan de visie bepaald worden inzake kleurstelling van het interieur en het eventueel restaureren, vrijleggen of reconstrueren van historische afwerkingslagen.*

Voor werken aan de vloer, of andere ingrepen in de bodem (zowel in en rond de kerk) kan een archeologisch voortraject noodzakelijk zijn. Dit is afhankelijk van de geldende wetgeving en de aard van de ingreep. Vraag vooraf advies en toelating bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Nieuwe bodemingrepen binnen het monument zijn te vermijden aangezien ze archeologisch erfgoed kunnen schaden. Bij het vernieuwen van de verwarmingsinstallatie, het vernieuwen/uitbreiden van het sanitair en de aanleg van nieuwe (ondergrondse) technieken is het sterk aan te raden reeds verstoorde zones of bestaande kanalen (convectorputten) te gebruiken. Een aanleg van sanitair buiten de beschermde kerk is ook een mogelijkheid, maar hier dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van het kerkhof.

Het spreekt voor zich dat elke ingreep aan, in of rond het beschermde monument in overeenstemming moet zijn met alle beschermde erfgoedwaarden van de site.

Kerkhof

De aanwezige types verhardingen (paden in klinkaartsteen + grindpad) en de aanleg met grasperken waren historisch aanwezig en bezitten erfgoedwaarde. Een heraanleg van het kerkhof (bijvoorbeeld i.f.v. een eventuele herbestemming, omwille van ecologische doelstellingen, toeristische ontsluiting, of om andere redenen, ...) is mogelijk, maar moet steeds uitgaan van het behoud van de erfgoedwaarden van het kerkhof. De historische aanleg vormt het uitgangspunt, waarbij de aanwezigheid van een omlopend pad, de kerkhofmuren, de concentrische aanleg en de grafmonumenten en herdenkingsmonumenten met erfgoedwaarde van belang zijn.

Behoud van het kerkhof met diverse types graftekens vormt vanuit erfgoed-standpunt het uitgangspunt, als context van de waardevolle grafmonumenten en gedenktekens. Zoals hoger toegelicht kan het verplaatsen of verwijderen van bescheiden en hedendaagse graftekens echter worden toegestaan indien dit wenselijk wordt geacht, bijvoorbeeld in het kader van de heraanleg van het kerkhof. De impact op de erfgoedwaarden van het dorpsgezicht en het monument moet echter steeds worden afgewogen. Vraag dus steeds advies en/of een toelating aan het agentschap Onroerend Erfgoed.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 1.1.1: materiaal-technisch en kunsthistorisch onderzoek interieur kerk en sacristie

Het is afhankelijk van de herbestemming en het restauratiedossier, welke vooronderzoeken noodzakelijk zullen zijn. Het is namelijk niet de bedoeling om te onderzoeken ‘omwille van het onderzoek’, maar wel doelgericht onderzoeken i.f.v. restauratie en herbestemming.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 1.3.2: plaatselijk herstel pleisterwerk, herschilderen van het interieur en eventuele restauratie van de polychrome afwerkingslagen

Afhankelijk van de noodzakelijke werkzaamheden voor de herbestemming, zal het interieur moeten worden opgefrist. Dit omvat het herschilderen van het interieur, eventueel met restauratie van de polychrome afwerkingslagen. Waar nodig wordt eerst het pleisterwerk hersteld. Dit gebeurt op basis van de resultaten van het materiaal-technisch en kunsthistorisch vooronderzoek.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 1.3.3: curatieve en preventieve behandeling tegen houtborende insecten en schimmels, zowel van nagelvaste elementen als roerende onderdelen (waaronder cultuurgoederen)

De toekomstige herbestemming en bijhorende modernisering van verwarmings- en ventilatietechnieken zal leiden tot een verbetering van het binnenklimaat. Daarnaast zal een restauratie van de nagelvaste en roerende interieurelementen eveneens een positief effect hebben op dit schadebeeld.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 1.3.5: restauratie van nagelvaste interieurelementen

De communiebank sloot oorspronkelijk het koor af van de kerk. Momenteel zijn de twee delen van de communiebank gedemonteerd en opgesteld aan weerszijden van het hoogkoor. Indien dit te verzoenen valt met een herbestemming, is het wenselijk om de communiebank opnieuw op te stellen op de scheiding van de kerk en het koor, eventueel met aanpassing van het aantal bewegende onderdelen.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 3.1.6: heraanleg van het kerkhof

In het kader van de herbestemming kan de noodzaak ontstaan om het kerkhof (gedeeltelijk) heraan te leggen. Dit omvat de eventuele heraanleg van paden, aanplantingen en inrichting. Eventueel worden hierbij de waardevolle graftekens en herdenkingsmonumenten verplaatst en/of gegroepeerd aan de west-, zuid- en oostzijde van de kerk, op voorwaarde dat de herkenbaarheid als kerkhof en de erfgoedwaarden van het dorpsgezicht en monument niet schaden.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 3.1.7: verplaatsen waardevolle graftekens en herdenkingsmonumenten

Indien dit noodzakelijk blijkt in het kader van de herbestemming van de kerk en/of de herinrichting van het kerkhof, kunnen de graftekens en herdenkingsmonumenten (o.a. het herdenkingsmonument voor de Slag bij Gavere) verplaatst worden, mits toestemming van het agentschap Onroerend Erfgoed en rekening houdend met de erfgoedwaarden van het kerkhof.

Acties

2030	Overmaken onderhoudslogboek aan Agentschap Onroerend Erfgoed	inzet eigen personeel
------	--	-----------------------

7.5.5.2. Bestemmingsprofiel

Status

Bestemmingsprofiel opgemaakt?	Nvt	Er is reeds een beheersplan dat inhoudelijk richting geeft.
-------------------------------	-----	---

7.5.5.3. Cultuurgoederen en roerende goederen

Status

Cultuurgoederen bepaald?	Ja	
Roerende goederen geïnventariseerd?	Ja	
Roerende goederen gewaardeerd?	Neen	Het waarderingstraject is gegund aan PARCUM, maar moet nog uitgevoerd worden.

De cultuurgoederen zijn:

- veertiendelige kruisweg
- neogotisch ensemble bestaande uit een beeldenreeks van 7 heiligenbeelden en 1 beeld van Christus aan het Kruis, met toebehoren (2 bloemenconsoles, 2 houten consoles met bijhorende baldakijnen, 4 houten sokkels en 5 offerblokken)

Acties

2025	Uitvoeren waarderingstraject roerende goederen.	€ 8.320
------	---	---------

7.5.5.4. Begraafplaats

Status

Gesloten?	Ja	De begraafplaats werd door de gemeenteraad gesloten bij besluit van 10 maart 1995.
Lopende concessies?	Ja	Na 2024 lopen er nog (minstens) 31 concessies. De laatste concessie vervalt in 2044.
Ontruimd?	Neen	De begraafplaats is deels beschermd: ontruiming is in slechts mogelijk in zone D.

Ontknekeld?	Neen	
Andere bestemming?	Neen	
Bescherming?	Ja	Beschermd stads- of dorpsgezicht (30/07/1982): 2 ^e afdeling, sectie A, nr. 451A – zones A, B en C
	Neen	2 ^e afdeling, sectie A, nr. 453D – zone D
Beleidsvisie?	Ja	Beheersplan 2024

In de inventaris van bouwkundige erfgoed vinden we in de omschrijving de volgende elementen:

Beschrijving:

“Ingeplant ten noorden van de straat, op de hoek met de huidige Sint-Pietersstraat afdalend naar de Schelde, met nog gedeeltelijk ommuurd kerkhof met ijzeren toegangshekken.”

Aanvullende informatie:

“Grotendeels geruimd kerkhof omheen de kerk.

Het kerkhof behield de contouren zoals ze in de late 18de eeuw werden ingetekend op de Ferrariskaart. De kaart toont dat het kerkhof net zoals nu enkel aan de zuidzijde, langs de straat was afgeboord met een muur.

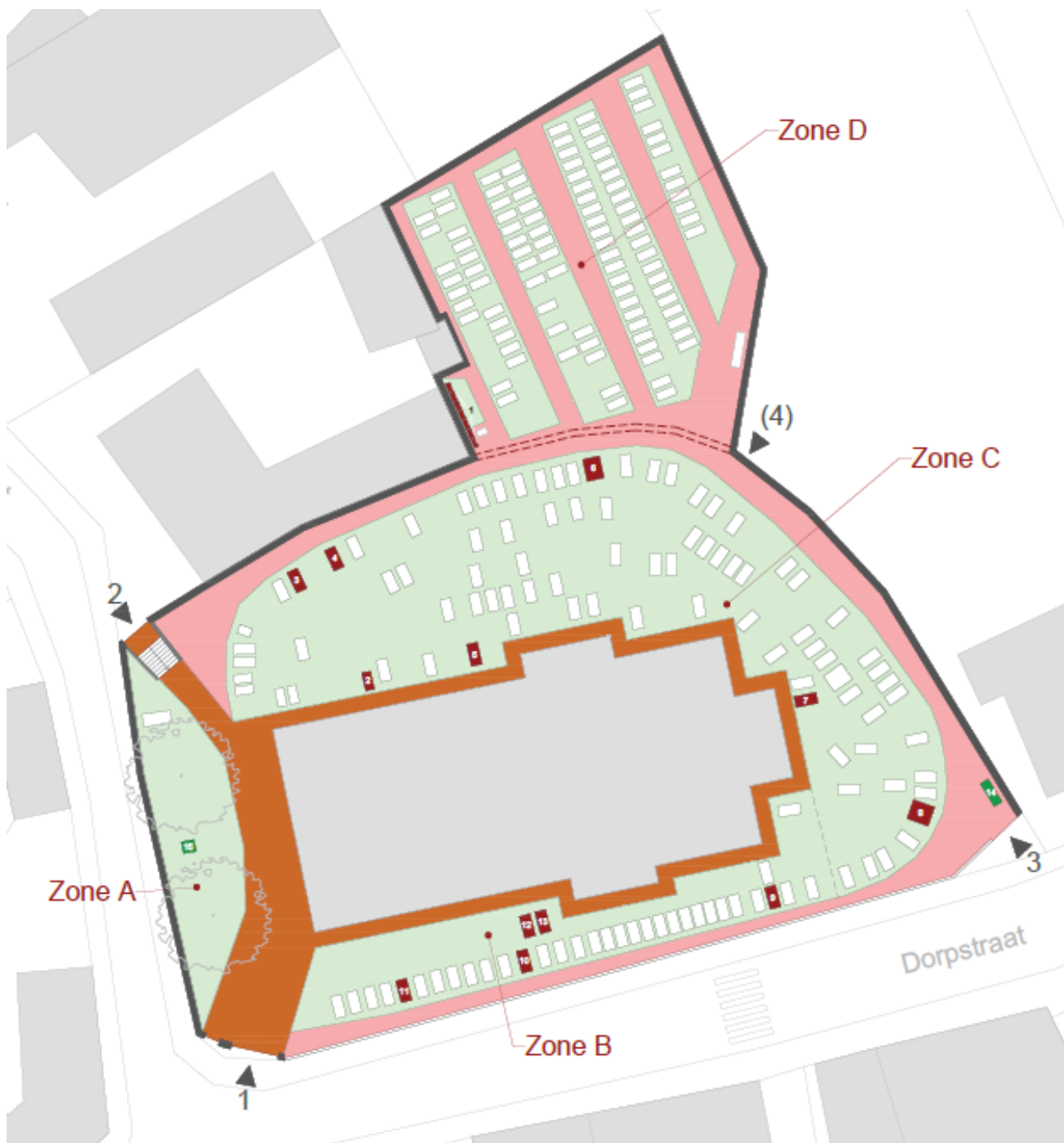
Het kerkhof is grotendeels geruimd. Er bleven voornamelijk naoorlogse graftekens bewaard. De typologieën, materialen en vormgeving zijn representatief voor een plattelandsbegraafplaats. Naast hardsteen zijn er ook graftekens te vinden in hout, mozaïek en kunststeen.”

M.b.t. het beschermd stads- of dorpsgezicht ‘dorpskom Semmerzake’:

“Opvallend is de nog homogene kleinschaligheid van de oude bebouwing, waarvan enkele gevels witgeschilderd zijn. Daar waar de woningen gegroepeerd zijn, vormen ze een homogeen geheel (zoals bijvoorbeeld de omgeving van het kerkhof en langsheen de Dorpsstraat).”

De beheersvisie in het beheersplan luidt:

- de kerkhofmuren hebben erfgoedwaarde; het is wenselijk om zuidelijke afsluiting terug te vervangen door een bakstenen kerkhofmuur
 - bij heraanleg is de historische aanleg het uitgangspunt (omlopend pad, kerkhofmuren, concentrische aanleg, grafmonumenten en herdenkingsmonumenten)
 - het behoud van 13 grafmonumenten en 2 herdenkingsmonumenten.
- Grafmonumenten zonder erfgoedwaarde zijn als ensemble waardevol. Zij kunnen indien noodzakelijk verplaatst of gehergroepeerd worden aan de west-, oost- of zuidzijde. Zone D heeft geen erfgoedwaarde (geschikt voor nieuwbouw/parking/...) en kan volledig geruimd worden.

Acties

2025	Opstarten procedure ruiming graftekens zone D	€ 0,00
2026	Ruimen graftekens zone D	inzet eigen personeel

7.5.5. Schatting

Status

Schatting opgemaakt?	Ja	Mensor (2021): kerk <ul style="list-style-type: none">• verkoop: € 165.000• erfpacht 15 jaar: € 5.100 / jaar• erfpacht 99 jaar: € 4.350 / jaar
----------------------	----	--

7.5.6. Sint-Martinus Vurste

7.5.6.1. Beheersplan

Status

Beheersplan opgemaakt?	Ja	Goedkeuring door Agentschap Onroerend Erfgoed: 15/06/2023 Einddatum: 15/06/2047 Consultatie: <u>Vurste (Gavere) - Sint-Martinuskerk Plannen Onroerend Erfgoed</u>
------------------------	----	---

Belangrijke richtinggevende passages uit het beheersplan zijn:

Visie op het toekomstig beheer – SWOT-analyse

Hierna volgt een SWOT-analyse van de Sint-Martinuskerk, waarbij de sterktes (Strengths), zwaktes (Weaknesses), kansen (Opportunities) en bedreigingen (Threats) worden onderzocht. Het huidige en toekomstige beheer wordt zo aan een kritische analyse onderworpen. Deze inzichten kunnen richting geven aan de toekomstplannen en de verdere krijtlijnen bepalen voor toekomstige ingrepen op korte en lange termijn.

STERKTES

- *Ondanks enkele noodzakelijke werkzaamheden bevindt het gebouw zich in een goede bouwfysische toestand. De voorbije decennia zijn grote investeringen gebeurd aan het gebouw.*
- *Het gebouw is goed gelegen, op een vlot bereikbare locatie. Het domein Borgwal en het jeugdhuis, ondergebracht in de oude pastorie, e.a. zorgen voor leven in de buurt en kunnen katalysator en/of partner zijn voor de toekomstplannen van de Sint-Martinuskerk.*
- *Er is voldoende parkeergelegenheid in de buurt, zeker na uitvoering van het RUP waarbij een nieuw plein met parking zal worden aangelegd aan de westzijde van het domein Borgwal langs de Gentweg.*
- *Religieuze gebouwen zijn belangrijk als plaats voor ontmoeting, voor bezinning of meditatie, als geheugen van de lokale geschiedenis, aantrekkingspool op erfgoed en toeristisch vlak.*
- *De site en het gebouw zijn toegankelijk voor minder mobiele mensen.*
- *Het orgel verkeert, volgens een verslag van oktober 2021, in een vrij goede toestand. Het werd tot 2017 regelmatig bespeeld. Het orgel hoeft dus geen zware restauratie te krijgen en kan ingezet worden als troef in de herbestemming.*

- *Er werd reeds een visie opgesteld voor het kerkhof door de IOED Leie Schelde. De waardevolle elementen werden geïdentificeerd. Eventueel kunnen de waardevolle graven gegroepeerd worden, waardoor heraanleg van de omgeving mogelijk is, indien nodig voor de herbestemming.*

ZWAKTES

- *De aanwezigheid van een beschermde kraamkolonie vleermuizen op de kerkzolder vormt mogelijk een beperking voor bepaalde herbestemmingen.*
- *Omwille van het orgel moet de middenbeuk van de kerk, in zekere zin, een open ruimte blijven. De middenbeuk fungeert immers als klankkast (akoestische as) van het orgel. Nieuwe invulling in de middenbeuk zijn wel mogelijk indien de hoogte beperkt blijft (tafels, stoelen, laag meubilair) en/of wanneer hogere elementen verplaatsbaar zijn,...).*
- *Het gebouw heeft een hoge onderhoudskost. Het gebouw is momenteel financieel niet zelfbedruipend en zal dat in de toekomst wel moeten zijn.*

BEDREIGINGEN

- *In afwachting van een herbestemming staat het gebouw leeg. Grote onderhoudswerken worden uitgesteld en het gebouw wordt onvoldoende verwarmd. Dit leidt tot een slecht binnenklimaat met mogelijk condensvorming, schimmel, zwam- en insectenaantasting tot gevolg. Deze situatie zal op afzienbare tijd leiden tot schade aan het interieur, het orgel, etc.*
- *Er moet een bestemming worden gevonden voor de roerende erfgoedcollectie (religieus vaatwerk, gewaden, roerende objecten die geen cultuurogoed zijn). De als cultuurogoed erkende objecten zijn roerende objecten die onlosmakelijk met het monument zijn verbonden en dus in het monument aanwezig blijven. De andere objecten kunnen mogelijk eveneens een plaats krijgen in de herbestemde kerk, maar wellicht zal een deel van de collectie worden afgestoten. Er dient een inventaris met erfgoedwaardering te worden opgemaakt van de roerende erfgoedcollectie alvorens dit kan gebeuren. De erfgoedcollectie is echter vrij beperkt en vormt wellicht geen grote hindernis voor een herbestemming, eerder een aandachtspunt.*

KANSEN

- *Gezien de historische link zou een herbestemming van de kerk door of in samenwerking met OC Broeder Ebergiste (domein Borgwal) waardeversterkend werken en de historische band tussen beide opnieuw aanhalen. Het herstellen van deze historische band kan bovendien bijdragen tot de afleesbaarheid van de geschiedenis van de site (bijv. door het opnieuw open maken van het poortje in de muur van domein Borgwal).*
- *Het voormalige café De Rotse, in de noordwestelijke hoek van het kerkhof, bevindt zich in ruïneuze toestand. De fysieke toestand is slecht, maar de buitenmuren zijn nog intact. De calvarieberg met rotsimitatie in cementrustiek bepaalt sterk het beeld van dit deel van het kerkhof. Het gebouw kan worden ingezet om bepaalde ondersteunende functies in onder te brengen die in het beschermde kerkgebouw geen plaats kunnen krijgen. Denk bijvoorbeeld aan sanitair, een technische ruimte voor bijv. een warmtepompinstallatie, etc. Deze ondersteunende functie kan zowel ten dienste staan van de herbestemde kerk, het kerkhof als van de plaatselijke gemeenschap.*
- *Er vertrekken heel wat wandel- en fietsroutes vanuit Domein Borgwal. De kerk kan worden ingeschakeld als onderdeel van deze routes, bijvoorbeeld door de deuropening in de muur van domein Borgwal terug open te maken, of door de voetweg te herwaarderen die vertrekt vanuit de zuidoostelijke hoek van het kerkhof naar de Bukkestraat.*

- Momenteel is de site niet toeristisch ontsloten, er is geen informatiebord, geen (digitale) informatiebrochure. Er is nog veel potentieel op dit vlak.
- Momenteel blijft een groot deel van de bruikbare oppervlakte onderbenut of wordt zelfs helemaal niet gebruikt.
- De bescherming als monument en de erkenning als vastgesteld bouwkundig erfgoed laten onder bepaalde voorwaarden afwijkingen toe van de geldende stedenbouwkundige voorschriften en normeringen.
- De bescherming als monument zorgt ervoor dat zowel onderhouds- als restauratiewerken in aanmerking komen voor een erfgoedpremie (Vlaamse overheid).
- Een groep lokale verenigingen geeft aan vragende partij te zijn voor een dergelijke polyvalente ruimte, maar geen van de verenigingen is bereid om het beheer van de kerk volledig op zich te nemen (zie Kerkenbeleidsplan 2017 en addendum 2020). Een samenwerkingsverband tussen verschillende verenigingen, eventueel samen met de gemeente, kan mogelijk wel een haalbare piste zijn.

Visie op het toekomstig beheer – noodzakelijke en wenselijke ingrepen in het gebouw

Elke herbestemming zal bepaalde (bouw)technische eisen en ingrepen met zich meebrengen. Los hiervan kunnen we al enkele ingrepen aangeven die sowieso noodzakelijk zullen zijn, ongeacht de specifieke herbestemming.

- Herbekijken (en wellicht vernieuwen) van het verwarmingssysteem, op basis van duurzame en hernieuwbare energiebronnen.
- Verbeteren van het binnenklimaat inzake energie-efficiëntie, ventilatie en relatieve luchtvochtigheid. Mogelijke ingrepen zijn het bijkomend isoleren van de houten gewelven, het voorzien van voorzetbeglazing, aanbrengen van vloerisolatie, installeren van een aangepast verwarmings- en ventilatiesysteem, etc.
- Indien nodig ingrepen om de akoestiek te verbeteren. Hierbij steeds rekening houdend met het orgel.
- Vernieuwen van de leien dakbedekking aan de oostzijde van de dwarsbeuken, het koor en de sacristie (+ vernieuwing goten en afvoeren).
- Noodzakelijke herstellingen aan de houten dakconstructie.
- Onderhoudsschilderwerken aan het houten buitenschrijnwerk (ramen, deuren, daklijsten, etc.) en metalen elementen (gevelankers, geveltop- en dakbekroningen, waterpomp, diefijzers, stampijpen, etc.).
- Behandeling van aangetaste interieurelementen tegen houtborende insecten, en opvolging.
- Vernieuwen en uitbreiden van het sanitair (eventueel onder te brengen buiten de kerk, bijv. in het voormalige café De Rotse in de noordwestelijke hoek van het kerkhof).
- Materiaaltechnisch en kunsthistorisch vooronderzoek naar de afwerkingslagen in de kerk én de sacristie. Op basis van dit onderzoek kan de visie bepaald worden inzake kleurstelling van het interieur en het eventueel restaureren, vrijleggen of reconstrueren van historische afwerkingslagen (zie hoofdstuk 2).

Voor werken aan de vloer, of andere ingrepen in de bodem (zowel in en rond de kerk) kan een archeologisch voortraject noodzakelijk zijn. Dit is afhankelijk van de geldende wetgeving en de aard van de ingreep. Vraag vooraf advies en toelating bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Nieuwe bodemingrepen binnen het monument zijn te vermijden aangezien ze archeologisch erfgoed kunnen schaden. Bij het vernieuwen van de verwarmingsinstallatie, het vernieuwen/uitbreiden van het sanitair en de aanleg van nieuwe (ondergrondse) technieken is het sterk aan te

raden reeds verstoorde zones of bestaande kanalen (convectorputten) te gebruiken. Een aanleg van sanitair buiten de beschermde kerk is ook een mogelijkheid, maar hier dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van het kerkhof.

Het spreekt voor zich dat elke ingreep aan, in of rond het beschermde monument in overeenstemming moet zijn met alle beschermde erfgoedwaarden van de site.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 1.1.1: materiaal-technisch en kunsthistorisch onderzoek interieur kerk en sacristie

Het is afhankelijk van de herbestemming en het restauratiedossier, welke vooronderzoeken noodzakelijk zullen zijn. Het is namelijk niet de bedoeling om te onderzoeken ‘omwille van het onderzoek’, maar wel doelgericht onderzoeken i.f.v. restauratie en herbestemming.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 1.3.5: restauratie van de nagelvaste interieurelementen

De communiebank sloot oorspronkelijk het koor af van de kerk. Momenteel is het centrale gedeelte van de communiebank gedemonteerd en opgesteld vóór de koorbanken. Indien dit te verzoenen valt met een herbestemming, is het wenselijk om de communiebank opnieuw op te stellen op de scheiding van de kerk en het koor, eventueel met aanpassing van het aantal bewegende onderdelen.

De doopvont verkeert in goede toestand en kan indien gewenst op zijn locatie vooraan de middenbeuk behouden blijven. Het is vanuit erfgoedstandpunt echter wenselijk dat de doopvont wordt teruggeplaatst in de doopkapel. Een eventuele verplaatsing van de doopvont moet kaderen binnen de herbestemming van het gebouw.

Beheersmaatregelen en werkzaamheden – actie 2.2.5: implementatie van bijkomende technieken i.f.v. de herbestemming

In de toekomst worden wellicht nog andere technieken geïmplementeerd in het gebouw, afhankelijk van de herbestemming. Het kan gaan om een internetaansluiting, een (nieuwe) geluidsinstallatie, een installatie voor inbraakbeveiliging (alarminstallatie, camerabewaking, etc.), een kitchenette, bijkomend sanitair (eventueel onder te brengen in het voormalige café De Rotse op het kerkhof), etc.

De eerste verdieping van de klokkentoren (torenschacht) biedt veel ruimte voor een ventilatie- of verwarmingsinstallatie. De toren sluit aan op de zolders, waarlangs technische kanalen kunnen lopen. Het is echter niet evident om een dergelijk installatie in de toren binnen te brengen. De technische ruimte onder de grafelijke kapel kan eveneens hergebruik worden. Het is wenselijk dat de bovengrondse stookolietank wordt verwijderd.

Acties

2029	Overmaken onderhoudslogboek aan Agentschap Onroerend Erfgoed	inzet eigen personeel
------	--	-----------------------

7.5.6.2. Bestemmingsprofiel

Status

Bestemmingsprofiel opgemaakt?	Nvt	Er is reeds een beheersplan dat inhoudelijk richting geeft.
-------------------------------	-----	---

7.5.6.3. Cultuuroederen en roerende goederen

Status

Cultuuroederen bepaald?	Ja	
Roerende goederen geïnventariseerd?	Ja	
Roerende goederen gewaardeerd?	Neen	Het waarderingstraject is gegund aan PARCUM, maar moet nog uitgevoerd worden.

De cultuuroederen zijn:

- 4 rouwborden van de grafelijke familie Goethals-Malfait
- veertiendelige kruisweg
- beeldenreeks van 9 heiligenbeelden

Acties

2025	Uitvoeren waarderingstraject PARCUM.	€ 8.320
------	--------------------------------------	---------

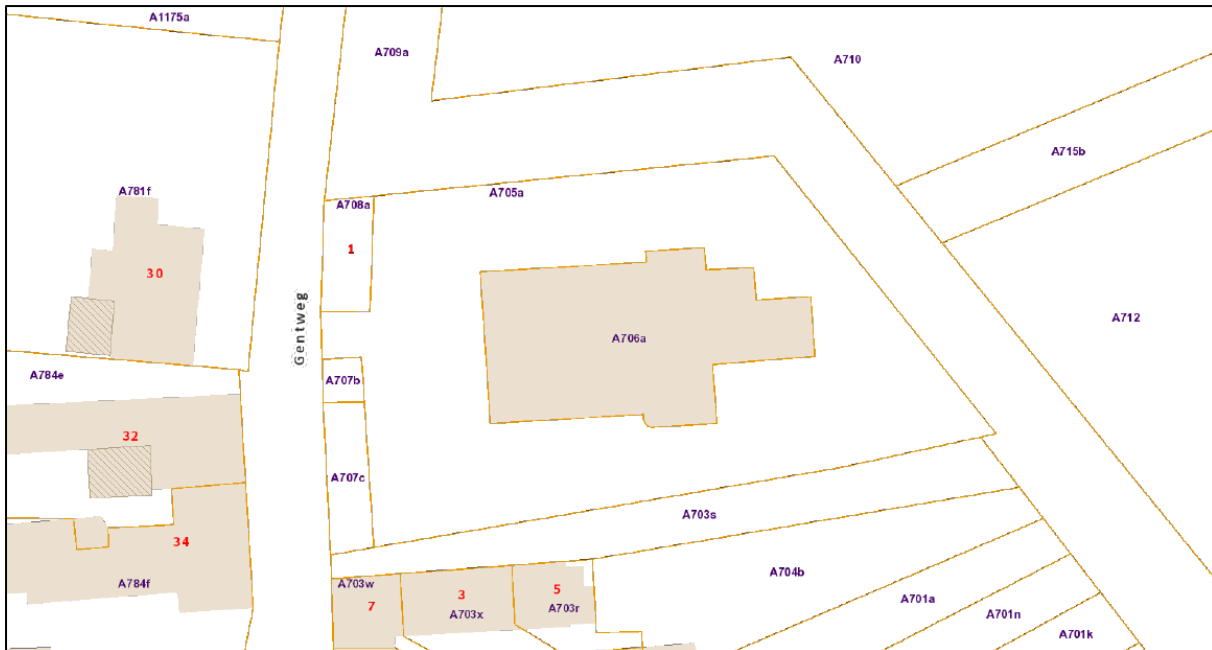
7.5.6.4. Begraafplaats

Status

Gesloten?	Ja	De begraafplaats werd door de gemeenteraad gesloten bij besluit van 10 maart 1995.
Lopende concessies?	Ja	Na 2024 lopen er nog (minstens) 32 concessies. De laatste concessie vervalt in 2040.
Ontruimd?	Neen	Het college van burgemeester en schepenen diende in 2024 een omgevingsvergunning in voor het puntsgewijs verwijderen van graftekens.
Ontknekeld?	Neen	
Andere bestemming?	Neen	
Bescherming?	Neen	Vastgesteld bouwkundig erfgoed (20/06/2023): 3 ^e afdeling, sectie A, nrs. 705A, 707B en 707C.
Beleidsvisie?	Ja	Waarderingnota IOED Leie-Schelde 2021

De begraafplaats bestaat uit de volgende kadastrale percelen:

- perceel 1, kadastraal gekend als Gavere, 3^e afdeling, sectie A, nr. 705/A (begraafplaats)
- perceel 2, kadastraal gekend als Gavere, 3^e afdeling, sectie A, nr. 708/A (perceel links vooraan begraafplaats, met “grot”)
- perceel 3, kadastraal gekend als Gavere, 3^e afdeling, sectie A, nr. 707/B (perceel meteen rechts vooraan begraafplaats)
- perceel 4, kadastraal gekend als Gavere, 3^e afdeling, sectie A, nr. 707/C (perceel uiterst rechts vooraan begraafplaats)

In de inventaris van bouwkundige erfgoed vinden we in de omschrijving de volgende elementen:

Beschrijving:

“Georiënteerde, deels gotische en neogotische kerk, ingeplant ten oosten van de Gentweg, grenzend aan het ommuurde kasteeldomein Borgwal (in het noorden en oosten) met nog omringend kerkhof, van de straat afgesloten door lage ijzeren hekken tussen bakstenen pijlertjes.”

Aanvullende informatie:

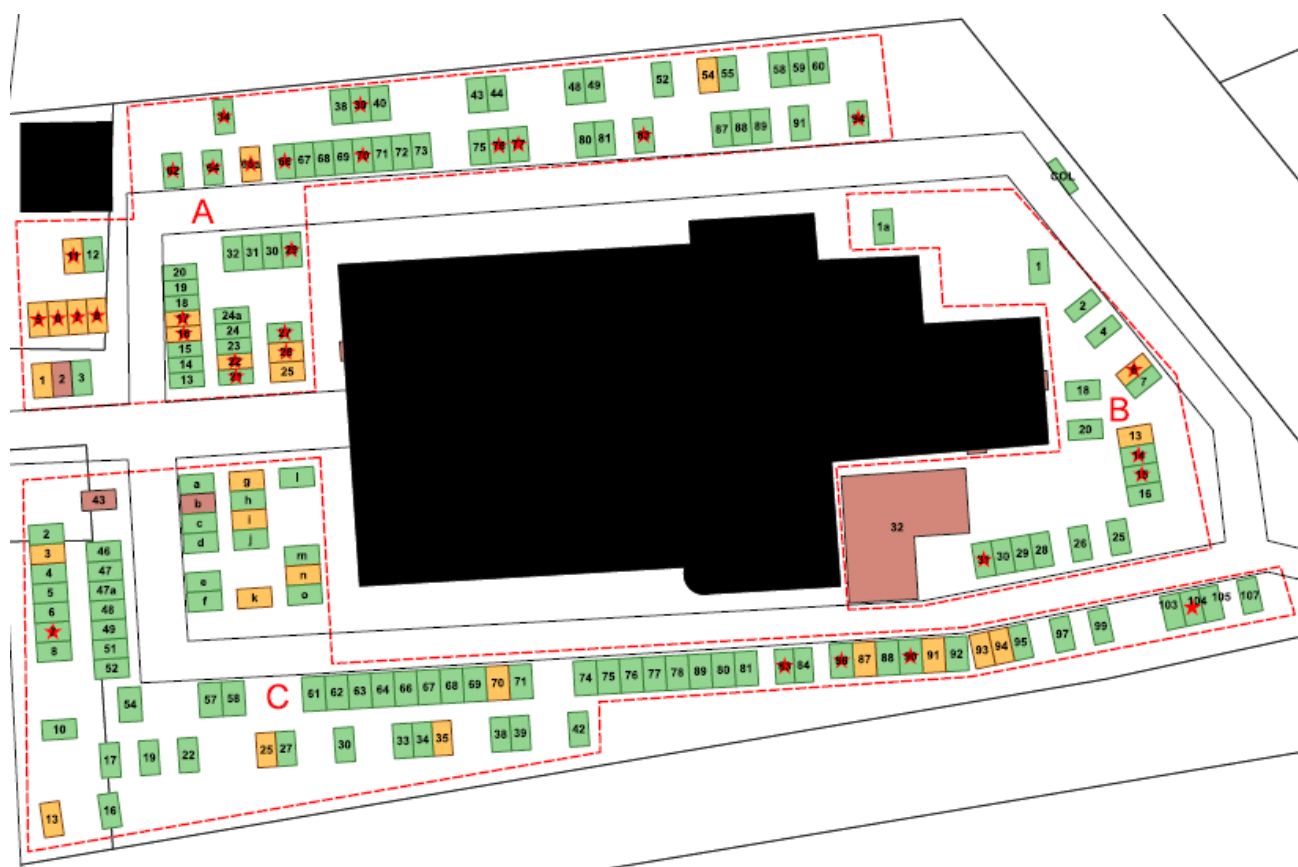
“Omheind kerkhof omheen de kerk met een lijkenhuis en voornamelijk 20ste-eeuwse graftekens. Een niet gedateerde doch zeer gedetailleerde kaart in vogelperspectief bewaard in het algemeen rijksarchief toont het kasteel en de kerk met kerkhof van Vurste. Het kerkhof is ten noorden en westen begrensd door een wal, ten oosten en ten zuiden grenzen bomen het perceel af. Kleine kruisjes wijzen er op dat de site een kerkhof is. De toegang tot het kerkhof ligt in de zuidwestelijke hoek van het perceel en wordt gemarkeerd door een overluifelde poort. Op de Ferrariskaart (1771-1778) is de omwalling niet meer zichtbaar en sluiten kerk en kerkhof aan bij de ommuring van het kasteel. Ten zuiden is er nog steeds een bomenrij. Vandaag is het kerkhof van de straat afgesloten door een laag ijzeren hek op een bakstenen plint en tussen bakstenen pijlers. In de noordwestelijke hoek, aansluitend bij de kasteelmuur staat een neogotisch (lijken?)huisje met een spitsboogvormig venster aan de straatzijde en een gelijkaardige deur naar het kerkhof. De zuidelijke gevel is afgewerkt als een grot opgebouwd uit sintels of andere blokken natuursteen en biedt plaats aan de calvarie. Het kerkhof is nog in gebruik en behield een overzicht van typische plattelandsgraftekens naar vormgeving en materiaalgebruik. De voornamelijk hardstenen graftekens dateren grotendeels uit het interbellum en later. Her en

der staat er ook een grafteken in mozaïek of composietsteen. De graftekens zijn uitgewerkt in sobere art deco en modernisme. Applicaties in metaal, porselein en marbriet.

De graven Malfait en Goethals, eigenaars van het naburige kasteel Borgwal liggen in de oksel tussen het transept en het koor begraven. Hun verhoogde hardstenen grafsteen staat in een graftuin omgeven door een metalen hek op een hardstenen plint. Op de grafsteen prijkt naast de namen van de families Malfait en Goethals een kruis en de wapenschilden van beide families.”

De waarderingsnota benadrukt de volgende uitgangspunten:

- beeldbepalende kenmerken behouden:
de aanblik vanop straat en de integrale kerkhofmuur langs de vier zijden van de kerk.
- gesloten karakter niet te doorbreken:
de straatzijde (westkant) van het lijkenhuisje heeft erfgoedwaarde (verlengde van de muur Borgwal)
- beeldbepalend ensemble (voorste deel kerkhof + prominente perken straatzijde /hoofdtoegang kerk) instandhouden, samen met de kerkhofmuur.

Acties

2025	Aanvragen vergunning voor het puntgewijs ruimen van grafzerken (omgevingsvergunning 10/02/2025).	inzet eigen personeel
2025	Opstarten procedure ruiming graftekens westelijk deel van perken A en C.	inzet eigen personeel
2025	Ontwerp westelijk deel met het oog op de herschikking en de herplaatsing van het oorlogsmonument	€ 10.000
2026	Ruimen graftekens westelijk deel van perken A en C.	inzet eigen personeel
2026	Herinrichten westelijk deel van perken A en C (herschikking en herplaatsing oorlogsmonument).	€ 30.000
2026	Opstarten procedure ruiming graftekens zuidelijk deel van perken C en B.	inzet eigen personeel
2027	Ruimen graftekens zuidelijk deel van perken C en B.	inzet eigen personeel
2027	Opstarten procedure ruiming graftekens noordelijk deel van perken A en B.	inzet eigen personeel
2028	Ruimen graftekens noordelijk deel van perken A en B.	

7.5.6.5. Schatting

Status

Schatting opgemaakt?	Ja	Mensor (2022): kerk mét begraafplaats <ul style="list-style-type: none">• verkoop: € 145.000• erfpacht 15 jaar: € 4.850 / jaar• erfpacht 99 jaar: € 3.800 / jaar
----------------------	----	--

7.6. Actieplan samengevat

7.6.1. Gebouwen van de eredienst

Kerk	2025	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Sint-Amandus Gavere</i>			Inventarisatie roerende goederen	Waarderingstraject € 9.000	Bestemmingsprofiel € 5.000	
<i>Sint-Martinus Asper</i>	Opstart herbestemmingstraject Restauratie Bestemmingsprofiel € 5.000	Restauratie	Restauratie Waarderingstraject € 9.000	Restauratie Beheersplan € 20.000		
<i>Sint-Petrus Dikkelvenne</i>				Waarderingstraject € 9.000		
<i>Sint-Pietersbanden Semmerzake</i>	Opstart herbestemmingstraject Waarderingstraject € 8.320 Voorbereiding graftekens D	Verwijderen graftekens D				Logboek beheersplan
<i>Sint-Martinus Vurste</i>	Opstart herbestemmingstraject Waarderingstraject € 8.320 Voorbereiding graftekens west Ontwerp kerkhof west € 10.000	Verwijderen graftekens west Herinrichten kerkhof west € 30.00 Voorbereiding graftekens zuid	Verwijderen graftekens zuid Voorbereiding graftekens noord	Verwijderen graftekens noord	Logboek beheersplan	

7.6.2. Gebouwen onttrokken aan de eredienst

Kerk	2025	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Sint-Bavo Baaigem</i>	Verwijderen graftekens C Vergunning graftekens D	Evaluatie Leader Logboek beheersplan Verwijderen graftekens D	Herplaatsen graftekens € 5.000 Masterplan kerkhof € 10.000			

